

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

illustr. Fortællinger af danske Forfattere :
redigeret af N. Madsen Vorgod.

Julesne og Sommersol : Julegæsten IX

Odense : "Vor Ven"s Forlag, 1919

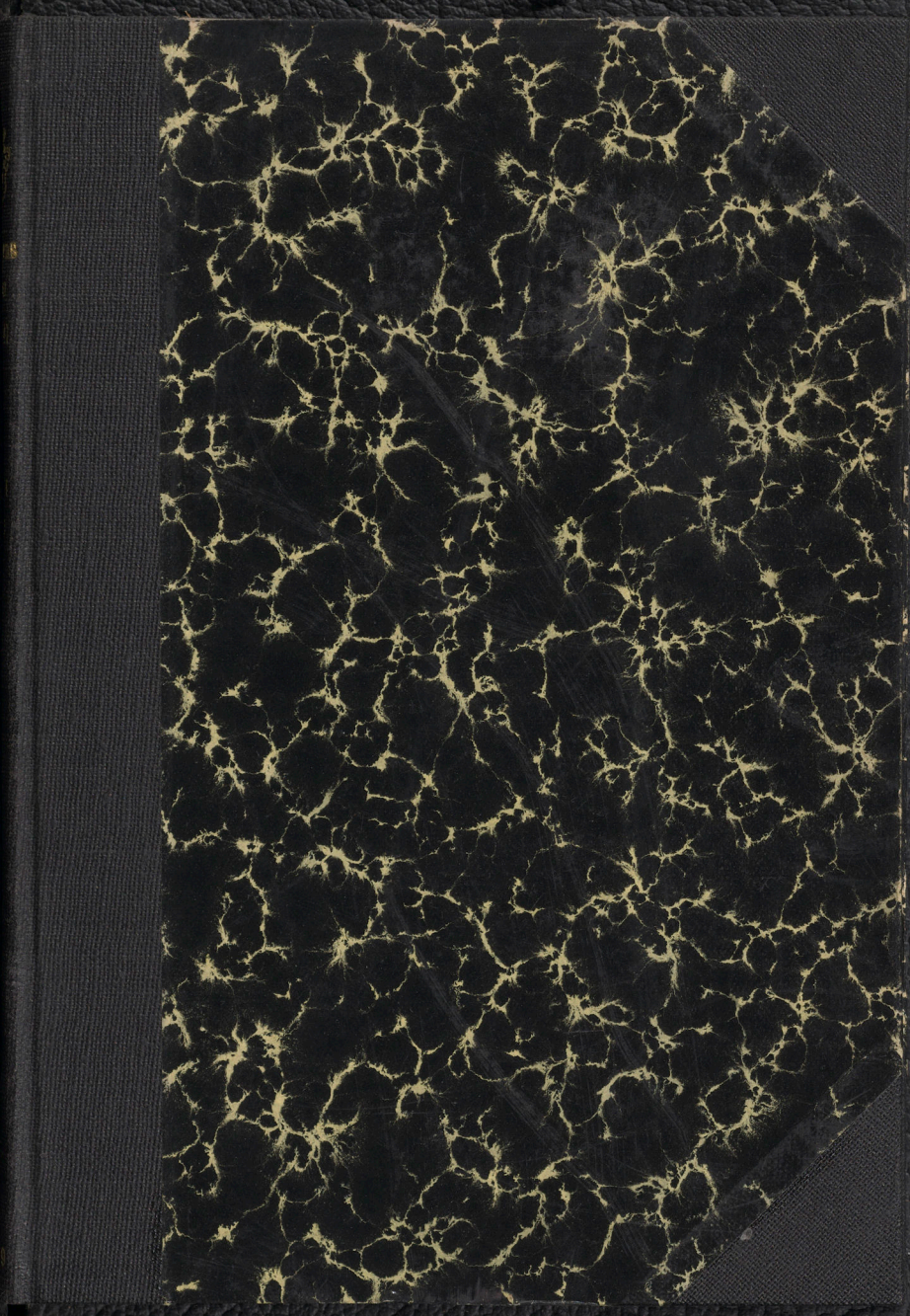
128 s. :

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

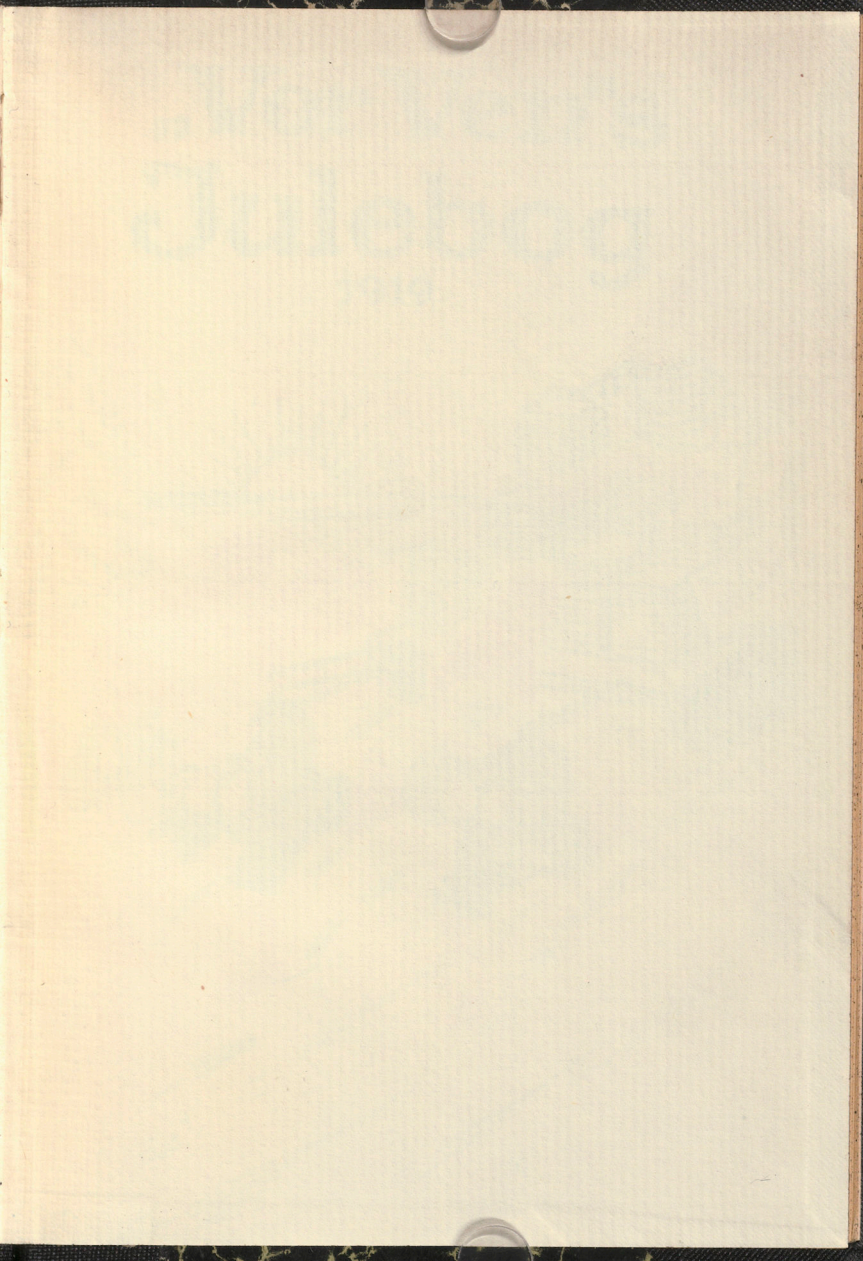
15, -296

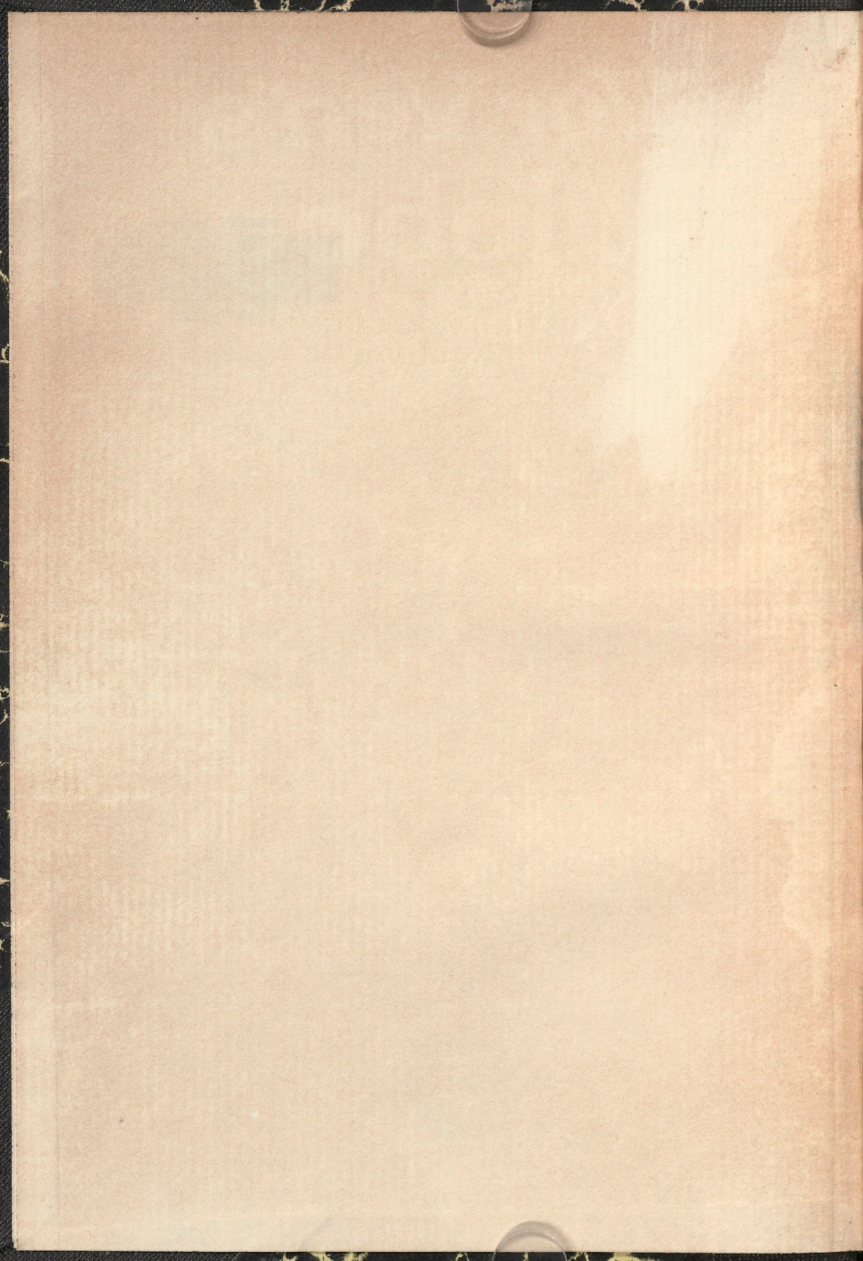
Det Kgl. Bibliotek

130025716826

„Vor Ven“s Julebog

1919.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

REPORT OF THE ADVISORY COMMITTEE

ON THE PROGRESS OF THE WORK

FOR THE YEAR 1950

PREPARED BY THE COMMITTEE

ON THE PROGRESS OF THE WORK

FOR THE YEAR 1950

Nov 20 1950

»VOR VEN«S BØGER NR. 47

JULESNE OG SOMMERSOL

(JULEGÆSTEN IX)

ILLUSTR. FORTÆLLINGER AF DANSKE FORFATTERE

REDIGERET

AF

N. MADSEN VORGOD

»Saa straal da, I Kærter, til Børnenes Røst,
saa fryd dig da Frænde med Frænde,
saa tak da, mit Hjerte her dybt i mit Bryst,
for Glæden, du lærte at kende,
men ved du en anden, som trænger til Trøst,
saa bring den til ham eller hende.«

Vilh. Gregersen.

1920 2050
ODENSE

»VOR VEN«S FORLAG

1919

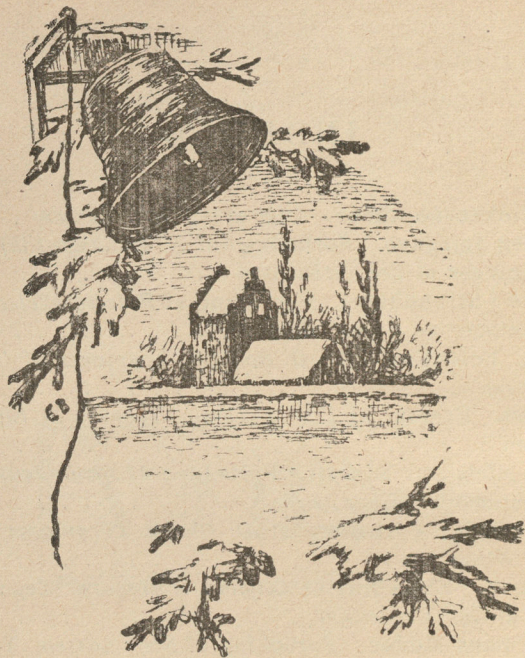
VOR BAADE
EN LAD OG
ØGER

POUL SØNDERGAARDS BØGTRYKKERI — ODENSE

INDHOLD

	Side
Naar Klokkerne kimer. Digt af <i>P. N. Bondesen</i>	4
Ogsaa en Julegave. Fortælling af <i>N. Knudsen-Elkjær.</i> Tegninger af <i>Sig. Kristensen</i>	6
Børnene i Strandhuset. Fortælling af <i>Pedersen-Sejerbo</i> Tegninger af <i>Einar Olsen</i>	28
Grisen. Fortælling af <i>J. H. Rosling.</i> Tegninger af <i>Otto</i> <i>Hansen</i>	41
Ællingen. Eventyr af <i>Edv. Egeberg.</i> Tegning af <i>Einar</i> <i>Olsen</i>	57
Anders Nielssøns Bedrift. Fortælling af <i>Victor Jensen.</i> Tegninger af <i>Einar Olsen</i>	70
Mor-Drengen. Fortælling af <i>O. Olesen.</i> Tegninger af <i>Sig. Kristensen</i>	82
Paa Prøve. Fortælling af <i>Leopold Mostgaard.</i> Tegnin- ger af <i>Sig. Kristensen</i>	95
Otto og hans Moder. Fortælling af <i>Niels Larsen.</i> Teg- ning af <i>Otto Hansen</i>	111
Da Købstadnissen mistede sin Julegaas. Tegninger af <i>Einar Olsen</i>	122
Fra Sønderjylland. Af <i>Niels Larsen.</i>	124
Aftensang. Digt af <i>J. Bundgaard</i>	127

Naar Klokkerne kimer.

Kort er Dag i December,
Lyset mod Mørket kæmper.

Trist er Vejret derude,
Vinteren slaar sin Knude.

Tys! i de mørke Timer
hører jeg Klokker kimer.

Lys i mit Hjerte tændes,
aldrig det skal udbrændes.

Glæden vi ej skal savne,
naar vi vil Julen favne.

Kim da fra alle Taarne
Takken til den enbaarne!

P. N. Bondesen.

Ogsaa en Julegave.

Fortælling af *N. Knudsen-Elkjær.*

Tegninger af *Sig. Kristensen.*

Det var Sommer med Solskin og Lærkesang. Ud over Moser, Heder og Kær var Luften i en stadig sitrende og dirrende Bevægelse, alt ligesom skjaly. Det var Loke, der drev med sine Flokke af Faar. Det var saa prægtigt Vejr, som nogen Hyrde derude paa Heden kunde ønske sig.

Paa den store Hede, der hørte til Kristen Hedegaards vidtstrakte Arealer, var en Del Hyrder forsamlede. Der var Gertrud, Mandens egen Datter, og Niels, hans Tjenestedreng, Anders fra Løjs og Martin fra Niels Maarbjergs. Det var Søndag, og derfor havde de drevet deres Faar og Kreaturer hen til Hedegaards Skel ude mod Øst, saa de kunde være sammen.

De sad og saa efter en Dreng, der tidlig paa Foraaet var kommen i Huset hos en Mand, der gerne blev kaldt „æ Hytt“.

Drengen hed Mogens, og han havde det langt fra godt, hvor han var. I Dag havde han travlt med at lave sig et Hyrdehus. Alle de andre havde for længe siden deres Hyrdehuse færdige. Niels og Gertrud fra Hedegaard havde det bedste Hus. Gertruds Fader var nemlig saadan en rar og god Mand, og han saa ikke saa nøje efter, om hans Datter og Tjenestedreng

fik en Smule godt Træ til et Hyrdehus. Enhver, der har tjent som Hyrdedreng paa den jydskede Hede, ved, at man skal have en Smule godt Træ til et ordentligt Hyrdehus, der skal laves af Knolde og Hede-tørv.

Men Jens Peder Hytt' var gerrig og onskabsfuld, hans Hyrdedreng maatte ikke faa Træ, der duede til at bære Taget paa et saadant Hus.

Nu var det ogsaa rent galt, at Mogens paa en Søndag arbejdede paa sit Hus.

Gertrud sagde: „Det Hus faar Mogens ikke Held med. Der er aldrig Lykke ved et Hyrdehus, som man laver paa en Søndag.“

Deri var alle Børnene enige. De kaldte derfor paa Mogens. Han vidste ikke rigtig, om han turde gaa hen til dem; men da han havde overbevist sig om, at hverken Jens Peder eller Stine, æ Hytt's Hustru, var at se hjemme ved Huset eller ude paa Marken, dristede han sig til at gaa hen til de andre Børn.

„Men Mogens dog!“ sagde de. „Det er dumt af dig at bygge paa det Hus i Dag, ved du ikke, at det er Søndag. Vent til i Morgen, saa skal vi hjælpe dig!“ De gjorde ham begribelig, at han ikke fik Glæde af sit Hus, hvis han ikke lod være at bygge paa det om en Helligdag.

Mogens vidste ikke, at det var Søndag, og han vilde ikke rigtig tro paa, at det havde nogen Betydning.

De Folk, han var hos, gjorde ikke Forskel paa helligt og søgnt.

Ja, Folk sagde rigtignok, at de havde mest travlt paa Helligdagene.

De andre Hyrder havde været borte fra Stedet en Tid; de saa derfor ikke, hvad Mogens foretog sig; men han havde da lavet en Smule mere ved det tarvelige Hyrdehus. Til at bære Taget havde han faaet

fat paa en Stump af en gammel, raadden Bjælke. Den gav sig, men Mogens mente, at den nok kunde holde. Han var glad ved, at han nu kunde krybe ind i sit Hus.

Han sad derinde og tænkte paa, om det mon ogsaa skulde have noget at sige, at han havde arbejdet paa Huset i Dag, det var Søndag. Og saa kom han til at tænke sig flere Aar tilbage, da han var saa lykkelig og glad hjemme ved Mor og Far. Da var det dejligt, naar det var Søndag, saa var han i nyt og pænt Tøj, og Far var hjemme hele Dagen; men disse Dage var borte og kom aldrig tilbage. „Aah, Mor, Mor!“ klagede han, „hvorfor døde du fra mig!“

Mogens var langt, langt borte, hans Tanker var ikke mere ved Hyrdehuset, han i sit Ansigtssved havde faaet lavet, og derfor hørte han slet ikke, at Taget sank dybere og dybere ned, saa ikke, at han skulde skynde sig ud, hvis han ikke vilde begraves under Knolde og Hedetørv.

Han kom tilbage til Virkeligheden, da Sand og Jord dryssede ned over ham; men før han fik sig rejst op for at kravle ud, faldt Huset sammen om ham.

Han naaede at faa Hovedet ud af det Hul, der skulde være Dør, og nu laa Jorden tung og fast om ham. Bjælken laa lige over hans Nakke og Skulder og klemte, saa han ikke kunde faa Luft. Hans Arme og Ben sad fastklemte.

„Aah!“ tænkte han, „nu dør jeg!“ En Tanke naaede Mor og en anden Gud, før han tabte Bevidstheden,

En Tid efter kom Børnene fra Hedegaard med deres Kreaturer hen til deres Hus. De kunde ikke se Mogens. „Han er nok falden i Søvn!“ sagde Gertrud. „Niels, du maa over at finde ham og vække ham.“

Han fandt ham saa under Ruinerne af „Huset“.
Han og Gertrud hjalp hinanden med at faa ham ud.

Uh, hvor han saa uhyggeligt ud. Gertrud græd:
„Aah, han er død, hvad skal vi dog gøre!“ Men
Niels havde mærket, at der endnu var Liv i ham,
hans Hjerter bankede, derfor gav han sig til at rulle
med ham, han ruskede i ham og kaldte paa ham.
Langt om længe slog da ogsaa Mogens sine Øjne op.

Gertrud og Niels blev saa glade, da de saa, at
han kom tilbage til Bevidstheden. Han var kridhvid

i Ansigtet. Gertrud havde sat sig ned i Lyngen hos ham og lod ham hvile sit Hoved i hendes Skød. Hun tørrede ham varsomt og nænsomt i Ansigtet. Hun var en god og mild, lille Pige, og hun ynkedes over den fremmede Dreng, der hos „æ Hytt's“ havde det meget daarligt, og nu var han saa syg. Hvert Øjeblik skulde han kaste op. Med sit store Sjal dækkede hun ham til, og saa faldt sølle Mogens i Søvn. Hun og Niels lagde ham forsigtig ned. Foreløbig vilde de passe hans to Stude og to Køer. Bare ikke „æ Hytt“ skulde opdage det. I en Times Tid lod de ham sove, saa kaldte de paa ham; thi de havde set Jens Peder Hytt' hjemme ved Huset, og nu var de bange for, at han skulde faa i Sinde at gaa ned i Mosen for at se efter Mogens.

Da Mogens vaagnede, smilte han til sine Venner. Han var en Smule øm over Brystet, og i et Par Dage var han en Smule syg.

Gertrud sad ofte paa Taget af sit og Nielses Hus og saa efter Mogens. Han var en mærkelig Dreng, syntes hun. Det var hende en Gaade, at hans Fader vilde lade ham komme til at tjene hos Jens Peders. De havde aldrig før kunnet faa en Hyrde; men det kunde jo være, at hans Fader ikke kendte Jens Peders. Mogens var fra Nabosognet.

I sit Hjem lærte Gertrud at være god imod dem, der ikke havde det godt. Hun vilde saa gerne glæde Mogens. Han saa altid saa bange og forskræmt ud. Hun talte milde og kærlige Ord til ham. Paa hans Øjne kunde hun se, at han var glad ved hende for hendes Godhed; men han sagde aldrig mange Ord. Han var næsten altid sulten, derfor gav hun ham af sin Mad, og hun gav ham Sukker og Smaakager, som hun havde faaet med ud i Heden.

Det var et meget daarligt Hjem, Mogens var i. Baade Manden og Konen var slemme ved Drengen.

De var altid sure og gnavne, og troede ondt om alle Mennesker.

Jens Peder Hytt' drak sig ofte fuld, og saa slog og mishandlede han sin Hustru. Flere Gange var hun løbet hjemmefra, naar Manden var for slem.

De saa uhyggelige ud begge to, og saa var de saa pjaltede og snavsede. Mogens var ogsaa pjaltet og snavset. Det var særlig galt med hans Ben, han gik altid barbenet. Det var hans Bestilling at muge i Staldene; han trak ikke i Træsko til denne Bestilling, derfor sad der paa hans Ben og ind imellem hans Tæer et tykt Lag Kogødning.

• Af al den Urenlighed fik han daarlige Fødder og Ben. Huden revnede og sprækkede; det saa fælt ud; uha! der løb Blod ud af de værste Sprækker.

En Dag kom han hinkende hen til Gertrud og Niels fra Hedegaard. Det var rent galt med Fødderne. Han græd og klagede: „Det gør saa forfærdeligt ondt i mine Ben!“

Gertrud stod stille og saa paa dem, og saa sagde hun:

„Lille Mogens, du skulde vaske dig. Det er ene og alene af Snavs, at dine Fødder og Ben er saa daarlige!“

Men det havde Mogens ikke Lyst til, og han troede ikke, at det kunde nytte noget.

Der var tæt ved Gertruds og Nielses Hus en lille, rislende og syngende Bæk med klart og rent Vand, og paa Bækkens Bund var blødt, hvidt Sand.

Hun overtalte Mogens til at prøve at vaske sine Fødder.

Han stak de snavsede Ben ned i Bækkens Vand, men trak dem hurtigt op igen, saa bange paa Gertrud og sagde: „Det gør saa ondt, saa ondt. Det svider meget værre, naar de kommer i Vandet!“

„Det kan slet ikke hjælpe at tænke derpaa!“ sagde

Gertrud. „Du er nødt til at gøre Fødder og Ben fuldstændig rene. Uh, Mogens, hvad om der kom Forgiftning i Saarene. Du kunde dø af det!“

Og skønt baade Gertrud og Niels i høj Grad væmmedes ved at røre ved stakkels Mogens's snavsede og vædskende Undersaatter, saa gav de sig dog til at hjælpe ham.

De var begge et Par ejegode Børn, og de holdt begge to meget af Mogens og vilde saa gerne hjælpe ham.

Fra Bækkens Bund tog de fint, blødt Sand, og det brugte de som Sæbe og Soda. Mogens bed Tænderne sammen, han havde Taarer i Øjnene; men han vilde holde ud. Pinen i Benene var ikke til at holde ud. Senere kom han ofte for at faa Fødder og Ben vaskede, og Børnenes Bæk havde sikkert lige saa godt Vand som den gamle, hellige Kilde ved Karup Kirke; dens Vand kurerede da Mogens's daarlige Fødder.

I nogen Tid var Mogens noget mere tilfreds med Tilværelsen. Gertrud hørte flere Gange, at han gik og sang. Han sang næsten aldrig mere end et Vers af en Sang, og det lød saadan:

„I Barndommens Dage, da „glade“ vi gaar
med Roser paa smilende Kind,
da ser vi ej Englen, som skærmende staar
og titter i Hjertet ind.“ — —

En Dag, han var hos Gertrud og Niels, sagde de til ham:

„Du skulde bruge dine Træsko, Mogens. Hvad om Hugormene bed dig!“

Men han havde ingen, de var bleven borte for ham.

„Ja, saa skulde du faa Lov til at gaa hjem til dine Forældre for at faa nogle!“ sagde Niels til ham.

„Nej, nej!“ sagde han. „Min Moder er død for mange Aar siden!“ —

Mogens havde set saa bedrøvet ud, og da Gertrud med sine milde Øjne havde set paa ham, havde han faaet Taarer i Øjnene.

De kunde ikke faa ham til at fortælle om sin Fader. Han skyndte sig bort, og de lagde Mærke til, at han ikke denne Dag sang Verset af sin Sang; han kom heller ikke hen til dem i flere Dage. —

Jens Peder Hytt' pryglede ofte sin Hyrdedreng.

Naar Mogens fik Klø, skreg han, saa man kunde høre det langt ud over Heden.

Alle de andre Børn, der kom sammen med Mogens, hadede „æ Hytt“, og de syntes, det var baade Synd og Skam, at han skulde have Lov til at mishandle Mogens.

Naar Klokken var fire om Morgenen, jog Jens Peder eller Stine Mogens op. Den arme Dreng var derfor altid søvrig. De andre Børn sagde, at han kunde staa op at sove.

Det var i de gode gamle Dage, da Børnene ude paa Heden om Sommeren kun var i Skole en halv Dag om Ugen. Naar Mogens var i Skole, sov han. Det var ham umuligt at holde Øjnene aabne. Det forstod Læreren godt, og han var god ved ham; han tog den sovende Dreng i sine Arme og bar ham hen i en Krog og lod ham sove.

Men sov han hjemme, naar han skulde passe „æ Høvder“, saa bandede „æ Hytt“, saa det blev sort som i Tordenvejr.

En Dag saa Gertrud, Niels, Martin og Anders, at „æ Hytt“s Høvder gik rolig og fredelig i Rugen og aad af Hjertens Lyst.

Uha, saa var Mogens nok falden i Søvn igen.

„Kunde vi bare hjælpe ham!“ sagde de til hverandre.

„Saa, der kommer „æ Hytt“ springende!“ raabte Gertrud.

Først drev han Kreaturerne af Rugen, dernæst skulde Mogens findes og have Prygl.

Han laa ude i Lyngen. Han havde sat sig ned for at tage en Lyngpind ud, som han havde faaet traadt ind i sin ene Fod. Det var ogsaa lykkedes for ham; men saa havde han ikke straks faaet sig rejst op.

Han vidste ikke, hvordan det var gaaet til, at han var falden i Søvn. Da han vaagnede, havde han endnu Kniven i Haanden, og han kunde ikke rigtig regne ud, hvor han var; men saa stod det hele med eet helt klart for ham. Hvor var hans Kreaturer? De var ikke der, hvor han sidst saa dem.

Jens Peder Hytt' skældte ud og skabte sig, uh, hvor han var rasende. Han havde et Stykke Reb med for at have noget at slaa med. I Dag skulde den forbandede Dreng have en god Dragt Prygl.

Mogens gik stille og grædende hen imod den vrede Mand.

„Det er Synd!“ sagde Gertrud. „Den onde Mand kan slaa Mogens fordærvet. Kan I ikke hjælpe ham?“ Gertrud græd og vred sine Hænder.

Niels var en stor og stærk Dreng, og han kunde meget let blive vred; da han saa, at Gertrud græd, raabte han:

„Den Stokkel skal ikke faa Lov til at slaa Mogens i Dag. Følg I alle med, saa skal vi banke „æ Hytt“, han kan trænge til at faa sin beskidte Ende gennemvarmet af en god Kæp!“

De betænkte sig ikke længe. Alle tre Drengene sprang gennem Hede og Mose for at komme i Lag med „æ Hytt“.

Han havde travlt med at slaa løs paa Mogens, der nok godvillig var kommen hen til sin vrede Husbond; men Mogens var en stærk Dreng, og „æ Hytt“ var en sølle tynd Svisse, der kun havde faa

Kræfter, og Mogens prøvede at væрге sig. Han havde faaet fat i Rebet og vilde ikke slippe.

„Æ Hytt“ skreg: „Vil du slip', din Hvalp, ka' du staa stille og faa Prygl! Slip da for Pokker!“

Men nu kom Drengene stormende; de hævede deres Kæppe højt i Vejret, og Niels, der var forrest, raabte:

„Ta' fat i ham, æ sølle Trævl, o gi' ham nogle god' Tærsk, vi ska' hjælp dæ!“

I en Haandevending var „æ Hytt“ reven omkuld, og mens de andre Drenge holdt ham, gav Niels ham nogle gode Rap i Enden med sin Kæp.

„No ka' du prøv o bank' Mogens en anden Gang, vi ka' godt kom' igen!“ sagde Drengene, da de syntes, at „æ Hytt“ havde faaet det, han kunde tilkomme.

Uh, hvor han var gal. Han tog en Sten op og satte den efter Drengene, da de gik deres Vej.

„Pæh!“ raabte de efter ham. „Du er svær god til at ramme!“

Mogens fik ikke Klø mere af Jens Peder. Drengene troede, at han var bange for dem; men der var nok en anden Grund.

Gertrud havde om Aftenen fortalt sine Forældre om Mogens, og det var nok ikke første Gang, hun fortalte dem om den stakkels Dreng.

Om Aftenen havde saa nok Kristen Hedegaard listet sig over til „æ Hytt“s, og han havde vist talt nogle særdeles bestemte Ord til Manden og Konen.

Men Mogens fik det ikke bedre. Da de ikke turde slaa ham, sultede de ham.

Og Sulten var værre end Pryglene. Han klagede sig til de andre Børn, og den Mad, de gav ham, slugte han med største Graadighed.

En Dag sagde Gertrud til ham: „Du skulde rende hjem og fortælle din Fader, hvor slemme de er ved dig, Mogens!“

„Det kan jeg jo slet ikke!“ sagde Mogens. Gertrud vilde have ren Besked. Hun tænkte paa deres forrige Samtale, da han havde fortalt, at hans Moder var død for flere Aar siden. „Lille Mogens!“ bad hun og holdt fat paa ham. „Fortæl mig nu, hvorfor du ikke kan gaa hjem til din Fader. Det er jo en Umulighed for dig at holde ud hos Jens Peders til November!“

Til sidst fik hun da ogsaa den bange Dreng til at fortælle sin bedrøvelige Historie. Hans Fader havde været en dygtig Murer, og de havde boet i et pænt Hus og haft det saa godt alle tre; men saa døde hans Moder Saa gik det ned ad Bakke. De kaldte Faderen Deliristen, for han var bleven saa slem til at drikke Brændevin.

„Aah, hvor Mogens græd. „Det er saa forfærdeligt Gertrud!“ sagde han. „Far har solgt alle vore Sager for at faa Penge til Brændevin. Naar han er fuld, vil han slaa mig, og han siger, at jeg skal skydes. — Sidste Vinter boede vi i et lille Hus, der laa langt ude paa Heden. En Dag ud paa Foraaret kom Fader hjem sammen med en fremmed Mand, det var Jens Peder Hytt'. De havde saa megen Brændevin med, og den drak de. Da de blev fulde, blev de saa gale. Jeg turde ikke være inde i Stuen hos dem, derfor gemte jeg mig oppe paa Loftet, uh, hvor jeg frøs.“

Da han var kommen frem næste Dag, laa de i Sengen og sov; men da de vaagnede, sendte de ham til Købmanden efter mere Brændevin. „De drak i tre Dage. Den fjerde Dag skulde Jens Peder hjem; men jeg skulde med, og min Fader sagde, at han aldrig vilde se mig mere. — Nu bor han vistnok heller ikke mere i dette Hus!“ —

Mogens fortalte ogsaa, at Faderen endnu kunde være rar og god. Det var han, naar han ikke havde faaet Spiritus i flere Dage.

„Saa taler han om Mor. — Jeg er saa ked af, at min Mor er død. Hun var saa god, saa god!“

Gertrud græd sammen med Mogens. Han havde det rigtignok ikke godt, den stakkels Dreng.

„Mogens!“ sagde hun, „jeg vil faa min Fader og Moder til at hjælpe dig. De skal give Lov til, at du maa komme hjem og være hos os!“

Da Gertrud kom hjem om Aftenen, fortalte hun alt, hvad hun nu vidste om Mogens, og hun tryglede og bad saa længe, at hendes Fader lovede at hjælpe Drengen.

Gertruds Fader var en god Mand, der havde mange Venner blandt Sognets fattige og ringe. Smaa-kaarsmændene, der kendte hans gode Sindelag, havde

valgt ham ind i Sogneraadet. Han vilde gerne hjælpe den stakkels Dreng; men han vidste ikke, hvordan det skulde gaa til.

Ved Sogneraadsmødet, der holdtes Dagen efter, at han havde lovet sin lille Datter at hjælpe Mogens, fremlagde han Sagen.

Og skønt han hverken havde en videre god Forstand eller besad stor aandelig Modenhed, og det kun var grumme lidt Indsigt han havde i kommunale Sager, forstod han at fremlægge Drengens Sag varmt og gribende.

Men Sogneraadets Formand var af en hel anden Støbning; han havde en udmærket Forstand og forstod at gaa Krogveje. Denne Sag om et fattigt, mishandlet Barn ira et Nabosogn brød han sig ikke om. Det kunde blive en værre Ubehagelighed for Sogneraadet i det Sogn, hvor Mogens hørte hjemme, og Sogneraadets Formanden dér var hans særdeles fine Ven. Han afviste derfor Kristen Hedegaard paa en hoven og saarende Maade.

Den gode Kristen Hedegaard forstod, at Formanden vilde gøre Nar ad ham; han blev saa ærgerig, at han kaldte samtlige Sogneraadets medlemmer nogle eiendige „Stunthoser“, og da han havde sagt dem sin Mening, tog han sin Hue og gik sin Vej. De kunde for ham holde Sogneraadsmøde lige saa længe, de vilde, han skulde ikke være med.

Den stakkels Dreng vilde han hjælpe, og han sagde til sig selv, at han jo lige saa godt kunde springe i det som krybe i det. Han gik derfor lige op til Jens Peder Hytt's. Paa Vejen traf han Mogens, og saa tog han ham med hen til Huset.

„Ih se!“ sagde „æ Hytt“. „Det kommer du rigtignok ti pas med. Se da en Tjeneste, du gør mig. Vi skal nemlig flytte om et Par Dage, og saa vidste vi jo ikke, hvor vi skulde gøre af Kristian Derists

Unge. Nej, se dog et Held. Jeg var i Gaar borte for at faa at vide, hvor Deliristen var i Sommer; men der var ingen, der havde set noget til ham siden i Foraars “

Kristen Hedegaard skyndte sig bort. Han kunde ikke lide, at Mogens skulde høre mere om sin for-drukne Fader. „Æ Hytt“ rendte bag efter dem og raabte: „Hov, hov, vent til jeg faar rundet Drengens Flyttegods. Han har vistnok en gammel, laset Skjorte!“

Men Kristen Hedegaard skyndte sig med Mogens ved Haanden over paa sin egen Ejendom.

Da Jens Peder ogsaa vilde følge med derover og stadig raabte onde Ord efter dem, vendte Kristian sig om og sagde: „Nu maa du helst skynde dig bort. Jeg taaler ikke flere Ord. Her er vi paa min Jord!“ Han havde sluppet Mogens og nærmede sig til „æ Hytt“. Denne kunde se, at nu var det Alvor. Den store, stærke Gaardmand var vred, saa det forslog noget. Der kunde vanke Klø, og dem var „æ Hytt“ bange for. Han tav stille og gik hjem.

Før Mogens og Gaardmanden kom hjem til Gaarden, havde Kristen Hedegaard sagt: „Ja, lille Mogens! Nu skal du aldrig mere komme til at lide Nød og Overlast, hvis du vil blive hos os og være en god Dreng. Det lover jeg dig.“

Inde i Stuen sad Maren Hedegaard og syede. Hun saa hastigt op, da de traadte ind: „Herregud, Kristen! er det Mogens?“

„Ja, det er, Mor! Jeg har hentet ham, og jeg har lovet ham, at han altid maa være hos os, hvis han vil være en god Dreng!“

Saa gik Kristen ud. Han trængte til at være i Enrum.

Hans Hustru saa paa den fattige, pjaltede og snavsede Dreng. Saa tog hun fat paa ham og trykkede ham ind til sig. De to var Venner fra denne Stund.

For Mogens kom der nu gode Dage. Han blev venligt og kærligt behandlet, og han fik god og nærende Kost. Han kom til at se kvik og glad ud, og paa saa mange Maader forstod han at vise sin Taknemmelighed.

Han var nu heller ikke bange for at fortælle Kristen og Maren Hedegaard noget om, hvad han havde lidt og gennemgaaet.

Han fortalte saaledes, at han et Par Gange var løbet bort fra sin Fader. Han var saa bange for ham. Den første Gang, han løb bort, havde Faderen løbet efter ham med en ladt Bøsse. Faderen faldt, og Bøssen var gaaet af. Haglene ramte i Jorden lige ved Siden af Mogens. I flere Dage havde han saa flakket om, indtil Politiet fik fat paa ham og førte ham tilbage til Faderen. Den anden Gang kom han selv tilbage. Han var saa bange for, at Faderen skulde ligge hjemme i Huset og omkomme af Sult, for de havde slet ikke Mad i Huset. Mogens holdt, trods alt, meget af sin Fader, og naar han fortalte noget om ham, saa undskyldte han ham.

„Der er en god Grund i den Dreng!“ sagde Maren Hedegaard, og hendes Mand roste ham og sagde: „Han er en Knop, og han er god imod alle Dyrene. Vi har ikke gjort noget galt ved at tage os af ham, og det var da ogsaa vor Pligt.“

Den ene Dag gik efter den anden, og der var ingen, der spurgte om Mogens og hans Hjemsogn; men da det blev henvend Novemberstide, syntes Kristen Hedegaard, at Sognet, hvor Mogens hørte hjemme, skulde have noget at vide om Drengen. Man kunde vel ikke saadan uden videre tage en fremmed Dreng i sit Hjem og beholde ham.

Det Brev, han skrev til Sogneraadetsformanden, var temmelig hvast i Udtrykkene. Han lod dem i haarde

Ord høre for deres Forsømmelighed imod den fattige Dreng.

Der kom straks Svar tilbage, at Kristen Hedegaard uopholdelig skulde bringe Drengen hjem; men da hans Fader ikke var hjemme, skulde han bringe ham til Fattighuset.

Det vilde Kristen Hedegaard ikke. Det var nok bedst at køre over at tale med denne Sogneraadshovedmand.

Af denne Rejse fik han ikke andet end Ærgrelse. Han vilde, tilbød han, tage Mogens i Pleje for en ubetydelig Betaling. Han syntes, det var Sogneraadets Pligt at betale noget for Drengen.

„Ja, lur mig!“ sagde Sogneraadshovedmanden. „Du vilde nok gerne have en gratis Hyrdedreng. Nej, saadan leger vi ikke. Den Slags Unger sætter vi paa Licitation, og saa kommer de altid til den lavest bydende!“

Kristen Hedegaard havde slaaet med Knytnæve i Bordet og sagt, at han ikke handlede med fattige Drengene, han plejede kun at handle med Heste og Kreaturer!“

Sogneraadets Formand, hvor Mogens hørte hjemme, holdt meget af at føre Proces. Det havde Kristen aldrig prøvet; men nu kom han ind i saa megen Vrøvl og Strid, vistnok mest for sine haarde Udtalelser mod de Mennesker, der skulde have draget Omsorg for Mogens. Han gik til en Sagfører, og i et Par Aar førte han Proces med denne Sogneraadshovedmand, og han vandt.

Han vilde ikke af med Mogens, og han beholdt ham ogsaa.

Men nok om det. Mogens fik ikke noget at vide om denne Sag.

Kristen Hedegaard prøvede at faa Oplysning om, hvor Mogens's Fader var. Af ham vilde han søge

Tilladelse til at beholde Drengen; men hans Anstrengelser i denne Retning var uden Resultat. —

Men saa en Dag sidst i November Maaned sad Kristen og Maren inde i deres Stue og læste i Avisen, som Posten lige var kommen med.

De fik da Øje paa et Stykke om en Mand, der var funden ihjelfrossen i en Vejgrøft. Der laa en næsten tømt Brændevinsflaske ved Siden af Liget. Af Papirer, der fandtes, fremgik det, hvem Manden var.

Det var Mogens Fader, der saaledes endte sine Dage. Den stakkels Mand havde nok været paa Vej til Hjemsoagnet.

„Aah, den forbandede Brændevin!“ sagde Kristen Hedegaard. „Den bringer altid Nød og Elendighed med sig. Kunde man dog bare faa den ud af vort Land!“

Avisen krøllede han sammen og puttede den i Kakkelovnen, saa hverken Mogens eller Gertrud skulde læse, hvad Død Mogens's Fader havde faaet.

En Tid efter kom Mogens ind, og saa fortalte Maren ham, at hun havde faaet at vide, at hans Fader var død. Den stakkels Dreng græd og var utrøstelig. Han klagede og sagde: „Havde jeg bare blevet hjemme hos ham, saa var han ikke død. Aah, lille Far, lille Far!“

Maren og Kristen syntes, at Mogens skulde følge sin Fader til Graven. Begravelsen foregik paa en Søndag lige efter Gudstjenesten, saa der var mange Mennesker til Stede. De saa meget nysgerrige efter den fremmede Mand og Kone, der stod med lille Mogens imellem dem og holdt ham i Hænderne. Han saa med store, bedrøvede Øjne ned i Graven, hvor den sorte Fyrretræskiste stod. Taarerne løb ham ned ad Kinderne, og han sagde stille: „Farvel, Far, farvel, kære Far!“

Folk hviskede til hverandre. Ja, det maatte nok

være den rige Kristen Hedegaard fra Nabosøget, der for Mogens's Skyld førte Proces med deres Sogneraad'sformand. Det var alligevel meget, at han vilde komme den lange Vej sammen med sin Hustru for at være med til den fordrukne Murers Begravelse. De fik nok hverken vaadt eller tørt, for Sogneraadet gjorde ikke Begravelsesgilde over Deliristen.

Mogens havde ikke nogen Familie, der kunde og vilde tage sig af ham. I Amerika og Australien havde baade hans afdøde Fader og Moder Søkende; men de lod aldrig høre fra dem, og de vide da nok heller ikke gerne til at sørge for deres Slægtning i Danmark.

Det brød Maren og Kristen sig egentlig heller ikke om. De ønskede bare at faa lovlig Ret til at beholde Mogens.

Det var en god og brav Sagfører, Kristen Hedegaard havde, og han sørgede for, at de fik Ret over Mogens.

De adopterede ham som deres Søn. De vilde have denne Sag i Orden, saa de Juleaften kunde kalde Mogens deres Søn for første Gang.

Tiden ind mod Jul er altid i et godt Hjem, der forstaar at fejre Julen, fyldt med Hemmelighed. Gertrud havde saa travlt. Under fuldstændig Tavshedslofte havde hun faaet sendt Bud med Fragtmænd til Byen om de Julegaver, hun skulde have til hvert enkelt Menneske paa sin Faders Gaard.

Det var saa længe siden, at Mogens havde holdt Jul paa rigtig Maade. Julen gemte for ham mørke Minder. I disse Dage drak hans Fader altid værst; da havde næsten hver Mand paa Egnen, hvor de boede, Brændevin, og naar Mureren havde drukket den Brændevin, han havde faaet hjem til Jul, saa gik han i By til en eller anden Mand, der drak Spiritus. Alle disse Minder gik Mogens og tænkte paa.

Gertrud fortalte og fortalte om alle de glade Min-
der, hun havde fra alle de Jul, hun kunde huske.

Hviskende og meget hemmelighedsfuldt fortalte hun ham en Dag, at der ogsaa var Julegaver til ham. Hun havde taget ham om Halsen og nærmet sin Mund til hans Øre, det skulde siges forfærdelig stille: „Mogens, Mogens! Jeg ved en Gave, du faar, og det er en Gave, der vil gøre dig gladere, end du har været i mange Aar. Prøv bare, om du kan gætte, hvad det er? Jeg skal nok tie stille; men jeg ved da, hvad det er. Mogens, Mogens, gæt nu — du faar Lov til — — naa, til hvad?“

Mogens blev saa glad. Hele hans Sind blev fyldt med Spænding og Længsel efter Juleaften; hvad mon der da skulde ske, hvad mon han skulde have i Jule-

Det var umuligt at gætte det. Nye Klæder havde han faaet to Gange. Støvler havde han ogsaa faaet. Der var slet ikke noget, han manglede, syntes han; men at Julen vilde blive en dejlig Tid, det kunde han forstaa. De havde slagtet den store fede Gris, han og Gertrud havde holdt den i Halen; i Dag slagtede de en stor Kalv, og der var slagtet Gæs og Kalkuner, og hver Dag bagede de. Kristen og Maren havde været kørende til Købstaden. Uh, der var saa mange hemmelige Ting i Vognen, ingen uden Maren selv maatte bære dem ind.

Men saa havde Gertrud igen talt hemmelighedsfuldt om den Julegave, som Mogens skulde have: „Vi vil ikke have dig, saadan som du nu er, der skal ske noget med dig, Mogens!“ Han forstod det slet ikke. De vilde da vel aldrig sende ham bort. Nej, nej, det kunde han ikke tro; han skulde jo blive saa glad ved det, de vilde gøre ved ham. Maren var da ogsaa glad ved ham. Mogens følte paa sin ene Frakkelomme, der var i den 3 Kringler og et dejligt stort Æble, som hun havde givet ham. Og Kristen kaldte

ham sin store og dygtige Dreng, der til Sommer skulde hjælpe Gertrud at passe alle „Høvderne“ og Faarene. Hvad mon der dog skulde gøres ved ham. Han kunde ikke tro paa, at det, der skulde ske, vilde gøre ham glad.

Saa var det lille Juledag. De sad og spiste deres Middagsmad — ja, det var nu egentlig ikke Middagsmad, for de skulde ikke have ret meget at spise i Dag, sagde Maren, de skulde være sultne til i Aften, saa de kunde spise meget — saa hørte de en munter Klingklang ude fra Gaarden. Kristen saa ud, og da han saa, hvem det var, der var kommen kørende i Slæde, sagde han: „Naa, Mor, saa har vi Sagføreren. Han har saa alligevel naaet at faa Sagen i Orden til Juleaften.“

Den fremmede Mand var kommen ind i den pæne Stue. Gertrud maatte ikke komme derind, og det maatte Mogens heller ikke. Gertrud rykkede Mogens i Øret og blinkede: „Jeg ved godt, hvad han vil, den fremmede Mand; det er noget om dig, Mogens.“

Kristen Hedegaard kom gennem Gangen og ind i Dagligstuen og kaldte: „Mogens, kan du komme her, Sagføreren vilde gerne se dig paa nærmere Haand“

Da Mogens bange og skælvende stod foran den fremmede Mand, tænkte han: „Nu faar jeg nok at vide, hvad det er, der skal ske med mig!“

Sagføreren sagde nogle venlige Ord til ham: „Du, Dreng, skulde bare vide, hvad den gode Kristen Hedegaard lige har faaet overleveret af mig. Det er noget, der angaar dig. Jeg skal ikke sige dig det, du faar det at vide i Aften; vær du en god Dreng, saa de to gode Mennesker, der bor her, kan faa Glæde af dig.“

Mogens var helt syg af Spænding. I Mørkningen listede han sig ud Nord for Haven. Sneen laa hen over Eng, Mark og Hede og gjorde alt jævnt og fladt. Det var fuldstændig stille Vejr. Mogens saa,

at Røgen fra Omegnens Skorstene steg lige op i Luften. Alle beredte sig til Julen. Inde i Gaarden gik Gertrud og sang om Julen, der bragte velsignet Bud. De var alle saa glade, kun stakkels Mogens var bedrøvet. Han var nu lige ved at tro paa, at han alligevel skulde sendes bort, maaske til Amerika til Farbroder. — Saa begyndte Kirkeklokken at kime Julen ind. Hele Luften fyldtes med Tonerne fra den gamle Kirkeklokke. Gertrud tav straks stille. Hun vilde uden for Gaarden for bedre at høre Kimningen; snart stod hun hos Mogens og tog fat paa hans Hænder. „Mogens,“ sagde hun, „nu ringer Vorherre Julen ud til alle Hjem, saa vi skal være glade; hør, hvor det kimer; Guds smaa Engle følger med Tonerne ind i hvert Menneskes Sjæl. Du, lille Mogens, skal ogsaa være glad!“

Bag ved dem stod Kristen Hedegaard og nynnede: „Det kimer nu til Julefest“.

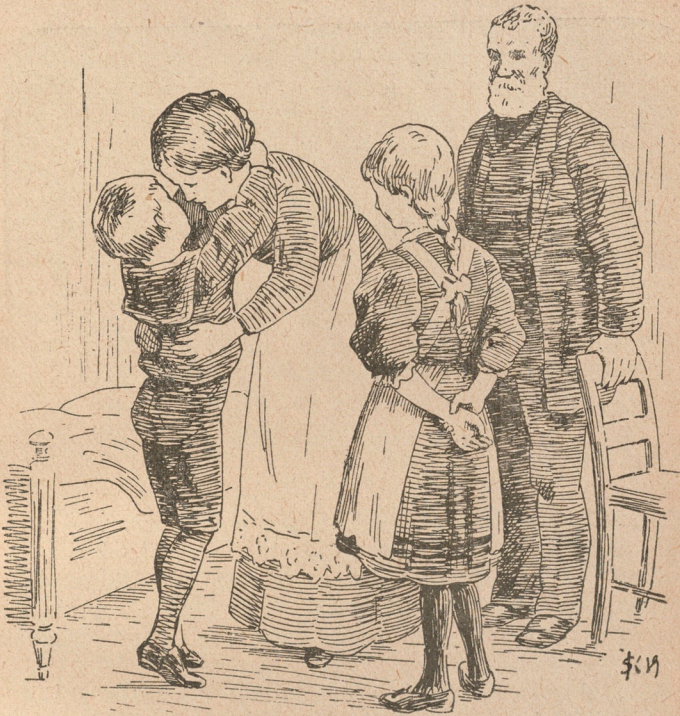
Børnene havde ikke opdaget, at han var kommen ud til dem.

„Se,“ sagde han, „her staar I, mine to kære Børn, nu skal I ind og være færdige til Jul, og du, Mogens, skal have din Julegave, før vi spiser.“

Mogens havde sit lille Kammer ved Siden af Sovekammeret. Da han var kommen i sit nye Tøj, kom baade Kristen og Maren og Gertrud ind til ham.

De saa alle højtidelige ud. Mogens var saa bange, at han rystede over hele Kroppen. Nu maatte det komme. Hvad vilde de gøre ved ham?

Saa gav Kristen sig til at tale til ham. Først forstod Mogens ikke et eneste Ord; men saa gik det da tilsidst op for ham, at han igen havde et Hjem, havde Far og Mor, og det var Kristen og Maren, og han havde mere end det, han havde en lille Søster, og det var den rare, lille Gertrud, der havde faaet ham til Hedegaard.

Han vidste ikke, hvordan det gik til, at han fik begge sine Arme om sin nye Moders Hals og gemte sig i hendes Favn.

Saa var Julen kommen til Mogens. Alt det tunge, der havde hvilet paa ham, forsvandt. Han havde igen fundet Lykken, havde faaet et godt og lykkeligt Hjem, hvis Søn han var. Gud sørger for alle sine, han sørgede ogsaa for stakkels Mogens.

Saa endnu dette: Familien i Hedegaard fik stor Glæde af Mogens, han artede sig vel.

Børnene i Strandhuset.
En Historie fra Stormflodens Dage.
Af Pedersen-Sejerbo.

Tegninger af Einar Olsen.

De lollandské Diger strækker sig som en jævn Borgvold langs Landets Sydkyst. Fjenden, der skal gennes ude, er til Hverdag smilende og elskværdig nok og gør ikke Indtryk af at være farlig, men kan, naar det kommer over ham, være saa meget frygteligere.

Som hin 13. November, der aldrig glemmes i Lollands Historie.

Fjenden er nemlig Østersøen, der den Dag brød ind over Landet og lagde saa mange Værdier øde og tog saa mange Liv, baade Dyrs og Menneskers.

Den Gang var de store Diger her nemlig ikke, de er sat for at sligt ikke skal gentage sig.

Før var der nok Diger, men de dannede ikke noget sammenhængende Værn, de laa nærmest, som om de var tilfældig henslængte Klatter, baade paa langs og tværs, rejst af Folk, hvis Marker gik ud mod Stranden, og ikke højere nogen Steder, end at Vandet ved Stormflod let kunde gaa over.

Hvad det altsaa gjorde den 13. November 1872.

Ude paa Strandengen ved Huseby laa et enligt Fiskerhus, klinet op i Læ af en Dæmning, der her skilte Landet fra Havet. Det kunde, hvor lavt og lille det var, sagtens med sin hvidkalkede Skorstenspipe naa at kigge over Volden, og udefra toges det som Sømærke af mange forbisejlende Sømænd.

Ejeren af Huset var Karsten Sørensen.

Han og Konen havde sat Bo herude for snart 30 Aar siden. Trofast havde de slidt i det — for der hørte en lille Plet Landjord til Ejendommen, og naar Karsten ikke var paa Fiskeri, tumlede han med Jorden — og en stor Børneflok havde de opfostret.

Nu var de fleste af Børnene ude fra Hjemmet, gaaet paa egen Haand.

Tilbage var kun den trettenaarige Stine og Jens Henrik, som var mellem 10 og 11 Aar

I Ensomheden gaar Fantasien sine egne Veje, og de to Børn, som for det meste var optaget af Arbejde Dagen lang, kunde, naar de fik en Smule Tid for sig selv, ikke lege som andre Børn, knap nok i Skolen.

Hjemme løb de og hoppede i Havstokken som Rylen, naar den søger efter Sandorme, gravede Rævegrave i Digeskrænten og byggede Herregaarde og hele Byer af Smaasten paa den hvide Strandbred, et Arbejde, Havet lige saa tidt slettede, som de tog fat paa ny.

Eller de laa paa Ryggen op ad Skraaningen og kiggede op i de drivende Skyer. De vidunderligste Ting kunde de se deroppe i Skyverdenen. Snekonger med Krone paa Hovedet som i Eventyrbogen, Skibe for fulde Sejl, ja undertiden Gudfader selv paa sin Trone, omringet af sin Engleflok.

De blev regnet for at være lidt tokkede, Børnene derude fra Strandhuset, og noget underligt var der

ved dem i Omgangen med andre Mennesker. Men se dem derhjemme, naar Kræfterne skulde tages i Brug, hvor rapt Stine kunde bruge Hænderne, og hvor lille Jens Henrik kunde tage en Tørn med, naar Faderen vendte hjem fra Fiskefangst, hvor han forstod at haandtere Fiskene og kendte Redskabernes Brug; han var undertiden selv med paa Fisketogterne.

Fiskene solgtes mest fra Hjemmet, for hvor afsides end Strandhuset laa, saa gik Vejen fra Glostrup til Pilemark der forbi — et Stykke endog oven paa Diget — og Folk kørte saa at sige altid denne Genvej mellem de to Byer.

Men det var ikke Børnene, der stod for Handelen, den besørgede Moderen.

Og det var ogsaa hende, der imellem, naar Køberne udeblev, tog Kurven paa Nakken og gik paa Fiskesalg ind i Landet. Hvis da ikke Fangsten havde været saa rigelig, at Faderen kørte.

Det havde den dog ikke været i de sidste Dage, der gik forud for hin begivenhedsrige 13. November. Det havde været Nordenstorm og Lavvande, og Fisken var som flygtet sin Vej. Men den 12. slog Vinden om, Vandet voksede igen, og Fisken kom tilbage. Nattefangsten blev saa god, at Moderen om Formiddagen gik hjemme fra med Fiskekurven.

Faderen var kørt i et Ærinde til Købstaden, og de to Børn var altsaa alene hjemme.

Ingen anede, at Dagen skulde blive saa alvorfuld, som den blev.

„Nu kan I vel malke Geden,“ sagde Moderen, da hun gik, „hvis jeg ikke skulde komme hjem, før det bliver mørkt. Men pas godt paa Lys og Ild! Og saa bliver I ved Hjemmet!“

Dette sidste kunde synes at være en unødvendig Formaning, men Moderen var af den Slags Kvinder, der ønsker at vide med sig selv, at alt er, som det

skal være. Dette havde vel ogsaa været Grunden til, at hun havde kunnet opdrage saa stor en Børneflokk og faaet dem godt frem i Verden. Og for øvrigt kunde Børnene godt finde paa at løbe langt ud med Stranden, naar de var paa egen Haand.

Maaske tænkte hun paa det, og dog var der vist ingen Grund til at vente, at de i Dag skulde fristes til at vove sig ret langt bort.

Det blæste nemlig efterhaanden stærkere og stærkere op, det blev en rigtig voldsom Paalandsstorm, af og til faldt der Regn. Det var ret et indendørs Vejr.

De to Børn havde nok at tage sig for, og det blev sent, før Stine tænkte paa Middagsmaden.

Stormen øgedes mere og mere, eftersom Tiden gik, og skønt de var vant til, at Blæsten tudede om Huset, og Brændingen buldrede der udenfor Diget, vakte dog Uvejret tilsidst en egen Uhyggefølelse hos dem, og omsider kunde Jens Henrik ikke tie.

„Hvis nu Vandet gaar over, Søster!“ ytrede han med eet og gyste ved Tanken.

Stine havde ogsaa lagt Mærke til, at der imellem faldt Vandstænk mod Ruderne, saa voldsomt, at det næppe skyldtes Regnen alene.

Dog skulde Jens Henrik mindst af alt ane, at hun heller ikke var fri for at være ræd.

„Du skal aldrig være bange for det,“ sagde hun og rørte i Mælkegryden paa Ildstedet. „Vi har jo Diger omkring hele Marken, saa os kan det ikke gøre noget, hvor stærk Højvande det saa bliver.“

„Ja, men engang i Moders Tid, da hun var Barn, gik det over alle Steder. Det har hun selv sagt.“

„Men det er mange Aar siden.“

Jens Henrik tav og saa ud ad Vinduet, hvor det igen slog med stærke Vandstænk. Han var nu klog

nok til at forstaa, at Søsterens Trøstegrunde var der ikke Hold i.

„Nu er Maden færdig,“ sagde Stine og skottede til Ruderne, „vil du have Mælkegrøden nu?“

Jens Henrik kunde ikke høre for Bulderet og Koget deruden for, saa Søsteren maatte gentage Spørgsmaalet. Han lod heller ikke til at tænke stort paa Maden.

Børnene spiste i Tavshed. Da de var færdig, gjorde Stine sig et Ærinde ud og søgte op paa Diget for at se, hvordan Havet tog sig ud. Det bruste og brølte, og Blæsten tog Tag i hende, saa hun var nær ved at rives ned, og Brændingen stod næsten i Højde med Diget. Da hun vendte sig for at gaa ned, stod Jens Henrik der.

„Stiger det saa?“ spurgte han ængstelig.

„Det — tror jeg ikke,“ vilde hun have sagt, men rettede det til: „er jo ikke saa nemt at afgøre.“

Men det var det alligevel.

„Det er godt, Baaden ligger fortøjet til den store Sten,“ sagde Drengen. „Den skal nok holde.“

„Ja, det er godt,“ svarede Søsteren. Hun havde slet ikke tænkt paa Baaden før, men nu stod det klart for hende, at den kunde slaas i Stykker i Brændingen.

„Skal vi se efter den — alligevel,“ sagde hun.

De tog hinanden i Haanden og krøb op paa Diget. De maatte næsten lægge sig ned for at staa mod Vindens Tryk, og Fraade og Sprøjt stod imod dem og blændede dem.

Vandstanden var tydeligt langt over Strandengen bag Huset. Stine kunde se paa Jens Henriks Minespil, at han anstillede Sammenligning og forstod, men han sagde ingenting.

Baaden laa og huggede med Bredsidens mod Dæmningen. Marehalm og Klittag, som ikke før havde

mærket Saltvandet over sig, stod ligesom fortvivlede og strakte blaairosne Lemmer i Vejret etter Hjælp.

„Vi maa vist bjerge Baaden heit op paa Diget,“ sagde Stine.

Det forstod Drengen, og nu var han ikke ræd.

Det lykkedes dem omsider at faa den halet op. Styrtesøerne, der kastede sig med dobbelt Vælde frem i den nedtraadte Slugt, hjalp til med at løtte.

Da den stod med Stævnen i Højde med Gavlspidserne, kunde de ikke mere og mente da ogsaa, det var nok.

„Nu klarer den sig,“ ytrede Jens Henrik med Selvføelse.

Saa gik de ind for at faa Klæderne tørret ved Ilden; de var heit gennembjødte.

Og det var mærkeligt nok, for fra nu af var det Søieren, som ikke kunde skjule sin Uro. Drengen lod til at være tryg, naar kun han havde Synet af Baaden. Og det havde han, saa saare han kastede Bukket ud gennem Vinduet.

Saaledes gik en Tid. Stine havde travlt med at gøre i Stand efter Middagen. Af og til gik hun om ved Køkkendøren og spejdede ud ad Vejen, om ikke Moderen skulde komme. Jens Henrik læste Lektier.

Pludselig lød et sydende og kogende Brag, og de to Børn skyndte sig til Vinduerne. De kom lige tidsnok til at se Baaden hævet og skubbet et Stykke frem, medens en Brodsø med vældigt Pres sendte en mægtig Spytmasse ned gennem Gabet. Det var det nedstyrtende Vand, der lavede den sydende Lyd som af en Kedel, der koger over.

Stine blev ligbleg, men Jens Henrik fattede Stillingen. Hans Tanke stod til Baaden.

„Nu gør det ingenting, om Søen skulde gaa over,“ sagde han, „for nu kommer Baaden af sig selv, og saa sejler vi naturligvis.“

„Hvis bare Mor var hjemme,“ sagde Stine.

„Vi kan jo ogsaa gaa vor Vej, mens Tid er,“ sagde Broderen.

„Og iade Mette drukne.“

Mette var Geden.

„Den kan vi jo tage med. Men hør nu igen!“

Der kom et nyt Bøgespyt gennem Gabet ueroppe. Baaden ngesom sprang et nyt Stykke frem.

„Nej, nu gaar vi!“ raapte Stine i Ræusel.

Hun løb ud i Køkkenet, men kom skrækslagen tilbage.

„Hele Mælen*) er det bare Vand.“

Der høres en ængstelig brægen ude fra Køkkenet, det var Mette, som havde slået Døren fra Gæstuen op. Stine tog Dyret ind i Stuen.

Børnene saa ikke den vaade Stribe, der trak sig frem over Køkkengulvet, eller fattede Faren i sin lille Størrelse.

Pigen bandt et Reb om Halsen paa Gaden. Med Rebet i Haanden, som var hun bange for, at Ulykken skulde indhente Mette, om hun slap den, stod hun ved Vinduet og saa ud. Jens Henrik sad paa Knæene paa Sægbænken ved Siden af.

Med eet saa de, hvordan Baaden løftede sig som drevet frem af et værdigt Pres udefra. Den vippedes frem som en spaan af Bøigen, der stemmede sig ind gennem Gabet, og formelig syngedes ned fra Diget.

Børnene skreg nøjt i Angst, og Jens Henrik tumlede ned fra Bænken. Idet man saae Foden paa Gulvet, mærkede han, at han traadte i Vand.

„Søster,“ skreg han igen, „vi drukner! Vandet!“

Nu saa Stine, at Vandet stod jævnt over Stuegulvet. Hun følte, hvor hun kom til at ryste, og hvor Haarrødderne rejste sig, men hun tvang Skrækken i

*) Mæle er en lav Eugstrækning i Nærheden af Havet.

sig og tog stille Broderen ved Haanden. Uden at slippe Geden søgte Børnene til Døren.

Det gav et Svup, da den gik op, og en Vandfos strømmede ind. De gik nu i Vand til over Anklerne.

Udenfor laa Baaden, halvt væltet om paa Siden; Bølgerne, der i Læ af Huset, gik smult, slikkede op om den.

„Vi frelser os i Baaden,“ sagde Søsteren fast.

„Det var jo det, jeg sagde før,“ ytrede Drengen, „og jeg er slet ikke bange,“ tilføjede han, maaske mest for at give sig selv Mod.

Uden Vanskelighed fik Børnene Baaden til at flyde — Vandet steg ustandseligt — fik Mette lokket indenbords og steg selv ind bagefter. Aarerne, der havde været stillet op mod Tagskægget, var bragt om Bord straks.

Ikke en Stump af Husets Indbo var der Tale om at faa reddet. De tænkte heller ikke derpaa.

Og saa sejlede Børnene ud paa Mælens Vande, der var dybt nok til, at Baaden kunde flyde, og smult hele Vejen langs Diget, der var bygget saaledes, at det gik i skraa Retning ind over Markerne.

Begge Børnene brugte Aarerne. Med Ryggen mod Land kunde de hele Tiden holde Øje med Huset, og de saa til deres Rædsel, hvordan Vandet derude omkring steg og steg, og hvordan det nu i eet væk gik over Diget. De fattede, hvad Ende det vilde tage med deres Hjem.

Med eet naaede en Lyd som af en menneskelig Røst deres Øren; trods Stormens og Vandets Buldren opfangede de tydeligt et langt Raab om Hjælp. Og de hørte det begge.

Raabet kom ovre fra den modsatte Side, og idet de et Øjeblik hvilede paa Aarerne, saa de et Køretøj holde paa Diget paa den anden Side Mælen. I Vognen var der flere Personer, men Hestene var aldeles

ustyrlige, saa det kunde synes, som om Køretøjet, hvad Øjeblik det skulde være, kunde styrte ned ad Skraaningen. Raabet om Hjælp skyldtes derfor maa-ske ogsaa mest Faren for Hestene.

Regndisen var saa tæt, at de ikke kunde se, hvem det var, som befandt sig paa Vognen.

Uden et Ord gjorde Børnene sig klar til at vende Baaden og sejle over den oversvømmede Mæle.

Det var livsfarligt at vove sig ud paa det oprørte Vand, Stormen piskede omtrent Bølgerne ligesaa stærkt som ude paa det aabne Hav, men de betænkte sig ikke alligevel.

Med bevidst Sømandskundskab lagde de Baaden saa klods op mod Vinden som muligt, den fik Stævnen rettet et lille Stykke Vest for Huset, saa var der noget at drive op paa.

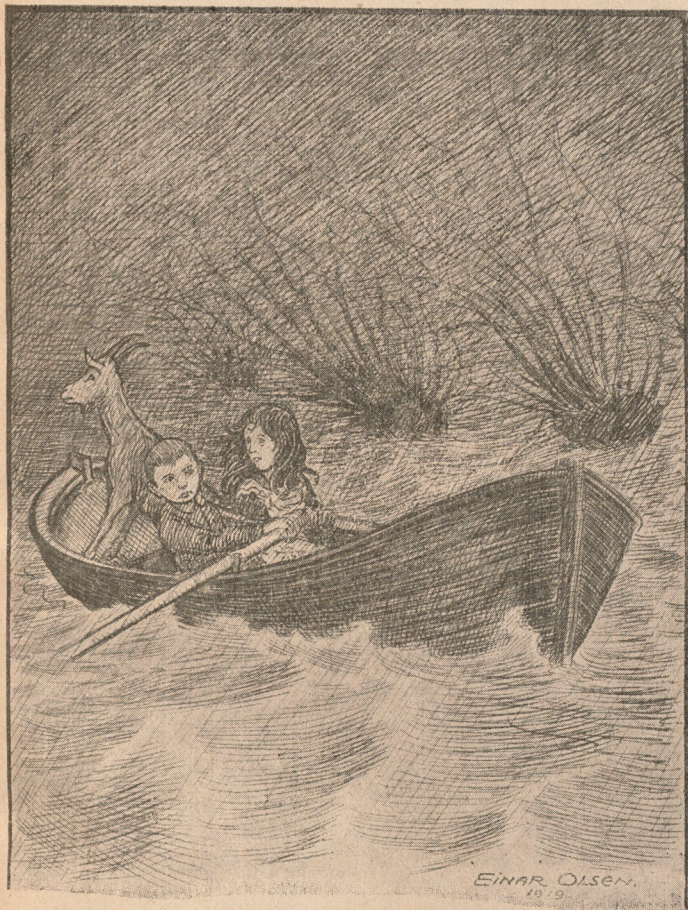
Og de drev af. De kom længere og længere ud over deres inddæmmede Mark. Det truede en Tid med, at de skulde tørne mod den Række af stynede Piletræer, der strakte sig paa langs af Marken, og som kun lige havde Toppen over Vandet, men de slap udenom. Paa den anden Side Træerne var Vandet lidt mere roligt, fordi Trætoppene brød Strømmen.

De raabte stadig højere derovre. Børnene syntes at kunne skelne Lars Skaftes Røst, men de kunde ikke vende deres Opmærksomhed fra Baaden og se, hvad der foregik.

„Herre Jøsses dog!“ skreg en Kvinderøst, og det gik koldt igennem dem, for de mente at kunne fatte, at det var Moderens Røst.

„Skynd jer, Børn!“ raabte en Mandsstemme igennem Stormen.

Men det var nok ikke saadan at skynde sig. Stine mærkede, hvor Huden gik af hendes Hænder, og hun tænkte paa Broderen. Hvis han nu ikke holdt ud!

Søen sendte imellem nogle ordentlige Skvalp ind over Rælingen, de sad i Vand næsten til Knæene. Mette, der altid var angst for vaade Fødder, stod med Forbenene paa Toften og stirrede ud over Vandet.

Nu vrinskede Hestene bag dem. De kiggede over Skulderen og saa Dyrene i Vildskab kaste sig i Søen og svømme eller vade indefter i det grundede Vand langs Diget. Saa havde de altsaa spændt dem fra Vognen og sluppet dem løs.

Nu var der ikke langt igen. Tale af flere i Munden paa hinanden naaede deres Øren. Søen brødes stærkt mod Grunden. Baaden huggede i Bunden.

De fik knap Tid til at fatte, at Diget allerede var oversvømmet. De ulykkelige Mennesker, som stod i Vand til højt op paa Benene og snart vilde have været dødsens, om ikke Hjælpen var kommen, stormede indenbords. Nogen greb Aarerne, andre søgte at gøre Baaden løs. Et Par Hænder klappede dem paa Kinden, de saa op og mødte Moderens Blik.

Stine vidste ikke, hvorfor hun pludselig fik en ukuelig Trang til at græde og ikke var i Stand til at holde op igen. Hun gemte Ansigtet i sine Hænder, og da hun noget efter saa op, opdagede hun, at Jens Henrik gik det ikke et Haar bedre; han sad og knugede sig ind til Moderen.

Eet var Pigen klar over, og det var, at havde der ikke været Hænder til at afløse, saa var de aldrig kommet i Land, hun var paa een Gang blevet saa ligegyldig for alt omkring sig: Storm og Oversvømmelse og det hele.

Men der var Hænder nok, kraftige og arbejdsvante Hænder, som havde Øvelse i at bruge en Aare.

Nogen Tid efter løb Baaden paa Land inde i en lun Vig, som Søen havde dannet sig bag et Havehegn. En Skare alvorlige Mennesker tog imod dem og ledte dem op til Lars Skaftes Gaard. Børnene bar de.

De var alle frelste.

Og Børnene fik nu at vide, hvordan det var gaaet

til. at Skaffes Vogn var kommet paa Diget. Det var Mødere. der var kommet til Gaardmanden og i største Fortvivlelse ved Tanken om den Skæbne, der var ved at ramme hendes Børn, havde overtalt den godhjertede Skaffe til at vove sig ud, skønt det var næsten mere end livsfarligt og paa dette Tidspunkt haabløst at tænke paa at naa Strandhuset.

Nogle Fiskere, der havde deres Baade ved Stranden, var fulgt med for at redde deres Ejendom. Derfor var der saa mange paa Vognen.

Naa, ja, Resten kendte de jo til Dels. Hestene var blevet aldeles vilde for Stormen og Bølgeskvalpet og var ikke til at faa hverken frem eller tilbage. Vognen kunde ikke vendes der, hvor de holdt, og medens de overvejede Stillingen, brød Vandet igennem Diget bag dem og afskar dem Tilbagevejen.

Da saa de Børnene i Baaden.

Og — ja, det er ikke værd at gennemgaa, hvad de alle hver paa sin Vis havde udstaaet i den halve Time eller mere derude, hvor efterhaanden alt forvandlede til aabent, fraadende Hav. Det satte et Minde i Siælen saavel hos de voksne som hos de to Børn, et Minde som aldrig nogen Sinde glemmes.

Stormen lagde sig først henad Morgenstunden, og Vandet sank efterhaanden, men i Løbet af den Nat var det, at de Begivenheder hændte, der altid vil staa som noget grufuldt i den lollandske Historie. Det gik nemlig ikke alle Vegne saadan som i Glostrup Sogn, at der ingen Menneskeliv gik tabt, tværtimod, og der kunde fortælles mangan en Stormflodshistorie, der var forfærdeligere end denne.

Da Solen gik op over Landet den 14. November, var Strandhuset sporeløst forsvundet, men Karsten Sørensens havde dog sin Familie, ja endog baade Geden og Baaden i Behold.

Det kunde han takke sine to Børn for.

Og mere end dette kunde man takke dem for, for de havde jo tillige frelst flere Menneskers Liv.

Mere tokkede var de altsaa ikke. Og for øvrigt var der ingen, som efter den Dag heller troede det om dem.

Grisen.

Af *J. H. Rosling.*
Tegninger af *Otto Hansen.*

Urrh, urrh, yh, yh! sagde det af og til inde i Sækken, som Jens Snedker gik med paa Ryggen, og samtidig viste nogle voldsomme Bevægelser, at der maatte være noget levende derinde.

Svend, som gik ved Siden af Faderen, vidste nok, hvad der var; for han havde selv været med henne at hente den. — Det var jo Grisen, og den var nok ikke helt tilfreds med sit Opholdssted eller med Maaden, den blev befordret paa.

Svend havde næsten ikke Øjnene fra Sækken. Han havde jo selv holdt den op, mens Faderen puttede Grisen i den, og nu iagttog han med stor Interesse alle det lille Dyrs Bevægelser og øvrige Livsytringer, mens han og Faderen vandrede hjemad, og af og til kom han med en Bemærkning om Grisen.

„Urrh, urrh, urrh!“ Det betød bare, at Grisen havde det godt og befandt sig nogenlunde tilrette i Sækken. Den laa og smaasnakkede med sig selv om et eller andet; men „yh, yh, yykk!“ betød noget helt andet.

„Nu skriger Grisen!“ raabte Svend. „Pas paa, Far, at du ikke klemmer den! — Bare den kan faa Vejret! — Skal vi ikke sætte den ned lidt og lukke op for Sækken?“

Det var dog nok ikke helt af Mangel paa Veir. den skreg; for saa kunde den næppe have frembragt saadan nogle Hyl; men Snedkeren satte alligevel engang imellem Sækken ned paa Vejen og linnede lidt for den, saa Grisen kunde trække frisk Luft, og straks var Svend henne at kigge til den. Han havde jo da en Del af Ansvaret for, at de kom vel hjem med Plejebarnet, og det Ansvar følte han.

De „smaa“ derhjemme skulde faa at se, at han og Far kunde hente en levende Gris og komme vel hjem med den

Som de nu fortsatte med Grisen paa Faderens Ryg. opdagede Svend noget medet interessant, men temmelig upassende:

„Far. Far! Grisen — — — næh, det løber ned ad dig!“

„Naa, det gør det nok ogsaa. Nej, sikken et lille Svinebæst, skal den nu til at lave Griseri!“

Øg saa maatte Sækken af igen, saa Vandet kunde løbe af den.

Far og Svend havde været tidlig oppe den Søndag Morgen, og de „smaa“ sov endnu sødelig, da de gik hjemmefra for at hente Grisen. De vidste ikke engang, at den skulde hentes, eller at Svend skulde med; men nu stod de paa Vagt ved Vinduerne og spejdede hen ad Vejen; for Moderen havde jo sagt dem, hvad der skulde komme, og hun havde ogsaa dejlig varm Mælk parat til Grisen

Ren Halm var der strøet ude i Grisestien ved Siden af Koens Baas, og der havde de allerede flere Gange været ude for at se, hvor Grisen skulde bo.

„Nu tommer Far! Nu tommer Far!“ raabte den mindste, som først havde faaet Øje paa de to med Sækken.

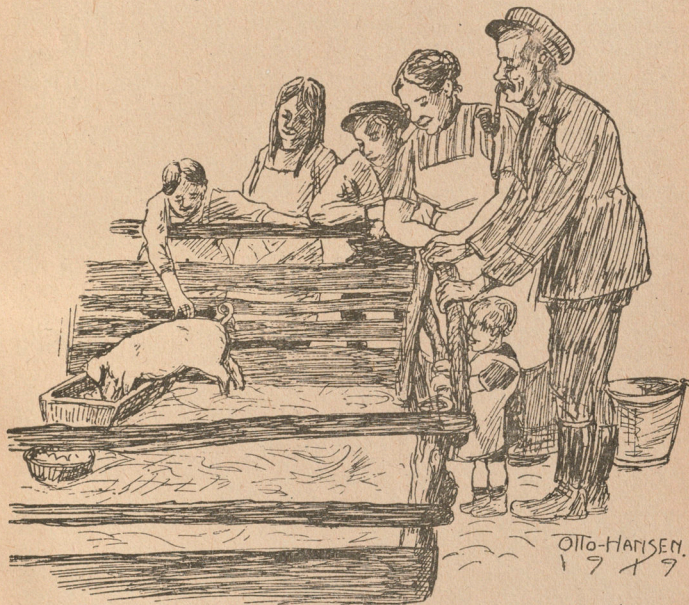
„Ja, der er de. — Mor, der er de med Grisen!“ raabte store Søster, og ud styrtede hele Flokken,

„storr“ Søster og „lille“ Søster og „Broder — sidst kom Moderen.

Sækken med Grisen blev sat ned paa Jorden. Alle skulde prøve at løfte paa den.

„Den er tung,“ sagde store Søster.

„Den er tom,“ sagde Broder; men han mente jo tung, og han turde ikke komme hen at løfte; for Grisen rørte sig og sagde: „Urrh, urrh, roh!“

Saa blev den sat ind i Grisestien, hvor alle kunde se den.

„Den er stor,“ sagde de.

„Den er dor,“ sagde Bror.

„Se, den slaar Krøller paa Halen,“ sagde store Søster.

„Den saar Tøller paa Hanen,“ sagde Broder.

Saa fik Grisen Mælk i sit Trug. Alle var spændt paa, om den vilde drikke. — Jo, den drak, pustede engang og keg op drak saa igen.

„Se, hvor den drikker,“ sagde Svend. „Det er en rigtig Gris!“

„Se, den dridder,“ sagde Broder. „Det er en vigtig Dris!“

„Saadan en var det lige bestemt, vi fik i Fjor til Høstgildet henne hos Anders Jensens,“ sagde Svend. „Den laa paa et Fad og var stegt — hele Grisen med Hoved og Ben og Hale og det hele — akkurat ligesom den laa og sov, og saa havde den Munden fuld af Persille, og i Stedet for Øjne havde den to Svedsker. — Og saa skulde I bare have set — hi, hi! — henne under Halen sad der en Svedske.“

„Under Hanen sad der en Feske,“ gentog Bror til almindelig Morskab for de andre.

„Ja, men hele Grisen var fyldt med Svedker og Æbler,“ fortsatte Svend. „Det var noget, der smagte, kan I tro.“

„Det var noget, der magge,“ sagde Broder.

„I kan tro, denne her skal nok blive for stor til at steges hel, naar den skal slagtes — se, hvor den drikker og sutter Mælk i sig!“

„Se, hvor den futter Mælt i sig,“ kom det højtideligt og alvorligt fra Bror.

— Jo, det var vistnok en rigtig Gris, Far og Svend der havde hentet, og saa var det i den gode gamle Tid, længe før „Familiegrisen“ blev opfunden og sat paa Ration. Derfor kunde Grisen faa lige saa meget god Grisemad, den vilde æde, og rigtig blive fedt op helt fra lille af. — Det er jo det, der giver godt Flæsk, siger man, og godt Flæsk blev der paa Grisen. Det kunde tydelig ses efterhaanden, næsten for hver Dag, der gik. — Der blev rigtignok

ogsaa gode Pølser, baade af den ene og den anden Slags, og Fedt og Revlsben og Sylte og Finker, da den først blev slagtet og skaaret op, og man rigtig fik at se, hvad der var i den; men Svedsker og Æbler var der ingen af undtagen i Fedtet og Finkerne. Der var Æbler; men dem havde Mor puttet i.

Der gik ogsaa lang Tid, inden Børnene fik alt det gode at se; for Grisen blev ikke slagtet før tæt hen ved Jul, og endnu var det Sommer, længe før Høst endda. —

Der kan ske meget i saadan en lang Tid, og det gjorde der ogsaa — ja, der skete det, som nær havde gjort det forbi baade med Flæsk og Revlsben og Pølsen og det hele. — Nu skal vi høre:

Svends Fader var Landsbysnedker og havde et lille Hus med saa megen Jord til, at de netop kunde holde en Ko, og det kneb endda med at føde den, saa Jens Snedker maatte se at bjerge lidt Græs og Hø til den om Sommeren langs Vejgrøfterne og i Skoven. Derfor kneb det ogsaa undertiden med at føde Grisen, og der maatte jævnlig købes lidt Svinemel og Grut til den paa Møllen.

Saadan en Slughals skulde jo have Mad, naar den skulde blive til noget, og det, der faldt af i Husset og Haven, eller hvad der blev tilovers af Koens Mælk, kunde ikke nær forslaa. Der maatte Kærne til, og det kostede Penge. Dem havde Jens Snedker nu ikke saa mange af, og derfor maatte Børnene ud at samle Aks paa Naboernes Marker, da Høsten kom. Det gjaldt om at samle ind til at fede Grisen med — og saa til lidt Hvedebrød og Kage til Jul.

Svend og store Søster var flinke til at samle, og de smaa hjalp til, saa godt de kunde.

En Dag opdagede Børnene, at alle Herregaardens Grise var lukket ud paa en Stubmark, hvor de gik

og rodede og aad Aks og syntes at befinde sig rigtig vel.

Det gav Svend en Idé, og da han kom hjem om Aftenen, sagde han til Forældrene:

„Maa vi ikke faa Grisen med ud at sanke Aks i Morgen? — — Jo, for den kan godt selv samle Korn op, det gør Herremandens Grise, og saa behøver Mor ikke at give den noget hjemme — uden bare noget Mælk — maa vi?“

„Ja, det kunde maaske godt gaa,“ mente Far og Mor; „men det kommer jo an paa, om Anders Jensen synes om, at den gaar og roder i Jorden henne i hans Mark.“

„Jeg skal løbe hen at spørge ham om det,“ sagde Svend, og af Sted pilede han i Skjortærmer og bare Ben.

Snart var han tilbage igen:

Jo, der var ikke noget i Vejen. Grisen maatte godt være med, naar bare de passede paa, at den ikke kom i Roerne. — „Og det kan vi sagtens,“ sagde Svend, „vi sætter Leddet for og passer paa, det er lukket, saa kan den ikke komme derind.“

Næste Morgen var de saa fem, der skulde ud at samle Aks; men det var nu ikke saa lige en Sag at faa Grisen med, som Svend havde troet. Den slog Krøller paa Halen, sagde „øf, øf!“ og for i Galop hen i deres egen Mark til Koen, som ogsaa begyndte at slaa op og løbe rundt i Tøjret. Moderen maatte ud at hjælpe dem; men det varede noget, inden Grisen fik løbet det kaade af sig og vilde lade sig drive hen ad Vejen til Naboens Mark. Der var ogsaa saa meget, den maatte have undersøgt paa sin Vej, og saa mange Svinkeærinder, den skulde have besørget, saa det tog Tid, inden de naaede ind i Stubmarken med den. Men omsider var de der da, og Gysse fik travlt med at pille Korn op, rode og

æde Jord — for det trænger en Gris ogsaa til engang imellem; det holder Maven saa rart i Orden.

Den lod til at befinde sig rigtig vel ved Friluftslivet Til at begynde med tog den engang imellem en lille Løbetur; men snart faldt der Ro over den, og da den syntes, den havde spist sig en passende Frokost, lagde den sig ned i en Agerrén for at tage Solbad og rigtig ligge og gasse sig.

Svend mente, de kunde godt lade den blive derude, mens de gik hjem til Middag; for den var jo ikke saa nem at drive med.

Det gik ogsaa rigtig godt. Gysse laa og snorksov, da de kom tilbage. Den nød rigtig Tiiværelsen og So.en.

Om Aftenen var den helt solbrændt og lod sig vilig drive hjem til Stien. Den var nok ogsaa træt efter Dagens mange Oplevelser og sov rimeugvis godt om Natten.

Næste Morgen, da den blev lukket ud, var den straks paa det rene med, hvor den skuede hen, og tøb smaagryntende foran Børnene.

„Nu kender den Vejen,“ sagde Svend, „se, hvor den kiler af!“

„Den tiler af,“ sagde Bror, og det kneb for hans smaa Ben at følge med. —

Det lod til i Dag, at Gysse vilde se sig lidt mere om i Marken, og den var i det hele taget noget urolig. Solen og Fluerne syntes at plage den, og engang imellem lagde den sig ned og gned Siderne og Ryggen mod Jorden; men eiers holdt den sig skikkeug, hvor den havde Lov til at være, saa det var nok ingen Kunst at passe paa den.

Men da Børnene kom ud igen efter Middag, var Gysse borte.

De spejdede til alle Sider. Hele Marken kunde de overse. Der var Hegn paa de tre Sider, og langs

den fjerde løb Aaen, saa ud af Marken kunde den da ikke komme, naar Leddene var lukkede, og det var de; men ingensteds kunde de opdage nogen Gysse.

„Den ligger nok et Sted og har rodet sig ned,“ mente Svend. — „Vi maa se efter langs Hegnene. Nu gaar Bror og jeg til den ene Side, saa kan I to Tøse gaa til den anden, og saa mødes vi nede ved Aaen.“

Saadan blev det da; men ingen af dem fandt Gysse, og i Aaen var den heller ikke.

Svend havde ellers tænkt sig, at den muligvis var kommen for nær til Kanten og plumpet i. — Naa, det vilde jo ikke have været saa fariigt, for der var næsten ingen Vand i Aaen, kun lidt Mudder og nogle Pytter hist og her; men i Aaen var den ikke, og det saa heller ikke ud til, at den havde været der.

„Bare den ikke er falden i Mergelgraven!“ udbrød pludselig store Søster — „for saa er den nok druknet.“

Hun begyndte at græde, og Broder stak i med, medens han med graadkvalt Stemme sagde:

„Dysse er nok dukket!“

„Aa, tud nu ikke, før vi ved, om der er noget at tude over,“ sagde Svend med selvbevidst Mandighed.

„Lad os først se, om den er der!“

Jo, Gysse var ganske rigtig i Mergelgraven. Der laa den næsten skjult i Dynd og Vand, og saa tilføjet var den, at Æ knap kunde kende den. — Heit rolig laa den, saa det kunde godt se ud til, at den var død.

„Gysse, Gysse!“ raabte Børnene.

Gysse løftede Trynen, pustede og sagde „øf, øf!“ Saa begyndte den at plaske i Mudderet, og en, to, tre slog den Krøille paa Halen, satte i Galop op af Graven og hen ad Marken.

„Men Gysse dog, sikken et Svin du er!“ skreg de store Børn, og Broder, der altid kom bagefter med sine Bemærkninger, sagde: „Sikke fin Dysse er!“

De andre lo ad ham, og glade var de ved, at der ikke havde været saa meget Vand i Mergelgraven, saa Gysse kunde drukne i det.

Nu var det jo ingen Sag for at passe paa den; men hvordan skulde de dog faa den gjort ren igen? De blev nok nødt til at vaske den, naar de kom hjem i Aften.

Ja, det kunde de jo nok have gjort; men desværre kom Gysse ikke med hjem om Aftenen. Den var borte igen, og denne Gang var den ikke i Mergelgraven eller noget andet Sted i Marken. Heller ikke i Aaen var der Spor af den, og Børnene maatte gaa grædende hjem uden Gysse.

Det var næsten mørkt, da de gik hjem.

Paa Vejen mødte de Moderen, som var begyndt at blive ængstelige for dem og derfor vilde hen at se efter dem.

„Men hvor bliver I dog af, Børn? — Kan I ikke faa Gysse med hjem?“

„Nej — hu, hu! Gysse er bleven borte, og vi kan ikke finde den. Vi har ledt saa længe efter den; men den er der ikke. — Ja, og Mor, i Middags var den gaaet ned i Mergelgraven og laa og væltede sig i Dyndet; men der er den heller ikke nu — huu, uh!“

„Naa, tag nu ikke saadan paa Vej, Børn! — Gysse kan vel ikke være ret langt borte. Den er nok bare løben ind i Roerne. — Nu kan store og lille Søster gaa hjem med Bror og sige til Far, om han vil komme. Saa skal vi tre snart finde Gysse.“

Jo, Gysse var ganske rigtig gaaet ind i Roerne gennem et Hul i Hegnet; men finde den derinde, det var ikke saa let, nu det næsten var mørkt. De lyttede og

spejdede og afsøgte hele Roestykket; men Gysse lod sig hverken høre eller se.

Saa maatte de da gaa hjem uden Grisen og haabe paa, at den nok skulde komme til Syne i Morgen et eller andet Sted i Nabolaget.

Det havde ingen Nød, mente Faderen, og den tog saamænd ingen Skade af at ligge ude en Nat i saadan et godt Vejr; men i Fremtiden var det nok bedst, den blev hjemme i sin Sti, saa vidste de da, hvor den var.

Det trøstede Svend noget, at Faderen tog det paa den Maade. Han havde jo ventet sig lidt Skænd, fordi han ikke havde passet bedre paa — det var jo ham, der havde Ansvaret for Gysse, og han følte Ansvaret — men maaske det dog ikke var saa slemt. De fandt den jo nok i Morgen.

Næste Morgen var Svend og hans Fader oppe med Solen og ude for at lede efter Gysse. De fandt ogsaa Sporene efter den inde i Roemarken, og de kunde se, den havde gnasket i Roerne. Sporene førte ned til Aaen, og her var ogsaa tydelige Grisespor i Bunden. Saa længe de kunde følge dem, maatte de jo nok være paa rette Vej.

Men der mundede Grøfter og Vandrender ud i Aaen hist og her. Nogle af dem havde Gysse været en Tur inde i, og saa maatte de jo afsøges. Mange Steder var der Spor efter Køer og Heste i Aaen, og saa var det vanskeligt at følge Grisens Spor, og tilsidst kunde de ikke spore den længer, fordi Vandet dækkede Bunden. — Da var de vist en hel Mil borte fra Hjemmet.

Det var da ubegribeligt med den Gris, at den kunde være kommet saa langt bort i Løbet af Natten og slet ikke var til at finde.

Nu var der ikke andet at gøre, end at de maatte spørge sig for i alle nærliggende Huse og Gaarde

langs Aaen, om ingen havde set Grisen, og det gjorde de; men da de hen paa Eftermiddagen naaede hjem, trætte og udasede, var de lige nær. — Grisen var borte, ingen havde set den; alle havde lovet at sende Bud, hvis de hørte noget om den, eller de fik den at se. Folk havde været saa flinke og deltagende og givet dem baade Mad og Drikke; men ellers havde deres Anstrengelser jo kun været spildte.

Faderen mente, de maatte have et Stykke i Avisen for at opspørge den.

„Lad os hellere se paa en Dags Tid eller to,“ foreslog Moderen. „Nu er der jo mange, der ved, den er borte. Maaske den kommer, uden vi behøver at have Udgifter til det, og i Morgen kan Svend løbe omkring og spørge videre efter den.“

Saadan blev det da; men der gik baade to og tre Dage, og der kom ingen Efterretninger om Gysse.

Saa blev Avertissementet skrevet, og Svend blev sendt af Sted for at træffe Landposten. Det var ikke hver Dag, han havde Ærinde forbi Snedkerens; for Avisen holdt de sammen med en Nabo, som fik den

„Naa, det er nok til Avisen,“ sagde Ole Post. — „Er det et Stykke om Grisen?“

Ja, det var det da.

„Ja, men det kan være, det ikke behøves; for her skal du se, her staar om en Gris, der er kommen tiløbende henne i Skovby. Jeg skulde næsten tro, det er jeres. — Tag du Avisen med hjem, og saa kan du levere den hen til Anders Jensens, saa er jeg fri for at gaa derom, og Brevet — det er sandt — Brevet, det maa du hellere faa med hjem igen til vi-

Svend kom springende hjem med Avisen:

„Far, Far! Her staar det om Grisen!“

„Hvad siger du, Dreng? — Det kan da ikke være kommen deri endnu, naar du først lige har givet Posten det.“

„Nej, Far; men der er nogen, der har fundet den.
— Her staar det.“

Og saa læste Svend:

„En 4—5 Maaneders Gris er kommen tilløbende og kan afhentes mod dette Avertissements Betaling hos Gaardejer Søren Madsen i Skovby.“

„Ja, der har vi nok Fyren!“

Jens Snedker greb Avisen og læste Avertissementet igennem.

„Jo, det skal nok passe; men hvordan kan den dog være kommen saa langt væk? — Det er jo næsten to Mil. — Vi maa se, om vi kan faa Anders Jensen til at køre hen efter den.“

„Maa jeg komme med, Far? — Og skal jeg spørge om det, naar jeg kommer hen med Avisen?“

„Ja, du maa gerne komme med; men jeg maa heller selv gaa hen og tale med Anders Jensen, og saa kan jeg tage Avisen med derhen.“

Næste Morgen kørte Svend og hans Fader med Anders Jensens Befordring til Skovby for at hente Grisen for anden Gang — nu var den jo for stor til, at de kunde bære den — og den Tur var en hel Fest for Svend. Det var jo Grisen, de kørte efter. — Nu var den funden, og saa kunde Svend da atter være glad. Det var han næsten sikker paa, at han aldrig vilde blive mere, hvis Grisen var bleven helt borte — for han havde jo Ansvaret for den.

Svend kunde straks kende den igen, skønt den var bleven lidt slunken af den lange Udflugt. — Havde Aaen ikke været, var den vel ikke naaet saa langt bort; men dernede havde Folkene fundet den forleden Dag, da de skulde rense deres Stykke op, og da ingen af Naboerne vilde kendes ved den, havde de sat den i Avisen. — —

Nu kom Svend og Far kørende hjem med den i Anders Jensens Grisebur.

De „smaa“ derhjemme kom løbende paa Vej imod dem, og alle tre maatte jo op at køre. De blev puttet ind i Buret til Grisen.

„Nu er vi fire Grise herinde,“ sagde store Søster, og Bror stemmede i med: „Nu er vi fine Drisse herinde!“

Saa lo de allesammen og sagde „øf, øf, yyyh!“, da hele Læsset kørte op for Døren, hvor Mor stod og tog imod alle „Grisene“.

Det var næsten mere morsomt end dengang, da Far kom med Gysse i Sækken.

Saa blev da den savnede og genfundne Gris atter sat ind i Stien og fik sig et godt Foder af Mælk og Grut.

Store Søster mente, den saa lidt flov ud; men tage for sig af den gode Mad kunde den da. Appetitten var der ikke noget i Vejen med.

„Skammer du dig ikke, Gysse,“ sagde hun, og Bror, der lige kunde faa Næsen over den næstøverste Tremme ind til Grisen, gentog: „Stammer du itte, Dysse!“

Men Gysse tænkte vist ikke paa at skamme sig; for da den havde tømt Truget, borede den sig ned i Halmen og lagde sig til at sove, saa kunde de andre snakke, saa meget de vilde.

Og efter den Udflugt kom Gysse ikke mere ud paa Eventyr. Den delte flittig sin Tid mellem Truget og Sengehalmen, lige til den Dag kom, da den skulde stikkes af Søren Præst, og da var den saa vel beredt til Døden, som nogen fed Gris kan være.

Søren Præst sagde ogsaa, at det var et af de fineste „Bryllupper“, han havde været med til længe. — Han var nu en Præstesøn; deraf havde han Navnet, og derfor var det vel, at han brugte kirkelige Betegnelser om sine Forretninger omkring i Sognet som Svineslagter og Hesteflaaer.

At flaa en Hest kaldte han „Begravelse“; men en Svineslagtning det var et „Bryllup“, og han var til Bryllup næsten hver eneste Dag fra sidst i Oktober til henimod Jul. Derfor var han ogsaa fuld hver eneste Dag i den Tid og for Resten hele Aaret om, naar han paa nogen Maade kunde opdrive Brændevin.

Et stort Savn vilde det have været for ham, om han skulde have oplevet de nuværende brændevins-knappe Tider; men heldigvis døde han længe forinden i lykkelig Uvidenhed om, at der skulde komme saa skrækkelig en Tid, da Brændevin kom op i en Pris af 10 Kroner Flasken.

Svend syntes, det var Sjov at se Søren Præst dingle hjemad, da han var færdig med sit Arbejde, sine Snapse og sine Kaffepunser.

Forældrene mente, det var sørgeligt at se; men det skulde jo til, ellers kom han ikke der til „Bryllup“ en anden Gang, og andre var der ikke at faa.

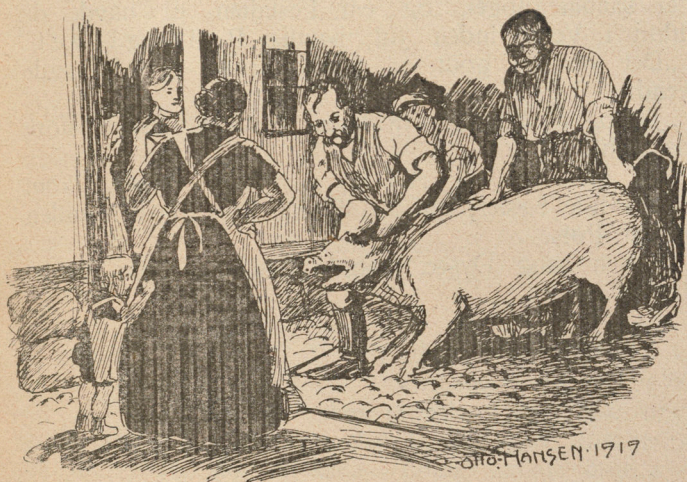
Griselagtningen var en stor Festdag for Børnene, og de kunde godt forstaa, at Søren Præst kaldte det Bryllup.

Oppe var de længe før Dag — om det saa var Bror, kunde han ikke blive i Sengen — for det gjaldt om at faa det hele med, lige fra Grisen blev trukket ud af Stien ved Ører og Hale, til den om Aftenen var skaaret i Stykker og puttet i Saltbaljen.

Svend vilde være med til at holde den.

Ja, han kunde holde Halen og tage imod „Drikkepene“, sagde Søren Præst; men det endte med, at han maatte holde Spanden til at opsamle Blodet i, mens Moderen rørte om i det. — Det var næsten det vigtigste af det hele; for uden det blev der jo ingen sorte Pølser.

„Hør, nu skriger Grisen!“ sagde Søstrene, der stod inde i Køkkenet med Broder og kiggede ud efter de

mørke Skikkelser, der bevægede sig ude i Bryggerset i Lygteskæret.

„Nu strier Drisen!“ gentog Bror og gjorde store Øjne.

Festens Glanspunkt kom dog først, da de sorte Pølser skulde koges i Bryggerkedlen. Saa fik Børnene hver en Gaffel til at prikke dem med; for Luften skulde prikkes ud af dem, at de ikke skulde revne under Kogningen. — Hver Gang en Pølse dukkede op, fik den et Stød med Gafflen.

„Mej osse priddede,“ sagde Bror, og saå maatte Mor løfte ham op, mens han „priddede“ en Pølse.

Bagefter maatte Pølserne smages, mens de endnu var varme.

Fedtegrever med Æbler i, og Pølsekiver med Sirup paa, det var Grisens Bidrag til Aftensmaden den Dag, og det var ikke fri for, at Børnene ogsaa betragtede Griseslagtingen som en Slags Bryllupsgilde

eller saadan noget, og én Festaften til havde de endnu i Vente inden Jul, nemlig Pølsegildet.

„Det var da godt, vi fandt Grisen igen,“ sagde Svend.

„Ja, og at den ikke druknede i Aaen,“ føjede store Søster til.

„Ja, men det var Avisen, der fandt Gysse,“ kom det fra lille Søster, og det bifaldt Bror med Munden fuld af Pølse:

„Vissen sang Dysse,“ sagde han, — „mer Pølse, Mor!“

Ællingen.

Af *Edv. Egeberg.*

Tegning af *Einar Olsen.*

Denne Ælling var, ligesom den berømte H. C. Andersenske, født i en Andegaard, som vel de fleste Ællinger er det. Andegaardene har ikke noget godt Ord paa sig, siden den store Digter fortalte om alt det onde, hans stakkels Ælling maatte døje i en saadan Gaard. Men den, her er Tale om, var nu rigtig hyggelig. Den var en Indhegning ved Bredden af en stor Sø, og der var den dejligste Udsigt gennem Staaltraadsnettet, der hegnede ud over Søen helt til Skoven paa den modsatte Bred. Det samme klare Vand, der bølgede i Søen, gik ogsaa ind i Andegaarden, som vi jo ogsaa godt kan kalde Badebassinnet. Paa Bredden laa de dejligste smaa malede Træhuse til de mange Vralteres Beboelse, og der blev gjort flittigt rent i disse og om disse. Rabberne boede saa at sige herskabeligt. Der var ved Villaerne dejlige Truge, der hver Dag blev forsynede med lækre Ande-Godter, som det var en Fryd at snadre i. Der blev da ogsaa gjort smukt rent i Gaarden, som jo tillige var Ændernes W. C., og strøet fint rødt Sand der paa deres Gulv.

De havde baade Stuepige og Kokkepige, kan man godt sige, skønt begge Bestillinger var forenet i samme Person.

Gaardens Beboere blev opvartede i alle Ender og Kanter, og som Vederlag for Kost og Logis ydede de egentlig kun nogle Æg og Ællinger, ja, og lidt Tilsyn med de sidste, indtil de kunde retirere sig selv. De var i høj Grad begunstigede. Og de vidste det og kroede sig lidt af det. Især vor Ællings Mor.

Hun var saa stor som en lille Gaas og af fin Race — hun var i sin Tid indgaaet som et stort hvidt Æg inde fra Kammerherrens i Nabovillaen — Kroen var ualmindelig stor i hende og var stærkt kendelig udvendig ved visse Lejligheder, naar der var Tale om Afstamning. Hun var anset som noget ganske fortrinligt baade til Spisebrug og som Æglægger. Hun var mægtig fed, og Flommerne slæbte lidt, naar hun satte Benene lidt vidt fra hinanden. Hun havde dertil sin egen Facon, naar hun saa paa de andre Andemødre: med Hovedet lidt paa Siden, mens Blinkhinden gik flittigt over de runde Øjne. Fjerdagten var pragtfuld, næsten som en Andriks.

Hun holdt god Orden paa sin gule Flok, baade naar den var paa Landet og paa Vandet. „I Rad, naar I gaar, og Kroen frem, naar I svømmer.“ Og de smaa Svømmere hørte godt efter deres store, fede Mor og gjorde, som hun sagde. Og naar de om Aftenen kom ind i deres Villa, underholdt hun dem om Takt og Tone, hvordan man hilste, hvordan man blinkede, hvordan man rabbede og hvordan man spiste pænest og gik paa W. C. Hun kendte det hele, hun havde det fra sin fede, fine Mor, og det havde altsammen været i det Æg, der i sin Tid kom fra Kammerherrens.

Og da de blev lidt større, fik de ogsaa at vide, hvordan det Andeselskab, de kunde indlade sig med, skulde se ud.

Jo, de fik en meget omhyggelig Opdragelse og Op-lærelse, de smaa gule Tingester, og søde var de,

inden Kroerne og Flommerne blev for store i dem. De laa paa Vandet saa let som Fjer, deres Smaaøjne sad som fine sorte Perler i den lette Dunbunke, og de smaa Svømmefødder gik nydeligt i Vandet. Selv naar de stak de smaa runde Gumper op og Næbet ned, var de søde. Alt klædte dem.

Da Ællingerne kastede den bløde gule Dragt og begyndte at ligne rigtige voksne Ænder, fik de Lov at komme ud af Andegaarden, ud i den store Sø. Saa blev Laagen i Staaltraadshegnet aabnet, og Flokken gled ud paa de blaa Bølger. Mutter And i Spidsen. Med let krummet Hals, rund Bov som paa en hollandsk Tjalk, svagt vrikkende med det svære Bagparti, majestætisk og følgeværdig som den skal være, der har ligget i et Kammerherre-Æg. Og Ællingerne gled bagefter hende, som en lille Eskadre Lystsejlere i Kølvandet paa en Damper. De pyntede ligefrem paa Søen.

Da de kom ud paa det dybe Vand, og Bølgerne blev lidt store, blev de smaa lidt betænkelige ved det, men da de saa, hvor let det hele gik, nød de det som Børn i Gyngen, naar den gaar rigtig højt. Det var saa dejligt saadan at vugge op og ned. De skreg slet ikke, som Smaapiger undertiden gør det, naar det begynder at kildre ind for Mellemgulvet. Disse her fik ikke Søsyge-Fornemmelser.

Saa kom de helt over til den anden Side, hvor mægtige Bøgekroner skyggede og gjorde Vandet dunkelt. Der svømmede de ind i Bugten mellem rød Vandpilurt og Aakander. Saa hvide Blomster og saa store Blade havde de aldrig før set, og Mutter And gjorde Holdt og sagde nogle pæne Ord om Blomsterne.

Her var ogsaa mange Sommerfugle, som flagrede hen over Hovederne paa dem, og her var Svaler, som gik dem saa nær i deres Sving hen over Fla-

den, at Ællingerne dukkede Hovederne og Mutter And sagde noget om nærgaaende Gadedrenge.

Og højt oppe over de blaa Bølger gik de hvide Maager paa lange spidse Vinge: Ællingerne blev helt forfærdede, da de saa en af dem dumpe som en Sten lodret ned i Vandet og komme op med en lille Fisk i Næbet. „I skal ikke være bange,“ sagde Mutter, „de slaar ikke ned paa jer. Pæne Fugle for Resten,“ sagde hun. „God Familie, men fattige, maa slide for Føden.“

Lige under dem gik Fiskene. Der var rødfinnede Aborrer, Skaller, der glimtede som Smaalyn, naar de forandrede Retning — dem havde de alle set før, og dem var de ikke bange for; men saa gik der en lang Tingest med et forfærdeligt Gab hen under dem, og de flygtede ræd hen til Mutter And. „Spjæt bare godt ud med Benene,“ sagde hun, „saa bliver den bange.“ Det gjorde de saa ogsaa, og Gedden slog et stort Slag med Halen og gik tilsøs.

Der gik en Hejre og fiskede inde ved Bredden. Ællingerne var nysgerrige. „Aa, det er en Person af meget tarvelig Familie. Han gaar altid og sjasker omkring i Strandkanten paa sine ækle, lange, tynde Ben. Man kan jo ogsaa se paa hans graa Frakke, at det er en fattig Stymper. Han bruger ikke engang at hilse. Han er vist Bolschevik eller saadan noget andet afskyeligt — —“

Saa slog de et lille Slag ind i en Skov af Rør. Der var livlig Fuglesang af denne Skovs Fugle, de smaa Rørsangere, som kunstfærdigt havde bundet deres Røder fast mellem Rørene. Herinde mødte de en anden Andefamilie, en Vildand med sine Ællinger. De smuttede vævert om i Rørskoven, ivrigt rodende efter Bundens spiselige Sager.

De var graa og uanseelige i Sammenligning med den tamme Flok, og især Mutter Kammerherre over-

straalede i sit pragtfulde Udstyr langt Mutter Vildand. Den førstes Kro blev større, hendes Rejsning strammere og hun lagde Hovedet paa Siden og blinkede fornemt, da hun passerede sin vilde Slægtning.

Hendes Ællinger havde endnu ikke saa stor en Kro og saa stram en Rejsning som Mutters, og de havde straks vist Tilbøjelighed til at indlade sig med de vilde Ællinger. Især vor Ælling. Den og en lille graa Andrik i den anden Flok var begyndt at kredse muntert om hinanden — —

Men saa lød der et bydende Rab fra Mutter Kammerherre, der kaldte Flokken hen til hende. Et lille Kast bagud med Hovedet betydede dem, at de skulde slutte op og følge efter. Mutter saa ligeud, samlede ligesom sin Stab sammen om sig og gled Kro-stor og med Kammerherreinde-Fagter majestætisk ud af Rørene, i Spidsen for sin Flok.

Da de var udenfor Hørevidde samlede hun denne om sig og holdt en lille oplysende og retledende Tale til den: „Flokken derinde er ganske vist af vor Familie, men langt ude. Vi omgaas ikke. Og I skal ikke lege med dem. De er lidt tarvelige i Opdragelse og Klæder. Og de har ikke Andegaard som os, men bor saadan hvor det træffer. Vi hilser paa dem, men ikke mere. Husk det, hvis I senere skulde støde paa dem.“ Og de huskede det. Kun ikke vor Ælling. Den blev ved at tænke paa den vilde muntre Andrik, som den gerne vilde leget med.

Og Vildandemutter kaldte ogsaa sine Børn hen til sig og holdt sin Tale til dem, stramt og bisk: „I skal ikke se efter dem, det stolte Pak. Vi har ganske vist ikke nogen Andegaard. Vi har ikke et Trug at æde af og en Pige til at opvarte os, og vi er tarvelige i Klæderne. Vi er fattige, men vi er ærlige, og vi sætter vort Næb lige saa højt som de. Husk det!“

Og alle de smaa Vildænder fik et stramt Træk om Næbet, ligesom deres Mor havde. Kun ikke den lille Andrik, som tænkte paa vor Ælling.

Da den tamme Flok atter kom ud i den aabne Sø, mødte de en Baad med fine pyntede Damer. Nej, hvor de Ællinger er søde, sagde de og kastede Brødsmuler ud til dem. Og de smaa kroede sig og viste sig fra deres bedste Side. Og Mutter krummede Halsen som til Tak for de pæne Ord og vrikkede med sin tykke Bagdel som en Hund, der faar Klap.

De to Andeflokke mødtes af og til, og stadig blinkede Andegaards-Mutter nedladende og Vildande-Mutter bidsk. Og Flokkene holdt sig fra hinanden. Kun vor Ælling og den vilde Andrik saa efter hinanden.

En skøn Dag Midsommers laa den tamme Flok og slikkede Solskin i Vigen med Aakanderne.

Sommerdagen stod stor og straalende over Landet. Solen gik fra det store favnende Blaa lige varm og lysende ned over alt. Den lagde Guld over Skovens grønne Kroner og fik det blaa Sommervand til at glitre. Den kyssede Aakanden og den lille tarvelige Pilurt lige ømt, den lyste paa Maagernes hvide Vinger og gjorde dem endnu hvidere, den fandt ind til Rørsangeren og gjorde deres Leg og Kvidder mere levende. Den lagde herlige Farver paa de dansende Sommerfugles Vinger og rødt og grønt og sort paa Fiskeryggene under Vandet.

Mens den tamme Flok laa og soled sig, plaskede og snurrede det inde i Sivene paa den modsatte Bred. Den vilde Andeflok gik til Vejrs. Nu kunde alle Ællingerne flyve. Flokken steg, svirrende og larmende hen over Hovedet paa den tamme. Det lød som en Haan mod dem, der, saa at sige, kun havde Vingerne til Stads og ikke til Brug. De vilde Ænder steg, i snorlige Bane, som Pil fra Strengen og Kuglen fra

Bøsseløbet ud over den skønne Sommersø, højere og højere ind over Skovaasene — —

Den tamme Flok rakte Hals og saa misundeligt efter dem. De kunde svømme, men ikke flyve, i al Fald kun klodset og tungt — —

Kun den lille Ælling, vor Ælling fulgte den vilde Flugt med Beundring. Den havde kendt sin Andrik i Flokken og fulgte ham med levende Øjne, lige til kun som en Prik, der langt, langt ude smeltede ind i Luften og opslugtes af Rummet. Kunde hun dog have fløjet med dem til de fjerne Søer, de nu stiledede imod paa deres høje Flugt — —

Det blev en dejlig Sommernat efter den skønne Dag. Egentlig ikke Nat, men en dunkel Halvdag, uden Sol, men oplyst fra Norden, hvor Aften- og Morgenrøden rakte hinanden Haand over fjerne Bakker. Alle Natens Dyr var ude. Ræven luskede om paa sine Filt-saaler, Uglen paa Filtvinger. Natteravnen svang sig hemmelighedsfuldt ud fra Skovmørket paa sine flakkende Vinger paa Jagt efter de filtgraa Nattemøl, Pindsvinet nussede omkring i Buskene, Sankthansormen lyste svagt i Engen — alt Sommernattens hemmelighedsfulde Liv rørte sig i Dunkelheden — —

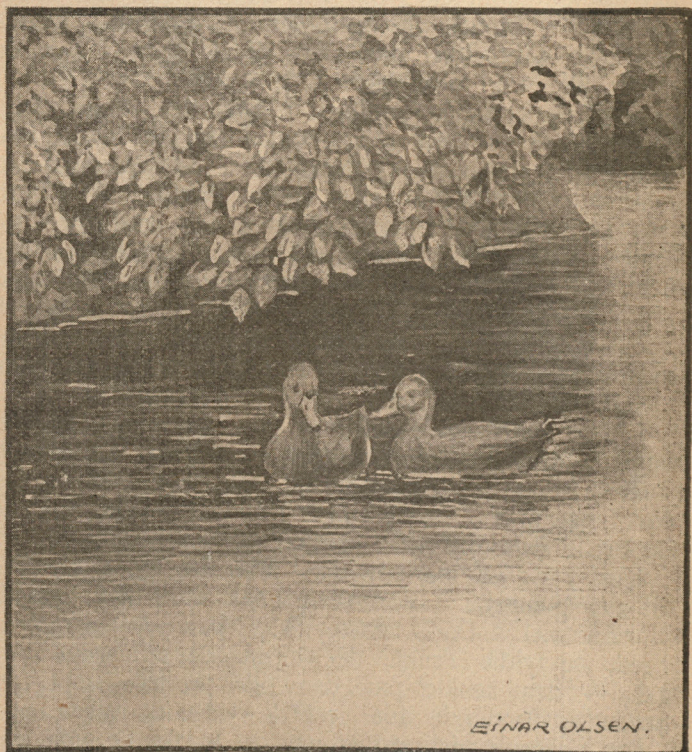
I Andegaarden, i Villaerne, ved Siden af Trugene, bag de sikre Staaltraadshegn, som holdt alle Ræve, Ildere, Maare og andet farligt ude, sov man. Man sov trygt med Hovedet under de tunge Vinger, med de brede Svømmefødder trukket op under sig.

Kun vor Ælling sov ikke. Den laa og hørte efter alt det puslende Liv om sig, saa mod den lysende Nordhimmel. Den tænkte ikke paa Andegaardens Fred, de fyldte Truge, de skærmende moderige Vinger — den tænkte paa den lille Andrik, som den havde set forsvinde ude over de fjerne Skovaase —

Saa rabbede det svagt, næsten hviskende ude paa Søen. En And kom svømmende langsomt og forsigtig-

tigt ind mod Andegaarden. — — Den rabbede svag udenfor Staaltraadsnettet — hun kendte Røsten og forstod, hvad den sagde.

Den blandede sig hemmelighedsfuldt med alle Nattens puslende Lyde. Den hviskede om, hvor herligt det var i Nattens Dunkelhed, ved det lysende Skær fra Nord at svømme sammen ind i de stille Vige, ind under Bøgekronernes brede Skygger — ja, den

hviskede alt det, der fra Verdens Skabelse er hvisket om i Sommernætterne af Mennesker og Dyr. — —

Og Ællingen dukkede ned under Laagen ud til Søen og fulgte med Vildanden ud paa de store Vande — —

Saa fulgtes de ad gennem Sommernat og Sommerdag. De gled rundt i de fjerne Vige, langt borte fra Andegaarden, ind gennem Sivskovene, rundt om Øerne. De vuggede ved Siden af hinanden, naar den lette Sommervind legede med de smaa Bølger, naar Stormen før hen over Vandene og kammede dem op med Skumtoppe, de drev med de svære Byger hen over Søen — —

Aldrig havde Søen, Skovene, Himlen været saa smukke for vor Ælling som nu. Aldrig havde Vind og Storm været saa bløde og kærtegnende, aldrig havde Fuglene sunget saa smukt og Aakanderne vugget saa yndefuldt som nu, da hun flød ved sin Vens Side.

Dyrene har det i den Tid af deres Liv ganske paa samme Maade som Menneskene.

Hun syntes, han var det behændigste, forvovneste, mest raadsnilde, hun, det forkælede Andegaardsbarn, havde kendt, og dette ubundne Liv, fjernt fra alt Tilsyn, borte fra Mutter Kammerherres retledende og formanende Tale, udenfor alle spærrende Hegn med de store Søer som Tumleplads og kun den store frie Himmel over sig, var Paradiset selv.

Og han syntes, at hun, den fine Andegaardsfrøken fra Hjemmet med Villaerne, de fyldte Truge, Opvartningen og det hele, med den fine bløde, farvede Fjerdragt var det yndigste, han kendte — —

Ja — alt var i den første Tid lutter Fryd og Glæde.

Men — —

Ja, der begynder ogsaa i de to Fugles Liv — som i Menneskers — at komme nogle Men'er.

Især hos den vilde Fugl. Hun kunde ikke dykke. Og det var dog saa nødvendigt at kunne det, naar man, som han, skulde stole paa sin Dygtighed som Fisker. Og hvilken Mangel var det ikke at savne denne Evne her paa den aabne Sø, hvor der var andre spejdende Øjne end Maagers, Høges, Hejrs og Ørnes. Hvor skarpe Jægerøjne lurede paa hver Vildand, naar den vuggede udenfor Rørene paa det aabne Vand, og hvor man hvert Øjeblik kunde vente at se et Bøsseløb pege paa sig. Hans lille Veninde havde ikke den vilde Ands Vagtsomhed, hun kunde ikke forsvinde som et Lyn under Vandet, før Haglene naaede ud. Han maatte være dobbelt vagtsom nu, han skulde have Øjne for dem begge — det var næsten umuligt og i Længden ikke til at holde ud.

Og saa kunde hun ikke flyve. I al Fald slet ikke følge ham. Han var bundet til Vandet her for hendes Skyld.

Det gav et Stik i hans modige lille Vildandehjerte, naar han saa Kammeraternes Flokke gaa til Vejrs og i mægtig Bue svinge sig over Skovaasene til andre Vande — —

Han følte efterhaanden klarere og klarere, at hun, den forvante søde lille And fra Andegaarden, hvor Mutter Kammerherre regerede, ikke var det rette Følgeskab for den vilde frie Fugl, at hun var nærmest kun til Stads — og Besvær — ude i den store frie Verden, som han tilhørte.

Hun forstod det ogsaa lidt efter lidt. Og saa begyndte det ogsaa at stikke i hendes lille tamme Frøkenhjerte. Især naar hun saa sin Ven ligge og følge sine gamle Kammeraters Flugt ud over Aasene med tunge Øjne. Hun forstod, at hans Længsel efter at vende tilbage til det ubundne frie Liv mellem hans Lige var ved at tage ham bort fra hende — —

En Dag forlod han hende med en Flok graa Kam-

merater og blev borte i flere Dage. Hun længtes saa forfærdeligt efter ham og svømmede hvileløs om i Sivskoven og tænkte paa at vende tilbage til den hjemlige Andegaard.

Men da han kom igen, kunde hun alligevel ikke.

De flød da atter sammen en lille Tid.

Daa var det en Dag, de laa og vuggede udenfor Sivskoven, hver i sine bedrøvelige Tanker — da knækkede pludselig en Hane bag dem. En Jæger havde i Baad listet sig paa dem og laa en Snes Meter fra dem. Andrikken gav et kort Varselsskrig. Ællingen fik sig puttet ind i Sivskoven, og han stak tilbunds, men dukkede hurtigt op igen. Jægeren var af de vagtsomme og tog den straks paa Kornet. Hun laa i Dødsens Angst derinde og saa Haglene s'aa om ham, og da han kom op igen og lettede sig til Flugt, var der en lille rød Plet paa det ene Ben —

Saa lagde hun en Dag, han var fløjet ud, Vejen hjem efter Andegaarden til. Hun skulde ikke være Skyld i, at han næste Gang blev ramt mere føleligt, for det var jo hans Omsorg for hende, der gjorde ham lidt ligegyldig for sit eget Liv — —

Og desuden: hun hørte jo egentlig hjemme bag Staaltraadshegnet ved de fyldte Truge, i Selskab med de andre velopdragne Ællinger under Mutter Kammerherres Beskyttelse — —

Men vilde de tage mod hende igen, naar hun nu kom tilbage? Hun huskede, hvor Mutter havde næsten hvæset af Ringeagt, naar hun talte om de graa Slægtninge i Sivskoven, og hvordan hun havde næsten tabt Vejret af Forargelse, da hun engang fortalte Flokken om en And, der havde indladt sig med en af de graa derude — — Nej, det var ikke sandsynligt, at de tog hende til Naade igen. Men det skulde nu prøves.

De tog hende ikke.

Da hun ydmyg og lille laa udenfor Staaltraadshegnet og tryglede om at komme ind, rejste hele Flokken derinde et Spektakel, rabbede, hvæsedede, slog med Vingerne, som om Ræven var imellem dem.

Mutter Kammerherre, som var ved at tage sig en lille Lur inde i sin Villa, kom paa Benene og optraadte med mægtig Kro, Svanehal, Hovedet paa Siden og dyb Forargelse og holdt en længere Tale til den elendige derude: „At hun, som havde haft det saa godt derhjemme, som havde faaet en saa god Opdragelse, som havde været i saa udsøgt Selskab, som havde faaet saa mange gode Formaninger osv., osv., at hun kunde nedlade sig saa dybt og vise saa liden Forstaaelse af, hvad hun skyldte sig selv og Familien, det var forfærdeligt, horribelt, skandaløst! Hendes Plads var ikke her mere. Hun havde gjort sit Valg og hun var for dem alle her som en pestbefængt, der maatte vende tilbage til sit Selskab — —“

Ja, Mutter Kammerherre havde aldrig været saa vred og saa veltalende.

Og Ællingen bøjede skamfuldt Hovedet og svømmede, dybt bedrøvet, ud paa den aabne Sø.

Hun søgte tilbage til sin viide Ven igen, men hun følte sig ikke hjemme hos ham. Hun følte sig overhovedet ikke hjemme noget Sted.

Og alt havde ligesom skiftet Udseende for hende: Himlen var ikke længer blaa, Søerne var ikke venlige og gæstfri, men koide, tomme Ørkener, — Skoven var blevet mørk Vinterskov — —

Og han var ikke den samme, som hun med beundrende Øjne havde fulgt paa Flugten op over Aasene — —

Saa var det en Dag, de laa og vuggede i Strandkanten lige ud for en Eng. Bag Engen laa et lille

Hus. I Husets Dør stod en Mand og saa ud over Søen, og saa fik han Øje paa de to Ænder derude.

Han var af dem, der ikke kan se Ænder uden at tænke paa Andesteg, og som ikke kunde lade noget spiseligt Vildt være i Fred.

Han sprang ind efter sin toløbede Bøsse, puttede Patroner i den og løb saa ned mod Engen.

Dernede kravlede han paa fire og gjorde sig saa flad som muligt. Men saa kom der noget op i hans Hals og krillede saa slemt, han kunde ikke lade være at hoste en lille Smule. Det var nok til, at den vilde And hørte den mistænkelige Lyd, og den lettede snurrende og baskende og gik udad.

Manden sprang op, fik Bøssen til Kinden og sendte et Skud efter den. Men den var allerede saa langt ude, at der var Plads nok for Andrikken mellem de vidt spredte Hagl. Den slap helskindet bort.

Saa saa han efter Ællingen. Den laa der mærk­værdigvis endnu og syntes slet ikke at have travlt. Den saa ud efter den flygtende, og da den saa, at han var uskadt, vendte den sig mod Skytten, som om den vilde sige: Jeg skal nok blive liggende. Skyd du kun.

Et Øjeblik efter faldt Skudet. Ællingen gik om paa Siden, Hoved og Hals laa paa Vandet, Vingerne strakte sig ud, det gav nogle korte Ryk i dens Legeme, og saa laa den ganske stille og farvede Vandet om sig rødt — —

Anders Nielssøns Bedrift.
 En Julehistorie fra Svenskekrigens Tid.
 af Victor Jensen.

Tegninger af Einar Olsen.

Det var i Vinteren 1658.

De svenske Hærafdelinger drog frem overalt i Landet, hærgende og plyndrende. Længere og længere drog de op i Jylland, efterladende plyndrede og afbrændte Herregaarde og Byer, og snart stod de helt oppe ved Limfjorden.

Paa den Tid, da vor Fortælling foregaar, laa der lidt sydøst for Lemvig en anseelig Bondegaard. Ejeren var den velhavende Niels Johnson, en myndig og haard Mand, der ikke taalte, at andre havde anden Mening end hans.

Hans største Sorg var, at han ikke havde nogen Søn, som Gaarden kunde gaa i Arv til. Hans eneste Barn var en rødmusset og blaøjet Pige paa 20 Aar. Mette hed hun, men hende brød han sig ikke stort om. Hans eneste Glæde var at drive Gaarden op og skrabe blanke Dalere sammen paa Kistebunden. Men brød han sig ikke om Mette, saa var der en anden i Gaarden, der holdt saa meget mere af hende, og det var Gaardskarlen Anders Nielssøn.

Han havde tjent i Gaarden fra han var Dreng og

var vokset op sammen med Mette, og hun gengældte hans Følelser; men det maatte gaa af i Stilhed, for havde Niels Johnsen vidst det, havde Anderses Dage i Gaarden været talte.

Det var Dagen til Juleaften.

Det havde sneet hele Dagen og sneede endnu, og Mørket var allerede ved at falde paa. Anders havde muget i Stalden og givet Hestene deres Foder, og nu stod han ovre i Kostalden og snakkede med Pigerne, der var ved at malke. Gaarddrengen Jens gik til og fra og gjorde sig mange Ærinder ind i Kostalden og stod ofte og lyttede til Passiaren mellem Anders og Mette.

„Har du sørget for Fuglene, Jens,“ spurgte Anders for at blive af med ham.

„Næ—æ,“ svarede Jens uvillig.

„Saa skynd dig lidt; vor Mor har snart Julenadveren færdig.“

„Det kunde du selv gøre, din lange Rad,“ mumlede han fortrædelig, da han gik.

Snart stod han ude i Gaarden med et Havreæg og bandt det til et gammelt Skaft. Nu saa han sin Husbond gaa rundt med en Tjærespand i Haanden og male et Kors paa alle Dørene.

„Hvad er det I gør, Husbond?“ spurgte han nysgerrigt.

„Hold Mund, Dreng, og pas dig selv,“ svarede han.

Drengen luskede af, og Husbonden fortsatte sit mærkelige Arbejde. „Dumt Tøjeri,“ mumlede han, da han endelig var færdig; „men skade kan det jo ikke. Nisse og Troldfolk kan det maaske holde ude; men Tyvepak og Skøjere er en Egestok dog bedre til.“

I det samme kom Jens løbende ovre fra Stalden.

„Husbond!“ hviskede han, mens et ondsksfuldt Smil lyste i hans snu Ansigt, „Mette og Anders staar

og kærestes ovre i Nøsset, jeg hørte selv, han kysede hende.“

„Saa sku' da osse . . .“ og i et Par vældige Spring stod han ovre ved Kostalden. „Herut, din Fattig-pjalt!“ brølede han, „staar han der og sætter Fluier i Hovedet paa min Tøs. Heraus! ikke et Minut skal han blive her i Gaarden,“ og i det samme slog han efter Anders, der nølende var kommen frem i Døren.

„Husbond,“ bad han, „I maa ikke være for streng, Mette og jeg holder af hinanden i Tugt og Ære.“

„Æh—bæ,“ skreg den rasende Mand, „tror han, man kan føde Kone og Børn med det. I Tugt og Ære,“ vrængede han, „ja, det er en herlig Ære at blive Træl paa Herregaarden, andet kan han jo ikke vente sig. Nej, min Datter skal — knageme — giftes med en statelig Herre, der tjener Kongen med Ære. Men nu maa han bort, her vil jeg ikke have ham en Time længere.“

„Ja, ja, Husbond, I gør stor Synd mod os begge,“ svarede Anders stille, „jeg drager saa bort nu og vil tjene Kongen; men skulde jeg blive en fornem Herre, som I siger, saa tager jeg jer paa Ordet og kommer og henter Mette.“

„Ha, ha, ha!“ lo Niels Johnson håanligt, „han vil komme igen; ja, da er det godt, jeg har en god Lænkehund; han skal — knageme — nok faa ham ud i en Fart. Men nu har vi pratet længe nok om den Ting; nu gaar han over i Kamret og pakker sin Kiste og kommer af Sted med sig.“

Dermed tog han ublidt Mette i Armen og trak den grædende Pige med sig over i Stuehuset.

*

*

*

Udenfor var det bleven helt mørkt.

Sneen vedblev at falde, og da Anders begav sig paa Vej, kunde han næsten ikke finde Vej eller Sti.

Et blegt, forgrædt Ansigt fulgte ham med Øjnene til han forsvandt i Snetykningen. — Han gik ad Vejen ind mod Struer for derfra at tage ind til Viborg, hvor han vilde lade sig hverve.

Medens han nu gik i sine egne sørgelige Tanker, hørte han foran sig Larm som af mange Heste. Pludselig skimtede han i Mørket en Rytter. Hesten vrinskede og stejlede ved det uventede Møde, og Rytteren, der nu blev ham var, brølte med fremmedartet Stemme: „För tjusande! Hvad er han for en Kumpan?“

Snart var han omringet af støjende og bandende Soldater. Det var en svensk Deling, der var paa Vej mod Lemvig for at plyndre den.

„Halløj! din danske Hund, kan han sige os Vejen til Lemvig, men i en Fart, for det er et Hunde-Vejr i Aften.“

„Nej, det vil jeg ikke,“ svarede Anders uforknytt.

„Hejda, Kammerater, har I hørt, hvad den Hallunk siger, han vover at nægte kongelig svenske Majestæts Soldater en Haandrækning. Ind paa ham og prik ham lidt med jeres Daggert, saa giver han nok Køb.“

Soldaterne fór ind paa ham og stak ham, saa han blødte af flere Saar.

„Naa, din Hallunk, tager han snart mod Fornuft, eller vi skal prikke ham hans danske Hundehjerte ud af Bælgen.“

Nu kom Hovedsmanden til.

„Slaa et Reb om ham og tag ham med, vi kan da hænge ham i Galgen, naar vi kommer til Lemvig,“ bød han.

Anders forsøgte at gøre Modstand; men det hjalp ham ikke. Flere haandfaste Karle snørede et Reb om ham og strammede det, saa han knapt kunde faa Vejret. Saa gik det fremad igen mod Lemvig.

Anders gik og tænkte paa sin sørgelige Stilling,

og hans Tanker faldt paa Mette. Sæt nu, at de red ind paa Gaarden, der laa tæt ved Vejen, hvordan vilde det saa gaa Mette. De vilde vel mishandle hende, maaske dræbe hende. Han blev helt angst ved Tanken, og den kolde Sved sprang frem paa hans Pande. Pludselig fik han en Idé.

„Tøv en Kende, Soldater, saa skal jeg vise jer Vejen. I finder den sagtens ikke uden min Hjælp; men lad mig faa en Hest at ride paa, for jeg er gruelig træet.“

„Se, se,“ udbrød Hovedsmanden, „Hanekyllingen giver nok Køb. — Hejda, Folkens, en Hest!“

Kort efter sad han til Hest, og det gik nu hurtigere fremad.

Da de kom til Stedet, hvor Vejen udenom Lemvig til Limfjorden drejede af fra Hovedlandevejen, slog Anders ind paa den. Svenskerne mærkede, at de drejede bort fra Vejen.

„Nu narrer du os vel ikke, din Rævesvans?“ raabte Hovedsmanden.

„Nej,“ svarede Anders, denne Vej fører hurtigere til Maalet.“

De red en Tid i Tavshed, og Sneen var ophørt at falde.

„Er der langt igen?“ raabte Hovedsmanden omsider.

„Nej,“ svarede Anders, idet han fik Øje paa Lys fra Gaardene paa den anden Side Limfjorden, „vi maa snart være der; skønner jeg ret, maa det Lys derovre være det første i Byen.“

„Du er en brav Karl,“ ytrede Hovedsmanden, „jeg skal ikke være dig for slem, jeg vil nøjes med at drukne dig i Limfjorden.“

„Tak,“ sagde Anders tørt, „I er en god og rimelig Herre, jeg skal aldrig glemme jer det.“

De saa nu flere Lys foran, og Anders raabte da: „Lad os nu ride til, at vi kan komme der snarest,“

og i det samme gav han Hesten Sporerne, og Svenskerne fulgte ham i susende Trav.

Pludselig forsvandt Anders, der red forrest.

„För tjusande!“ brølede Hovedsmanden, men Ordene døde i et uhyggeligt Skrig.

„Stands, stands!“ brølte den forreste, men det var for sent. Hestene tørnede mod hinanden, og de bagerste trængte paa. Heste og Ryttere styrtede ned ad den stejle Skrænt mod Limfjorden og knustes mod Strandbredden. Hele Natten hørtes der Skrig og Jamren; men hen mod Morgenstunden stilnede det af.

En Fisker fandt de svenske Soldater og berettede det i Byen, og snart strømmede Beboerne ud for at bringe Hjælp til de faa overlevende; for vel var de forhadte Fjender, men nu var de nødstedte Mennesker, og saa maatte de hjælpes.

*

*

*

Inde i Niels Johnsons Gaard gik alt ved det gamle.

Pigerne havde malket som sædvanlig om Morgen, og Drengen havde hjulpet Husbond at fodre Hestene; men der hvilede dog en egen dump Stilhed over Gaarden, om det nu var Helligdagens Fred, eller det skyldtes Gaarsdagens sørgelige Optrin, kunde man ikke afgøre. Niels gik og „saa ond ud“, som Pigerne sagde, og Mette havde rødkantede Øjne. Hendes Moder havde sagtmodig bebrejdet Niels, at han havde jaget Anders bort lige op til Helligdagene, saa han nu maatte drage om som en hjemløs Stakkel; men Niels havde bidt hende af og var gaaet sin Vej. Han havde egentlig selv fortrudt, at han havde jaget Anders bort, da han godt vidste, at han ikke nemt kunde faa en Stedfortræder for ham, der kunde udfylde hans Plads. Men sket var sket, og som Svigersøn vilde han nu aldrig i sine Dage have ham, saadan en Fattigpjalt, der ikke ejede andet end sine bare Næver og det Par Dalere, han fik i Løn.

Henved Middagstid kom nogen kørende ind i Gaarden.

Niels Johnson gik ud for at se, hvem det var. Han standsede, da han saa, det var Naboens Søn, som havde været en af Anders' gode Venner.

„God Julehelg!“ sagde denne.

„Tak, i lige Maade, svarede Niels Johnson mut. „Hvad Nyt bringer du i Gaarde?“

„Mærkeligt Nyt,“ svarede han, „Svensken har været her i Nat.“

„Ja saa,“ svarede Niels, „jeg har intet set til ham.“

„Nej, I har ikke det,“ sagde Nabosønnen, „men det kan I nok takke Anders for.“

„Hvordan det?“ spurgte Niels Johnson forbausset.

„Ja, det var det, jeg vilde fortælle jer, om I da havde Stunder at høre det. Det er ellers en mærkelig Historie. Jeg hørte den inde i Staden,“ fortsatte han. „Svensken kom i Aftes mandstærkt hertil for at plyndre, kan jeg tro; men Anders fik ham listet bort ad Vejen til Fjorden, og der styrtede de ned ad Skrænten og sloges ihjel alle til Hobe saa omtrent.“

Niels var bleven bleg; nu spurgte han med rystende Stemme:

„Men Anders, hvad blev han til?“

„Ja, han styrtede da med dem alle ned ad Skrænten, og det er da et Guds Under, at han kom levende fra det. Nu ligger han ellers inde i Lemvig hos Raadmanden Klavs Kaas med brudte Lemmer.“

„Det er stort Nyt, det,“ sagde Niels stille, „og du siger, at Svensken var tæt herover, da Anders fik dem listet bort. Hm—hm. Godt gjort — jeg skal sige det til vor Mor — kom indenfor og smag hendes Julebryg.“

„EllersTak,“ svarede han, „men Far og Mor venter mig, jeg vilde blot her om og fortælle jer det.“

„Ja, Tak for hans Venlighed.“

Dermed kørte han.

Lidt efter kaldte Niels paa Gaardsdrengen: „Jens, spænd de brune for og kom rigelig Halm i Vognen.“

Kort efter kørte Niels Johnson til Lemvig, efter at han først havde forsynet sig rigeligt med Puder og Dækkener. Paa Vejen piskede han uafbrudt paa de brune og snakkede til dem: „Strøb nu, vi skal ind og se til Anders, han er kommen til Skade. At tænke sig, at han vilde gøre det for mig — liste Svensken ud til Fjorden og stuve dem som Sild i en Tønde — flink gjort — dygtig gjort — stadselig Karl. — Se, hvor I skinner, I brune, ja, det var en Karl, der kunde strigle et Par Øg — knageme ja — men at han vilde gøre det for mig.“

Og saadan blev han ved, til han naaede Staden.

Han kørte straks op til Raadmanden; men det var næsten umuligt at komme frem. Her var stimlet store Menneskemasser sammen for at forhøre sig om Karlén, der havde frelst Staden fra Svenskerne. Overalt hørte Niels Johnson Anders nævne som den kække Redningsmand, og hans Hjerte svulmede af Stolthed ved Tanken om, at det var hans Karl, der havde reddet Byen, og som de allesammen talte om. Da han gik op ad Trappen, vilde Gaardskarlen nægte ham Adgang; men da han sagde, at han var Anders' Husbond, fik han Lov at gaa ind.

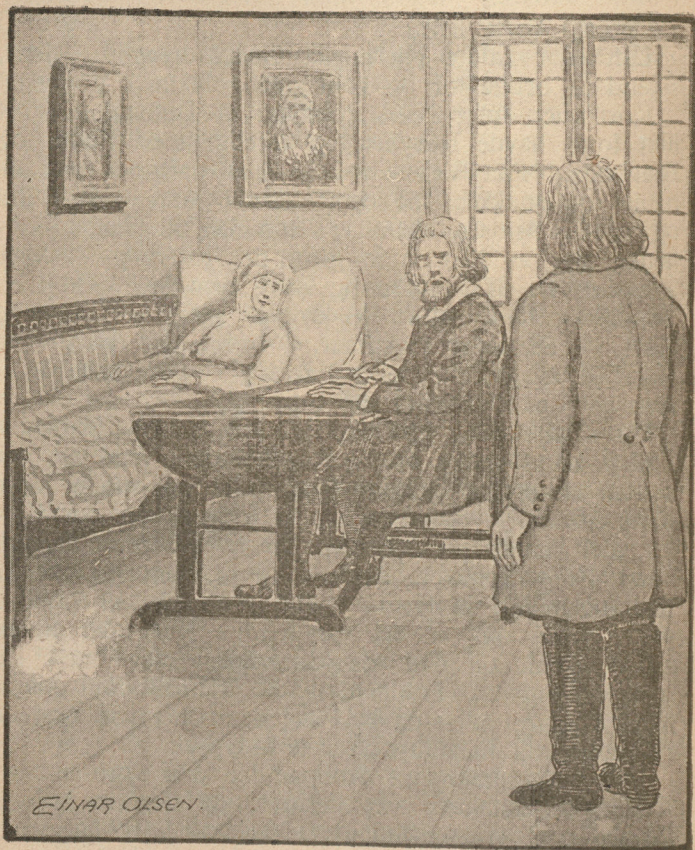
Inde i Raadmandens Storstue laa den syge.

Kun Raadmanden var derinde, og Anders laa og fortalte med svag Stemme om hele Begivenheden, vel for tredie eller fjerde Gang. Den gamle Raadmand sad og nedtegnede med stor Møje den syges Ord for at sende Beretning ind til kongelig Majestæt.

Da han hørte Døren gaa, saa han op fra Papperne.

„Hvad vil I?“ spurgte han strengt.

Niels Johnson saa fra den ene til den anden.

Anders var næppe til at kende igen. Han var indbunden næsten over hele Hovedet. Da Anders saa sin Husbond, gik der et Smil over hans trætte, blege Ansigt og han raabte med glad Stemme:

„Gud velsigne jer, Husbond! Kommer I for at se

til mig. Saa kan jeg da dø i Frød, I er ikke vred paa mig mere.“

Den store, svære Gaardmand før ved disse Ord med Haanden over de duggede Øjne, og det trak i hans Mundvige. Han vendte Hovedet lidt bort for at skjule sin Bevægelse.

„I er altsaa denne brave unge Mands Husbond,“ sagde Raadmanden for dog at sigē noget.

„Nej,“ svarede Niels Johnson stolt — „nej, jeg er ikke, jeg er hans — hans Svigerfar — knageme—“ de sidste Ord hviskede han næsten frem med en tyk, grødet Stemme.

„Husbond, aa, Husbond, saa er jeg da det lykkeligste Menneske i Verden, saa kan jeg da rolig dø,“ stønnede den syge og faldt tilbage i Puderne med et tungt Suk.

„Saa er I mig hjertelig velkommen,“ afbrød Raadmanden. „Men hør nu, min unge Ven,“ henvendte han sig til Anders, „nu maa I ikke tale om at dø.“

„Nej, nej, Anders,“ stammede Niels, „hører du, Anders, du maa ikke dø.“

Men Anders hørte ingenting.

Smerterne og Anstrengelserne havde udtømt hans sidste Kræfter; nu laa han stille hen uden at sanse. Han mærkede ikke, at han blev baaret ud i Vognen og dækket til med Puder af en varm Haand.

Først da de var ude af Byen, og Vinden strøg sig kølende over hans Pande, vaagnede han op igen.

„Husbond, aa, Husbond, hvor I gør mig glad,“ stønnede han.

„Lig nu kuns stille, Søn,“ svarede Niels. „Nu er vi snart hjemme.“

Stor blev Glæden over Ankomsten, især hos Mette, skønt hun fandt sin Anders i en sørgelig Tiistand, og da hun om Aftenen sad ved hans Seng med hans Haand i sin, straaledede hendes Blik gennem Taarer.

„Aa, min Anders, det er den mest velsignede Juleaften i mit Liv,“ hviskede hun.

Et lyst Smil gled over hans blege Ansigt, da han svagt trykkede hendes Haand, og de trætte Øjne lukkedes i en rolig Søvn.

*

*

*

Tiden gik, og Anders var saa vidt helet, at han kunde gaa omkring uden Støtte, og saa holdt han Bryllup med Mette. Der var stort Gilde, og Niels Johnson gik oprømt omkring og drak Gæsterne til. Men hen paa Dagen kom Raadmanden kørende til Gaarden.

„Jeg kommer selvbuden,“ sagde han og lo polisk med sine smaa Øjne.

„Derfor er I lige velkommen,“ svarede Niels, „og det er en grumme Skade, at vi ikke selv har sanset at byde jer til Gilde, det havde I nok fortjent, siden I tog jer saa vel af Anders, da han kom ulykkeligt af Sted.“

„Ja, det var ellers om den Sag, jeg skulde snakke, sagde Raadmanden og lagde en Pung og et stort Dokument paa Bordet.

„Det har behaget hans kongelige Majestæt —“ begyndte han højtideligt, medens Gæsterne samledes om ham.

„Det har behaget hans kongelige Majestæt at sende eder, Anders Nielsson, sin Tak for eders — æ — eders Kon—do— Kondoite under Svenskernes Besøg her afvigte Aar, samt at — æ — at tildele eder Rang som Fændrik i hans kongelige Majestæts Hær med Løn fra den 24. December 1658, hvilken jeg herved har den Ære at overbringe.“

Da han sluttede, brød en umaadelig Jubel løs, og alle trængte sig om den lykkelige Brudgom, der helt

undselig modtog den voldsomme Hyldest. Niels Johnson trippede fra den ene til den anden.

„Det er — knageme — det bedste, jeg har hørt. Anders er bleven Fændrik. Nu har jeg — knageme —“ videre kom han ikke; en blød Haand lagde sig paa hans Arm, og Mette nærmede sin smilende Mund til Faderens Øre, idet hun hviskede:

„Saa fik I alligevel en fornem Herre til Svigersøn, Far.“

Et stolt Smil gled over hans Ansigt, idet han udbrød:

„Ja, du har Ret, min Pige — knageme — ja.“

Mor-Drengen.

Af *O. Olesen.*

Tegninger af *Sig. Kristensen.*

Denne Historie handler om en god Mor og en god Dreng. Og der er det gode at sige om den, at den er sand.

Hun gjorde alt for ham, som en virkelig god Mor kan gøre for sit Barn, og han lovede sit Liv for at redde hende.

Se, det er nu mange Aar, siden det skete. Det var før den Tid, da man ude paa Landet havde lige saa mange Cykler som Heste, og før den Tid, da Telefontraadene tog en Afstikker ind til næsten hver Gaard.

Da blev der oppe paa Bakkegaarden født en lille Dreng. Han blev den sidste af en Flok paa ti. Lille og spæd var han i Modsætning til alle de Brødre og Søstre, der var kommet forud. Derfor blev han ogsaa straks døbt og fik Navnet Knud efter sin Far, Bakkegaardsknud.

Aldrig havde hans Mor prøvet det, hun nu maatte gennemgaa, for at bevare det lille og spæde Liv. Mange, mange Nætter maatte hun, naar han var syg og daarlig, ofre sin haardt tiltrængte Hvile for at vaage over ham.

Men hun bar det med Taalmod, kæmpede mod sin

Angst, naar det saa allermørkest ud, og bevarede stadig Haabet om at beholde sin lille Dreng, der blev hende kærere og kærere. Ja, hun kunde ikke skjule for sig selv, at hun saa forunderlig følte sig knyttet til den lille Knud og nødigst af alt vilde miste netop ham.

Derfor var det ogsaa en stor Lykke for hende, da han endelig blev rask og begyndte at vokse til, og det var med Taarer i de gode kærlige Øjne, hun saa ham tage de første vakkende Skridt. Da var han næsten to Aar.

Nu havde hun ham saa vidt. Men hun slap ham ikke derfor. Altid trippede han rundt med hende. Enten havde han fat i hendes Hænder eller — hvis de var optaget — i Fligen af hendes Skørt.

Og for hans Skyld kunde den flittige Kone, for hvem Arbejdet ellers skulde gaa rask fra Haanden, godt finde sig i at have langsom Fart. Og som de pludrede, altid om saa meget.

Men de bedste Stunder var dog, naar der blev Tid til en lille Hvil i Kurvestolen; saa vankede der Historier, eller ogsaa sang Mor nogle af sine mange Smaasange, og det varede ikke længe, inden Knud nynnede med.

De var gode Venner, de to! Rigtig for Alvor gode Venner. Og deres Venskab svandt ikke med Aarene. Altid søgte Knud til Mor med sine Glæder og Sorger. Hun forstod ham saa godt, delte Glæden med ham og fandt Trøst for Sorgen.

Men netop deres særlige Venskab voldte ham undertiden Sorg.

„Du bliver en rigtig Mor-Dreng!“ havde Faderen engang sagt for Spøg.

De større Søskende havde fanget Ordet og brugte det tankeløst. Fra dem kom det til Karlene og Pi-

gerne, og hvad værre var: Da han begyndte sin Skolegang, fulgte det ham ogsaa i Skolen.

Og Kammeraterne kunde lægge saadan en Haan i det, navnlig naar de ikke kunde faa ham med i deres undertiden voldsomme Lege, der slet ikke passede for den lille, noget forsagte Dreng, eller naar han ikke vilde følge dem paa deres ikke altid lovlige Veje.

„Mor-Drengen! Ha—ha—a—a! Han skal først hjem til Mor og spørge om Forlov! Hæh! Hjem og ha' et bitte Kys og saa et Tag i Skørterne! Saadan en Klud! Mor-Dreng! — Mor-Dreng!“

Haansordene kunde svirre om ham, og de sved i det lille Drengesind.

Særlig galt blev det, da der ingen større Søkende var i Skolen til at værne ham. Mangen Taare gled ned over hans Kinder, naar han var paa Vejen hjem fra Skolen.

Men naar han saa naaede hjem til Mor og saa hendes milde Ansigt og venlige Trøsteblik, saa veg Sorgen straks. Det var nok værd at døje noget for Venskabet med hende. Den kære, gode Mor!

Lige efter Jul, det Aar da Knud var fyldt 12 Aar, blev hans Mor farlig syg, og det varede Uger, inden Lægen vilde sige hende fri for Fare.

„Bare vi faar hende godt frem til Foraaret, saa gaar det,“ sagde han.

For dem alle, og ikke mindst for Knud, havde det været en angstfuld Tid.

Flere Gange hver Dag listede han sig stille ind og stod ved Fodenden af Sengen. Det blege, lidende Ansigt derhenne i Sengen tvang Taarerne frem i hans Øjne; men var Moderen vaagen, forsøgte han tapert at smile til hende.

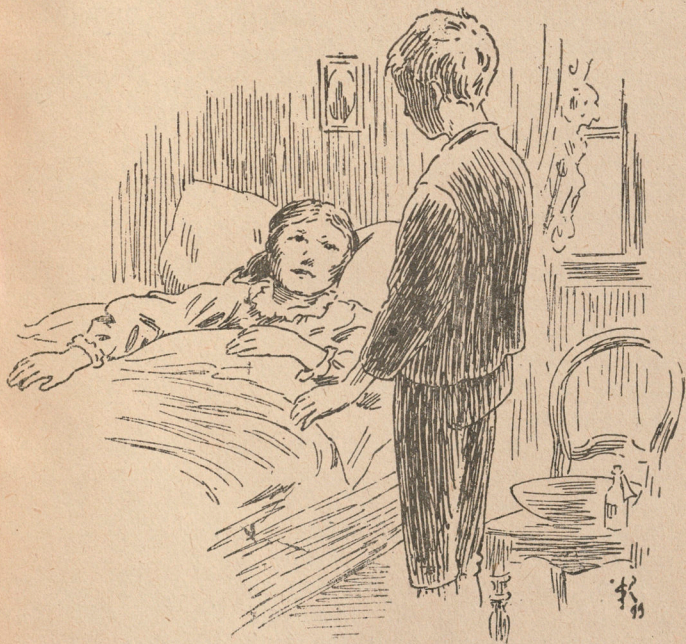
Man var naaet ind i Marts. Og Dagene led! Of-
tere og oftere kom Solen frem og sendte sine lyse
og varme Straaler ind i Sygeværelset. Og med dem
kom hos den syge Lysten til Livet.

Hun laa en lang Stund og fulgte deres Spil hen
over det sribede Dynevaar. Naar hun strakte Haan-
den lidt frem, kunde ogsaa den faa Del i Sollyset.
Den trængte saavist ogsaa, saa tynd og bleg den var.

Knud kom ind. Han saa, der var sket god For-
andring og gik helt om til Siden af Sengen.

„Er du bedre, Mor? Kan du taale at snakke lidt?“

„Ja, nu gaar det vist, min Dreng. Du skal se, vi

kommer ogsaa sammen i Haven i Aar, saa skal du ordentlig blive sat i Arbejde.“

„Aa ja, Mor! Saa skal du bare sidde i din Stol og se til, at jeg gør det rigtig^t altsammen.“

„Jeg skal nok passe paa. Det er godt, du bliver dygtig nu. Vi maa love, vi har dig, nu de andre begynder at flyve ud. — — Ved du, at Far og Jens og Peter alle tre skal køre til Stationen i Morgen med Korn. Saa har vi ikke andre Mandfolk tilbage i Gaarden end dig og gamle Anders Røgter. Tror du, I kan ordne det?“

Jo, naar bare Anders var hjemme, mente Knud nok, det skulde gaa, og nu fortalte han Moderen mange Ting om sine Dyr, Duerne og Kaninerne.

Endelig standsede hun ham.

„Naa, nu maa du gaa, lille Knud. Nu skal jeg sove og hvile. I Morgen kan vi snakke meget mere. Er du saa glad? Hvad, Mor-Drengen?“

Han fik et Smil og et lille Haandtryk. Saa forsvandt han stille, mere glad og lykkelig, end han havde været i lange Tider.

*

*

Den næste Dag var Knud^{*} oppe lige saa tidligt som Faderen og de to store Brødre, Jens og Peter, de eneste, der foruden Søsteren Marie endnu var hjemme. Der var meget at faa ordnet, inden de kunde komme af Sted paa den lange Tur, der vilde vare hele Dagen.

I flere Maaneder havde der været Sne paa Jorden. Landevejen var blevet saa glat, at Drengene havde brugt den som Skøjtebane. Det Tøbrud, der var indtraadt, havde ikke været længe nok endnu til at virke, saa Hestene skulde have Skoene skærpet.

Knud løb for de andre, saa efter det ene, saa efter det andet. Tanken om Moderen der nu vilde blive rigtig rask, gjorde ham saa kvik og glad.

„Du er jo en hel Svend,“ sagde Faderen. „Se, hvor du kan.“

„Ja—ja. Bitte Knud, han kan rigtignok,“ sagde gamle Anders, der var kommet ud fra Stalden for at se til og nu stod og skuttede sig i Morgenkulden.

„Ja, nu kommer det an paa, om I to kan komme til Rette om, hvem af jer der skal være Mand i Gaarden i Dag,“ sagde Bakkegaards-Knud spøgende.

„Jow—jow! Vi skal nok ordne Sagerne. Men Manden, det maa da være Knud. Det ka'en jo hør aaljen paa Navnet.“

Et Par Timer senere stod Knud ovre i Huggehuset. Han var ved at reparere et Hus til sine Kanner.

Pludselig lød det hen over Gaarden ovre fra Stuehuset: „Knud! Knud, hvor er du?“ — Der var en saadan Angst i Søsterens Raab.

I en Fart kastede Knud Værktøjet og sprang ud. Marie kom løbende tværs over Gaardspladsen. Hun var helt hvid i Ansigtet af Skræk.

„Aa, Knud, skynd dig! — Hvor kunde jeg gøre det! Hvor kunde det ske! Aa, Mor!“

„Men hvad er der dog!“

„Skynd dig, Knud! Løb til Byen! — Løb, alt hvad du kan! — Aa, bare ikke Mor dør! — Jeg har givet hende forkert Medicin, en hel Skefuld af det, der skulde tages i Draaber. — Løb til Doktoren! — Noget af det spyttede hun ud. Og hun fik Mælk og kastede op. Men alligevel gør det saa ondt. Bare hun ikke dør. — Aa, vor gode, gode Mor! — Og Far er borte.“

Jamrende løb hun igen ind.

Et Øjeblik stod Knud som lammet af Angst; saa satte han i Løb over mod Porten. Men før han naaede den, betænkte han sig. Han saa den $\frac{3}{4}$ Mil

lange Vej for sig, der var til Byen, til Læge og Apotek.

Hvor længe vilde det ikke vare for ham at vende tilbage. Det blev vist for sent.

Han drejede over mod Stalddøren.

Men alle Kørehestene var borte. Ikke andet end Plage og Føl stod der. Jo, og saa „Prins“, Hingsten, hele Gaardens og Egnens Stolthed. Turde han vove det!

„Prins“ vrinskede, og da han naaede hen til dens Baas og vilde gaa op, stejlede den, saa det raslede i Staalgrimeskaftet.

Han for angst tilbage.

Hingsten trippede fra den ene Side af Baasen til den anden, kastede med Hovedet og skingrede op.

Knud gik op i Baasen ved Siden af og forsøgte at tale Dyret til Rette med Kæleord og Klap; men det hjalp ikke.

Den arme Dreng bævede af Skræk. Hans Haand rystede, og det var, som Benene blev helt tunge og borte under ham.

Kunde han gøre det? — Turde han?

I Tankerne saa han sig selv ligge blodig og forslaaet paa Vejen. Han maatte dog vist hellere opgive og løbe alligevel. Han var i Fart mod Stalddøren, men standsede pludselig.

Aa, Mor! Mor!

Han greb i afmægtig Angst den store Pisk. Saa slog han et Knald og raabte op, truende og vredt.

Det blev snarest som et Skrig, blandet med Graad. Men „Prins“ blev roligere. Han vovede sig op og hævede sig op paa Tærne tvang han den Bidselet i Munden og løste Grimen.

Inde fra Kostalden hørte han gamle Anders komme skramlende i Træskoene. Han naaede derind, lige

som „Prins“ stejlede og dansende rykkede sig ned af Baasen og ud i Gaarden.

„Men hvad er der da, bitte Knud! Hvad vil du med Dyret?“

„Kom og hjælp mig op, Anders! Jeg skal til Doktoren. Mor har faaet Gift.“

„Det gaar aldrig godt, Knud. Du kan ikke tumle ham. Jøsse da for en Elendighed!“

„Det skal prøves. Skynd dig og hjælp mig op, jeg kan ikke holde ham længer.“

Anders satte sin Haand fast ved Drengens ene Knæ, idet han sagde: „I Guds Navn saa da, min Dreng. Aa, at 'en er saa gammel, saa 'en ikke kan hjælpe!“

I samme Øjeblik, Knud var oppe paa Hestens Ryg,

gik det i fuld Fart ud gennem Porten og hen ad Vejen. „Prins“ havde ikke været ude i flere Dage og trængte til at blive rørt.

Nu følte den rigtig sine Kræfter og brugte dem, og Knud lod den strække ud, klamrende sig saa fast til den som muligt.

Da den første Skræk og Angst var overstaaet, gik Tankerne igen til Moderen. Han saa hende for sig, stille og bleg.

„Mor! Mor! Du maa ikke dø!“

Han gentog det atter og atter, mens „Prins“ suste frem med ham.

Han klappede den paa Halsen.

„Det er godt, „Prins“! Bare frem. Hurtigt! Hurtigt!“

Det var, som om Dyret forstod ham. Med højt løftet Hoved og udspilede Næsebor brugte det sine kraftige Lemmer og huggede Hovene i Vejen, saa den sang og gumpede. Ikke engang op ad den stejle Hulebakke sagtnedes Farten.

Nu var Halvdelen af Vejen tilbagelagt. Derinde laa den store Landsby, hvor Doktoren boede, og hvor Apoteket var.

Store Skumflager drev fra Hestens Mund, og den stønnede tungt, da Bakken var overstaaet. Men Knud drev den frem. Han huggede Hælene i dens Sider.

Frem, kun frem. Mor! Aa, Mor! — Bare nu Doktoren var hjemme!

Nu var han inde i Byen. „Prins“ svingede lydigt ind gennem Porten til Lægeboligen. Der stod en lille Pige paa Trappen.

„Er Doktoren . . .?“

Mere fik Knud ikke spurgt af Angst.

„Far er paa Apoteket.“

Knud drejede „Prins“, der endnu ikke var helt

standset, og red ud gennem Porten igen og videre op ad Gaden.

Lidt længere oppe, hvor Gaden svingede, og lige for Enden af den, laa Apoteket. Fra det kunde man se ned gennem et langt Stykke af Gaden.

Doktoren havde set, da Knud kom ud af Porten. Han kendte straks „Prins“, og da han saa den skumklædte Hest og den lille barhovedet Rytter, forstod han straks, at der maatte være noget rigtig galt paa Færde i Bakkegaarden.

Han fór ud og stod paa Trappen uden for Apoteket, før Knud var naaet dertil.

„Hvad er der, lille Ven?“

„Marie har . . . Mor har faaet forkert Medicin. Det gør saa ondt . . . Dør hun, Doktor?“

Den stakkels Dreng fik ikke noget Svar paa sit angstfulde Spørgsmaal. Ej heller fik han mere fortalt af, hvad Marie havde sagt.

Doktoren var — uden at afvente mere Besked — hurtigt ilet ind igen. Godt, at han var lige ved Apoteket.

Knud følte sig lidt roligere. Det var, som om alt var ordnet til, at Hjælpen kunde komme saa hurtigt som muligt.

„Prins“ blev kold og utaalmodig over at staa stille. Han døjede med at berolige den og turde ikke staa af. Bare dog Doktoren snart kom! Ventetiden var saa frygtelig lang.

Endelig! — Doktoren kom med en Flaske.

„Lad nu Mor faa 10 Draaber straks og igen om halv Time senere, hvis jeg ikke er naaet derud til den Tid. Jeg kommer saa hurtigt som muligt. Skynd dig saa kun, min Dreng! Lad bare „Prins“ løbe!“

Det lod Knud sig ikke sige to Gange. Og „Prins“, der mærkede, at det nu gik hjemad, var mere end

villig. Den formelig dansede hen ad Gaden, rejste Hovedet højt og vrinskede stolt, Gang paa Gang.

Folk stod stille paa Gaden og saa beundrende paa den forvovne Rytter.

Ved enhver anden Lejlighed vilde Knud have følt sig smigret over den Opmærksomhed, han vakte.

Nu havde han andet at tænke paa: Moderen og den dyrebare Flaske, som var forsvarligt gemt i Lommen. Bare nu „Prins“ rigtig vilde løbe. Dette her stolte Trav fortede ikke rigtig.

Der kom et farligt Sted, hvor den glatte Gade skraaede ret stærkt. „Prins“ ligefrem sejlede og gled ned. Den blev angst og stejlede flere Gange.

Med Fortvivlelsens Kraft klamrede Knud sig til den og forsøgte at støtte den med Tøjlerne samtidig med, at han maatte drive den frem. Den var næsten gaaet i Staa af Skræk.

Der stod en Kamp mellem den lille Dreng og den mægtige Hest.

„Fremad, „Prins“! Saa! Hurtigt fremad!“

Drengen fik sin Vilje. Og mere end det.

Pludselig satte Prins af Sted, og saa fik Knud en Fart, som han aldrig glemte.

I fuldt Firspring gik det. Aldrig havde han prøvet noget lignende. Men dejligt var det. Det stødte ikke, som naar Hesten travede. Blødt, som i en Gyng, sad han, var som groet i eet med „Prins“. Skønt det var Vindstille, følte Knud dog, hvor Luf-ten kølede hans Pande og tumlede med hans lange Haar, saadan suste de frem. Og han mærkede, hvor det Grus, der var opblødt paa Vejen, piskede mod hans Ryg. Helt op til Nakken naaede det.

Fra først af nød han Farten og tænkte paa, at nu gik det des hurtigere hjemad. Han sansede næppe Omgivelserne, havde kun en Anelse om, at Huse og Gaarde langs Vejen svandt bag ham som Skygger.

Men pludselig gik Faren op for ham i sin fulde Omfang. Der forude var Hulvejen ned ad Bakken. Snart maatte den være naaet, og fik han ikke „Prins“ standset forinden, maatte der ske en Ulykke. Og saa fik Mor alligevel ikke Hjælpen.

Han rykkede af al Magt i Tøjlerne, men mærkede snart, hvor frugtesløst det var. „Prins“ satte Mulen langt frem og var som følelsesløs for alle Ryk og Tag.

Nu var de snart ved det farlige Sted. Den arme Dreng følte sig snart kold og snart varm i hurtig Skiften. Han raabte højt i Angst.

„Aa, Mor! — Gud! — Hjælp mig, Gud!“

Han fik en Indskydelse. Med den ene Haand samlede han begge Tøjler, klappede med den anden „Prins“ paa Halsen og sagde: „Saa — saa! Rolig, „Prins“! Du maa ikke, „Prins“!“

Og det vidunderlige skete. Kun faa Favne fra Hulvejen sagtnede „Prins“ Farten og lod sig nu viligt lede ned over det farlige Sted af den rystende Dreng, der halvt ubevidst sad og mumlede: „Gud have Tak! Gud have Tak! — Mor, nu kommer vi!“

Den sidste Del af Vejen var „Prins“ from som et Lam, men travede dog godt til.

Knud havde dog aldrig senere nogen tydelig Erin- dring om, hvordan det var gaaet.

Da han red gennem Porten hjemme, saa han som i en Taage Marie og gamle Anders komme frem hver fra sin Side for at tage imod ham.

Han kunde dog sanse at spørge: „Er Mor . . .?“

„Det gaar nok, Knud,“ sagde Marie og ilede ind med den dyrebare Flaske.

Anders hjalp ham ned med rystende Hænder, og Knud hørte ham mumle: „Herregud! Saaen et Kon Baaen! Som I er da lavet til!“

Saa erindrede Knud ikke mere, før han fandt sig

selv i sin Seng og mødte Doktorens smilende Ansigt samt hørte denne sige: „Saa, nu kommer han!“

„Du er en Knub, min Dreng! Du og „Prins“ har reddet Mors Liv i Dag. Og er der nogen, der fortjener sit Navn, saa er det dig. En rigtig „Mor-Dreng“ er du. „Mor-Dreng“. — Det er et Hædersnavn, min Gut. — Sov du nu kun roligt!“

Og Knud smilede taknemmeligt. Det var et træt, men glad Smil. Det var, som en skrækkelig tung Byrde faldt fra hans Bryst, og roligt aandende sov han videre.

Lægen stod en Stund og betragtede ham. Saa strøg han Haanden gennem hans Haar og sagde stille:

„Stakkels, stakkels Dreng! Hvor har det været en haard Tur for dig, min tapre Gut!“

„Men,“ føjede han til, idet han smilede mod Marie, „ogsaa ham faar vi rask igen i Løbet af nogle Dage.“

Baade Knud og hans Mor kom i Haven sammen det Foraar. Lykkelige og glade var de for hinanden. Mange Gange endnu maatte han høre sit Navn; men nu havde det faaet en anden Klang, den fortalte om den Beundring, som alle, ogsaa Kammeraterne, følte for hans tapre Daad.

Men allerskønnest klang dog Navnet, naar hans Mor i særlig lykkelige Stunder greb hans Haand, gav den et sagte Tryk og med sin kære Stemme sagde: „Knud! — „Mor-Drengen“!“

Paa Prøve.

Af *Leopold Mostgaard.*
Tegninger af *Sig. Kristensen.*

God Morgen, Børn!“
Lærer Jensen, Sandholt, traadte ind i Skolen for at begynde Dagens Arbejde.

Børnene rejste sig og hilste; men flere af dem drejede hurtigt Hovedet om mod de bageste Borde. Lærer Jensen saa snart, hvad der trak Børnenes Opmærksomhed saa stærkt.

Der var kommet en ny Dreng.

„Naa, der er en ny Dreng?“ sagde han med et Smil. Han forstod godt, det for Børnene var en Begivenhed, der krævede Plads for mange Spørgsmaal: Hvad hed han? — Var han dygtig? — Vilde han blive en god Kammerat?

Lærer Jensen kunde selv ikke lade være i Tankerne at danne sig et Skøn af Drengen ud fra det første Indtryk. Det var en kraftig Fyr med et noget blegt Ansigt. Hans Haar var meget mørkt og tæt. Lærer Jensen saa efter Øjnene, men kunde ikke fange dem.

Genstanden for Opmærksomheden sad nederst ved det nederste Bord, i Øjeblikket uden at tænke paa andet end at finde sit Flyttebevis. Han mente, det var rigtigst at aflevere det straks, det vilde fri ham for Svar paa en Del Spørgsmaal, han ellers kunde vente. Men hvor var det Bevis?

Først fik han fat paa Bibelhistorien, der blev gennembladet tre-fire Gange, saa fik Danmarkshistorien samme Omgang, men uden Resultat. Hans Bevægelser blev hurtigere og hurtigere. Rød i Hovedet hev han Geografien op, og endelig kom Sedlen til Syne; men den tog sig først en Tur ned paa Gulvet, og da han bukkede sig for at tage den op og med det samme stikke Geografien ind under Bordet, faldt Griffelkassen ned med et ordentligt Rabalder. I en Fart blev den samlet op, endelig var han klar til at aflevere Sedlen. Men hans Mas med at naa saa vidt, aflukkede de øvrige Drengene et stort og lydeligt Smil, og det blev staaende paa deres Ansigter.

Lærer Jensen saa paa Sedlen og lagde den paa sit Bord.

„Naa, du hedder Aksel. — Skal du tjene hos Jørgen Nielsen?“

Aksel saa op paa Lærer Jensen og nikkede.

„Ja, gaa du kun hen paa din Plads.“

Aksel var ikke tilfreds med den uheldige Opmærksomhed, han havde vakt; han forstod godt, at det var farligt for hans fremtidige Færd mellem Kammeraterne, at han ufrivilligt gav Anledning til Munterhed, saa længe de ikke kendte ham, og han ikke dem. Derfor holdt han sig stille og svarede kun paa de Spørgsmaal, der direkte blev rettet til ham.

Aksel var en Fodermesterson fra en Herregaard et Par Mil fra Sandholt. Hans Forældre havde jævnlig skiftet Plads, og Aksel endda tiere; og for hver ny Plads havde han maattet søge ny Skole, og det var naturligvis i høj Grad gaaet ud over hans Lærdom. Der var Ting, som han havde lært ret grundigt, paa andre Omraader var han helt blank; men een Ting havde han faaet frem for andre Drengene, og det var Kendskab til hans Medmenneskers gode og daarlige Sider, maaske mest de sidste.

I sin tidligste Barndom opvoksede han paa forskellige Herregaarde, og fra han var ni Aar havde han maattet tjene. Nu var han over tolv.

Lærer Jensen saa paa ham engang imellem og fangede til Tider hans Øjne; men de veg som oftest med det samme til Siden. I Dagens Løb prøvede Lærer Jensen ham og mærkede snart, hvordan han stod i det med Kundskaber, og han satte saa sit Haab til, at Aksel havde bevaret lidt Vilje til at lære og ellers var en god Dreng.

— — —

Det var Aksel nu ikke helt. Der var ikke lidt af alt det daarlige, han havde hørt og set, spiret i hans Sind ligesom Ukrudt, og der havde ingen for Alvor taget sig for at luge det bort, og det fik baade Aksels Kammerater og mange andre at mærke i den følgende Tid. Der skulde ikke meget til, før hans Næver paa en kraftig Maade begyndte at danse paa en Kammerats Ryg. Han havde gode Kræfter; og kunde han ikke klare sig paa den ene Maade, saa kunde han slaa sig igennem, mente han.

Blandt Skolekammeraterne vandt han sig foreløbig ingen Venner. Derimod søgte han en Del sammen med en Dreng, Konrad, der var i Lære hos en Murer i Byen, og det var egentlig ikke det bedste Selskab for ham. Konrad havde tilbragt nogle Aar paa en Opdragelsesanstalt, men var efter sin Konfirmation sendt i Lære hos Murer Holm, der med godt Resultat havde haft flere saadanne vanskelige Fyre. Konrad var en lidt indesluttet Natur, som ikke søgte Bekendtskab med nogen. En Aften paa Gaden havde Aksel og han saa fundet hinanden og sluttede sig sammen.

— — —

Aksels Husbond, Jørgen Nielsen, var en yngre Gaardmand, der i alle Maader var god mod sine

Folk, ogsaa mod Aksel; men han var bestemt i sine Fordringer; og det ærgrede ham meget, naar Aksel var uefterrettelig med sit Arbejde. Det skete ikke saa sjældent i Sommerens Løb. Gang paa Gang opdagede han, at Aksel havde glemt at flytte eller vande Ungkreaturerne i Engen. Aksel fik sig saa en Omgang Skænd. Men dem havde han faaet saa mange af, saa de virkede ikke, som de burde.

En Formiddag henimod Høst varede det lidt længe, inden Aksel kom hjem med Køerne, og Jørgen Nielsen gik da uden for Gaarden for at se efter, hvor de blev af. Køerne stod urørt, og Aksel var ikke at se. Jørgen Nielsen blev ærgerlig og gik ud imod Køerne, og her fandt han Aksel sovende i Kornet. At han blev vækket og kom op i en Fart, siger sig selv, og inden Jørgen Nielsen naaede hjem, var de halve Køer koblet sammen.

Aksel baade ærgrede og skammede sig; men i Stedet for at fortryde, at han havde været forsømmelig, gik han og hidsede sig selv op. De andre kunde sagtens; her skulde han gaa ved de tvære Køer, mens de nu kunde spise Middagsmad, og naar de havde spist, kunde de sove til Middag, mens han skulde i Engen.

Køerne gik rask til, engang imellem fik han et Stød af de forreste, som han gengældte med et Ryk i Tøjret og et Dask i Hovederne med Jerntøjret.

Han gik mere og mere langsomt; det hastede vist ikke med at komme hjem i Dag; han kunde risikere at faa Klø af Jørgen Nielsen.

Da han drejede om Hjørnet af Laden, traadte en af Køerne ham paa Hælen. Først gav han et Brøl af Smerte; men i samme Nu var det, som al hans Ærgrelse og Raseri maatte have Luft. Han sprang hen til den forreste Ko, tog fat i dens Horn og bed den i Øret. Koen trak sig tilbage med et Ryk, og

Aksel, der i sit Raseri uforvarende var kommet til at træde i Tøjret, faldt bagover. Endnu mere rasende sprang han op og gav sig til at sparke Koën i Siden, i Snuden, og hvor han ellers kunde ramme, idet han brølede: „Skal du vælte mig, dit Asen! — Du skal ikke komme til at gøre Nar ad mig!“

Han blev ved, til Jørgen Nielsen pludselig raabte: „Hvad fejler du, Dreng! — Skammer du dig ikke!“

Aksel saa sig forbavset om; han havde ikke lagt Mærke til, at Jørgen Nielsen fra Ladeporten havde set hele Optrinnet.

Nu fik han travlt med at faa Kørne vandet og baaset og lige saa travlt med at komme ind og faa spist sin Mad og løbe i Engen til Ungkreaturerne. Da han en Timestid efter kom hjem, saa han, at Jørgen Nielsen kørte ud af Gaarden, og saa trak han Vejret mere frit, nu behøvede han da ikke at frygte noget foreløbig.

Men det blev en lang Eftermiddag for Aksel. Gang paa Gang lød det i hans Øre: Hvad fejler du, Dreng! Skammer du dig ikke!

Han maatte indrømme for sig selv, at han skammede sig. Han kunde godt se, at han havde baaret sig taabeligt ad og fortjente Straf baade for det og for sin Upaalidelighed, og han blev mere og mere overbevist om, at Jørgen Nielsen vilde straffe ham, maaske endda haardt. Henimod Aften var han sikker paa, at han, saa snart hans Husbond kom hjem, kunde vente sig en god Dragt Prygl, og han rystede af Skræk.

Da han trak hjem med Kørne, følte han sig helt syg af Frygt for det, der mulig ventede ham, og han besluttede at løbe fra det hele, saa snart det var blevet mørkt og alle var gaaet til Ro.

Der kom mere Ro i hans Sind, da han havde besluttet sig dertil.

Han søgte ind til Aftensbordet, uden at nogen mærkede, hvad der gædede i ham. At Jørgen Nielsen ikke var kommet hjem, glædede ham. Karlen gik en Tur i Byen, og saa var han ene i Kammeret. Han turde ikke vente der, til han kunde forsvinde. Jørgen Nielsen kunde komme hjem, og saa vilde han snart finde ham. Bedst var det at skjule sig inde i Laden og først gaa, naar der blev rigtig mørkt. Han pakkede noget Tøj sammen, saa meget han mente at kunne bære og smultede saa ind i Laden, hvor han skjulte sig i en Haalmdyng.

Lidt efter hørte han Jørgen Nielsen komme hjem og spænde fra. Han hørte ham gaa ind efter at have bragt Hestene i Stald; men endnu turde Aksel ikke forlade sit Skjul.

Der var stille derinde i Laden. Ikke en Lyd at høre fra Gaarden. Jo ængere Aksel laa, des mindre syntes Faren for Opdagelse ham at være; en sær Dødsighed kom over ham. —

Da sprang han pludselig op. Han havde været paa Nippet til at falde i Søvn; det maatte ikke ske, saa vilde han hellere gaa; det vilde blive langt ud paa Natten, inden han naaede hjem.

Saa tog han sin Bylt og gik ud ad Ladeporten. Der var ganske lyst. Maanen skinnede klart ud over Landskabet. Aksel kunde se langt ned i Byen og høre Lat og Støj dernede. Det var Byens Karle og Piger, der nød den dejlige Sommeraften.

Han var lige ved at fortryde, hvad han havde for ved Tanken om den lange Nattevandring i Ensomheden. Hvad mon hans Far og Mor vilde sige, tænke han et Øjeblik. Men saa stod igen som en mørk Skygge for ham det, han havde i Vente; og i rask Gang skred han ud over Markerne uden om Byen for at undgaa at træffe nogen. —

— Lærer Jensen kom gaaende op ad Stien mod

Sandholt fra et Besøg ovre paa den anden Side af Aaen. Han gik og glædede sig over den prægtige Sommeraften, hvor Maaneskinnet ligesom lagde Sø'v-glans over Markerne og Engene. Han var naaet saa langt op mod Byen, at han kunde høre de unges Munterhed som en glad Summen. Han lyttede til den og smilede; den hørte Landsbyens Sommeraften til.

Da blev han opmærksom paa en Dreng, der kom tværs over Marken med en Bylt Tøj under Armen. Lærer Jensen kendte ham, da han kom lidt nærmere. Det var jo Aksel. Og det slog Lærer Jensen, at der

maatte være noget forkert ved det, at Aksel kom ene herude saa sent, og han besluttede at stoppe ham for at faa Grunden at vide.

„God Aften, Aksel!“ sagde han og standsede foran Drengen; og han saa straks, at Aksel slet ikke var glad ved det Møde.

Han hilste og fortsatte: Men Jensen vilde ikke lade ham slippe.

„Hvor skal du hen?“

„Hjem,“ sagde Aksel kort.

Lærer Jensen blev mere styrket i sin Formodning om, at det ikke var, som det skulde være, og besluttede at gaa ham nærmere paa Klingen.

„Det er sent, du er paa Vej.“

„Ja,“ var alt, hvad Aksel svarede dertil.

Pludselig slog en Idé ned i Lærer Jensen.

„Aah, hør, vil du ikke gøre mig en Tjeneste; følge med mig hjem og tag et Brevkort med til Stationen. Du kommer jo lige forbi; det skulde gerne med Nattoget. Vil du ikke nok det?“

Aksel tøvede lidt, men turde dog ikke sige nej; og saa fulgtes de ad til Skolen.

Han blev staaende i Entreen, da Lærer Jensen gik ind paa sit Værelse og tændte Lampen.

„Vær'sgo og kom indenfor, mens jeg skriver Kortet.“ Han vilde have Aksel i Tale. Mens han lod, som han ivrigt skrev paa Kortet, spurgte han pludselig:

„Er du glad ved at være hos Jørgen Nielsen?“

Aksel blev saa forvirret over Spørgsmaalet, at han ikke straks svarede.

Lærer Jensen vendte sig hurtigt om og saa vist paa Drengen. Der maatte være noget; og før Aksel fik svaret, sagde Lærer Jensen ganske sagte:

„Hør, lille Aksel, er der noget i Vejen, sig saa mig det, saa vil jeg saa gerne hjælpe dig.“

Aksel blev blussende rød i Hovedet og slog Øjnene ned, men sagde ikke noget.

Lærer Jensen gik hen til ham og lagde sine Hænder paa hans Skuldre og sagde med rolig Stemme:

„Naa, min Dreng, hvad er der saa i Vejen? — Sig mig det kun; jeg skal gøre for dig, hvad jeg kan.“

Han mærkede en Sitren under sine Hænder og forstod, at Aksel var ved at overvinde sine Betænkeligheder.

Og pludselig brast Aksel i Graad og begyndte at fortælle om det, der var sket om Formiddagen. Lærer Jensen afbrød ham ikke; først da Aksel tav, sagde han:

„Ja, det var naturligvis ikke rigtig gjort af dig; men jeg tror ikke, du behøver at være bange. Gaa du kun hjem, ganske roligt. Brevkortet kan saa godt vente; saa skal jeg i Morgen før Skoletid gaa ned og tale med Jørgen Nielsen, saa gaar det hele nok i Orden. Jeg er vis paa, du saa herefter vil gøre dig Umage for at passe dine Ting. Vil du love mig det?“

Aksel saa op og sagde stille: „Ja.“

„Saa Godnat, Aksel, og glem ikke din Aftenbøn.“

Aksel tog sin Bylt og gik. Lærer Jensen fulgte efter ham ud i Døren og saa ham forsvinde nede i Byen.

— — —

Aksel følte sig saa underlig til Mode, baade lettet og utryg. Han var glad over Samtalen med Lærer Jensen; han følte saa sikkert, at naar Jensen fik talt med Jørgen Nielsen, saa vilde alt jævne sig. Men han var utryg med, hvordan han skulde holde det Løfte, han havde givet Lærer Jensen. Han vilde gerne; men han følte godt, det var ikke let. Han kendte sine svage Sider. Hvor vilde han inderligt øn-

ske, at han paa en Gang kunde vise sin Husbond, Lærer Jensen og Kammeraterne, at han vilde og kunde være en god Dreng. — —

Han gik langsomt ned ad Gaden. Nu var der tyst og stille i Byen. Da han kom forbi Købmandens Vindue, blev han staaende og saa paa det. Smedien, der laa lige over for, var belyst af Maanen; men ved Vinduet var der halvmørkt, dog kunde han se de mange forskellige Sager, der laa derinde. Han og Konrad havde tidt staaet og set paa dem. Nede i Karmen laa forskellige Knive og andre dejlige Ting; han huskede en Aften, da de stod ved Vinduet, at han havde ønsket sig en dejlig Dolk i Læderskede, og Konrad havde da sagt:

„Den var nem at negle.“ — Aksel havde set paa ham med Forbavselse; men Konrad gav sig straks til at tale om noget andet.

Dolken laa der heldigvis endnu. Maaske han kunde tjene sig Penge til at købe den; desværre kostede den tre Kroner.

Aksel vilde gaa videre, da han saa et Glimt inde i Butikken, som om en Tændstik blev strøget og straks slukket. Han blev saa forskrækket, at han rystede derved. Der maatte jo være nogen derinde. Et Øjeblik stod han stille uden at kunne beslutte, hvad han skulde gøre. Da saa han en Arm blive stukket ned mellem de mange Sager i Vinduet; lidt efter forsvandt den, og Aksel saa, at samtidig forsvandt en Del af de Sager, der laa dernede. Nu forstod han, at der maatte være en Tyv derinde. Han var som lammet. Hvad skulde han dog gøre? Hvem mon Tyven var? — Aksel havde tabt sin Tøjpakke. Han skyndte sig at samle den op for at komme bort. Det var vist bedst at forsvinde, inden Tyven kom og opdagede, at der havde været Vidner til Tyveriet.

Men i det samme blev Butiksdøren forsigtigt luk-

ket op, og der stod de to overfor hinanden. Det var Konrad.

Hvem, der blev mest forbavset, er ikke let at sige. Konrad før straks hen imod Aksel og saa ham ind i Øinene med et ondt Blik.

„Hvad gaar du og lurer efter? — Du har maaske ogsaa været ude paa en lille Forretning? — Skrub du af hjem!“

Aksel var traadt et Par Skridt tilbage, utryg for, hvad Konrad kunde faa i Sinde.

Han var paa samme Tid forbløffet og bedrøvet. Det havde han ikke ventet af Konrad, som han egentlig holdt meget af.

Da han ikke gjorde Tegn til at gaa, sagde Konrad:

„Det er maaske bedst, jeg følger dig lidt paa Vej!“

Men lige med et var det, som Konrad helt forandrede sig; i en ganske venlig Tone fortsatte han:

„Du maa ikke fortælle nogen om det, du har set; hører du! — Saa kommer jeg i Forlegenhed for det! — Jeg skal sige dig, jeg vilde bare skaffe dig den Kniv, vi talte om forleden.“

Aksel saa med endnu større Forbavselse paa Konrad; han forstod ikke, at denne havde fattet en ondskabsfuld Plan. De var begyndt at gaa ned ad Gaden. Konrad blev ved at bede Aksel, der blev mere og mere forvirret. Til sidst, da de stod ved Jørgen Nielsens Port, tog Konrad og stak noget i Aksels Lomme og bad ham endnu engang om at holde tæt. Saa gik han og overlod Aksel til sine Betragtninger.

De mest forvirrede Tanker krydsede hinanden i Aksels Hjerne, da Konrad var gaaet. Han stak Haanden i Lommen og tog Sagerne frem. Der var Chokolade, Cigaretter og — Dolken. Et Øjeblik følte Aksel en stille Glæde over at være i Besiddelse af de dejlige Ting; men saa gik der pludselig et Lys op for ham. Det var, som brændte Kniven hans

Fingre, og han saa sig angst omkring. Sæt, nogen kom og saa ham staa der saa sent og med disse Ting! Saa snart Indbrudet blev opdaget, vilde han jo blive mistænkt med det samme. Det var et frygteligt Øjeblik for ham, da han blev klar over sin Stilling. Ligesom lammet i hele Legemet satte han sig paa en Bænk ved Siden af Porten og gennemgik den bevægede Dags Oplevelser, lige fra om Formiddagen til Samtalen med Lærer Jensen, og det gik op for ham, at nu stod han over for en stor Prøve. Tav han, sagde hans Samvittighed ham, at han havde brudt det Løfte, han før et Øjeblik siden gav sig selv, og han vilde aldrig kunne glæde sig over at eje Dolken. Men hvad skulde han gøre? Var det rigtigt at melde Konrad, og til hvem skulde han melde det? Vilde de tro ham?

Han blev mere og mere ulykkelig. Han følte sig saa uhjælpelig fortabt. Men da steg der fra hans forpinte Hjerter den inderligste Bøn til Gud, han nogensinde havde bedt, og den gav ham mere Ro. Han besluttede at gaa til Skolen og se om Lærer Jensen endnu var oppe, ellers vilde han kalde paa Købmanden. Han vilde ikke gaa i Seng, før det hele var klar; han følte, at før han var friet af Faren for Mistanke, kunde han ikke faa Ro til Søvn. Han løb op til Skolen; men her var alt mørkt og stille, saa gik han langsomt hen til Købmandens. — Butiksdøren stod endnu paa Klem; men han listede om i Gaarden til Vinduet til Købmandens Soveværelse. Et Øjeblik ventede han. Hans Hjerter bankede stærkt. Et inderligt Ønske om, at Købmanden vilde tro ham, gennembævede ham. Saa bankede han paa Ruden og lyttede spændt. Jo, Købmanden havde hørt det og spurgte: „Hvem er det?“

„Det er Aksel ved Jørgen Nielsens! — Konrad har stjaalet i Butikken!“

„Hvad siger du?“ sagde Købmanden forbavset, stod op og kom hen til Vinduet. Og saa maatte Aksel frem med en kort Forklaring.

Købmanden skyndte sig at faa lidt Klæder paa og fulgte med Aksel ind i Butikken. Den aabne Dør og udtrukne Pengeskuffe var nok til at overbevise ham om, at der var begaaet Indbrud, og han forstod ogsaa snart, at det ikke havde været Aksel; thi han gik ganske rolig hen og gav Købmanden de Sager, Konrad havde foræret ham.

„Lad os hellere gaa hen til Murer Holm. Det er vist bedst, vi stopper Fyren med det samme.“

Murer Holm blev ikke lidt forbavset over det sene Besøg; men da han havde hørt, hvad det drejede sig om, fulgte han med op paa Loftet, hvor Drengen havde sit Kammer.

Konrad var i Seng; han lod, som han sov, da de traadte ind. Men Holm gik lige hen og tog et godt Tag i ham og sagde:

„Kan du staa op, og det lidt hurtigt!“

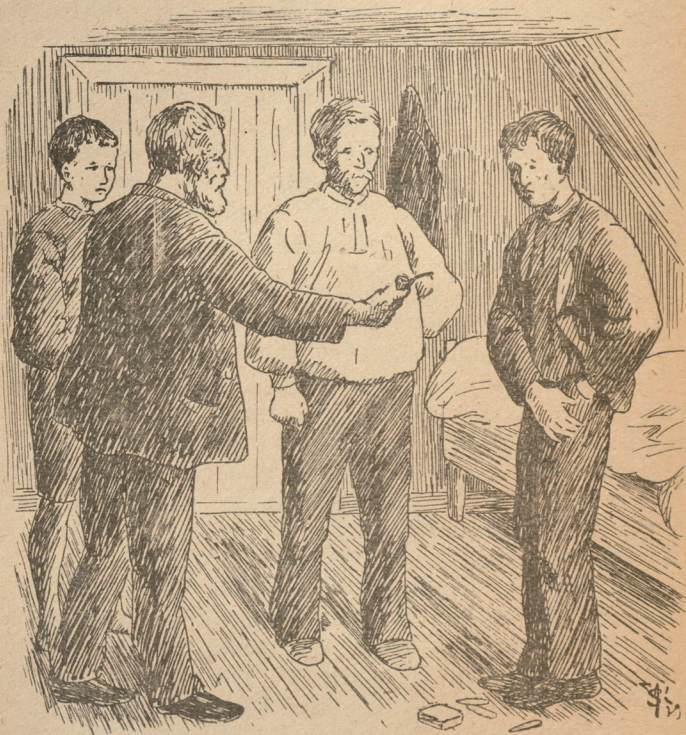
I en Fart var Konrad paa Benene. Og til Forbavelse for de tre, saa de, at han havde Klæderne paa. Han var aabenbart blevet overrasket, da han hørte dem komme op ad Trappen.

„Du har brudt ind hos Købmanden, hører jeg,“ sagde Holm, „kan du vende dine Lommer!“

Konrad begyndte tvært at tage ned i Jakkelommerne og skulede ondt efter Aksel. Der faldt forskellige Ting ned paa Gulvet, da han vendte Lommerne.

„Det har jeg faaet af Aksel,“ sagde han med hæs Stemme.

Baade Købmanden og Mureren saa hen paa Aksel, der blev rød i Hovedet ved Tanken om, hvor meget der stod paa Spil; men til hans Glæde sagde Holm:

„Naa, saa det har du? — Har du ogsaa faaet den af Aksel?“

Han havde blandt de mange-Sager samlet en Shag-pibe op, som han vidste, en af Svendene havde savnet et Par Dage.

Konrad blev bleg, da han saa den.

„Nu maa du straks komme frem med alt, hvis du vil undgaa at blive meldt til Politiet.“

Og lidt efter lidt kom der en hel Samling af Tyve-

koster fra Lommerne og Gemmer forskellige Steder, og Holm genkendte ikke lidt deraf, som var forsvundet for ham eller Svendene; og Konrad maatte op med he'e sit Synderegister; men det gik langsomt, og det blev sent, inden han blev overladt til sine egne Tanker.

Da Købmanden skiltes fra Aksel uden for Murens, sagde han:

„Nu maa du beholde Dolken!“

Aksel sagde Tak og skyndte sig glad hjem.

— — —

Tidlig om Morgenen gik Lærer Jensen ned ad Gaden for at tale med Jørgen Nielsen. Købmanden stod i Butiksdøren og hilste. Lærer Jensen standse og fik saa en Beretning om Nattens Begivenhed. Det g'ædede ham, at Aksel havde baaret sig rigtigt ad — Han skyndte sig ned til Jørgen Nielsen, og i en længere Samtale med ham bestemte de, at de vilde hjælpe Aksel til at blive en god Dreng. —

Da Aksel kom i Skole, mærkede han snart, at han var Dagens Midtpunkt. Han maatte fortælle, hvordan det hele var gaaet til, og Dolkekniven blev betragtet med den største Beundring. Det var tydeligt, at han fra den Dag blev regnet som en god Kammerat —

Konrad maatte tilbage til Anstalten. Købmanden havde ikke ønsket at faa ham straffet; men der manglede jo aabenbart en Del i Drengens Opdragelse til, at han kunde overgives til Friheden. Et Par Aar til paa Anstalten mente de, han vilde have godt af.

— — —

Aksel blev hos Jørgen Nielsen til sin Konfirmation, og den Dag var der stort Gilde hos Jørgen

Nielsens. I en lille Tale, Lærer Jensen holdt for ham, omtalte han den for Aksel saa alvorlige Nat og lykønskede ham til, at han bestod Prøven og bevarede det, som var saa vigtigt for ham: andre Menneskers Tillid.

Kort Tid efter kom Aksel i Lære hos Købmanden og blev en solid og dygtig ung Mand, som Købmanden fik megen Glæde af.

Otto og hans Moder.

En alvorlig Fortælling.

Af Niels Larsen.

Tegning af Otto Hansen.

O, har du en Moder, da skøn derpaa! At Skovløberens Otto var fejlfri, kunde man just ikke sige; thi efter hvad der fortaltes, saa var han den uartigste Dreng i hele Landsbyen.

Og desværre løj Rygtet ikke!

Var der udført en eller anden Skarnsstreg, saa kunde man være ganske sikker paa, at Otto havde været med — ja, ofte været Anfører.

Men den værste Fejl, han havde, var dog den, at han slet ikke vilde lystre sin Moder, og han havde endda den bedste og kærligste Moder, som nogen kunde have.

Naar Mor bad ham om at gøre et eller andet, svarede han hende næsvist, stampede i Gulvet og gjorde saa for Resten kunl hvad han selv fandt for godt.

Selvfølgelig var Mor meget bedrøvet over hans Opførsel, og selvfølgelig prøvede hun paa — baade med Strenghed og Mildhed — at faa ham til at omvende sig, men desværre lod alt til at være forgæves.

Og tilsidst var hun ikke langt fra at opgive at faa ham ind paa den rette Vej. — —

En Søndag Eftermiddag var omtrent alle Lands-

byens Børn, baade store og smaa, til Stede paa deres sædvanlige Tumbleplads — den store aabne Plads foran Skovløberhuset i Skoven. Solen skinnede, Fuglene sang, og Blomsterne duftede, saa det var ret et Vejr til at tumble sig i, hvilket ogsaa Børnene gjorde af Hjertens Lyst; thi deres glade Raab og Latter kunde næsten høres over den ganske Skov.

Aah, som det gik med „To Mand frem for en Enke“, „Kat og Mus“, „Hans og Grete“, og hvad nu alle de gode, gamle Lege hedder — der var Liv og Fart over hele Flokken.

At Otto ogsaa var til Stede, kan man nok forstaa, og som sædvanlig var han en af Hovedmændene. Han foreslog Legene, lagde for og var just rigtig i sit Es.

Men da, allerbedst som Legen gik, lød der med svag Stemme fra et af Skovløberhusets Vinduer:

„Otto, Otto!“

Otto var just ved at klappe et Par frem, saa han hørte ikke noget — det kan man nok forstaa, han var alt for optaget af Legen, og ligesaa gik det for Resten med alle de andre.

Det varede derfor ikke længe, før det igen lød, denne Gang lidt højere:

„Otto, Otto!“

Heller ikke denne Gang hørte Otto noget, men Bagerens lille Mine, der stod sidst i Rækken, kom tilfældigt til at kigge sig tilbage og opdagede derved Ottos Mor i det aabne Vindue og hørte hendes Raab.

„Otto, din Mor kalder,“ raabte Mine.

Men nej, heller ikke det kunde Otto høre.

Mine stemte derfor i igen, denne Gang af sine Lungers fulde Kraft, og endelig langt om længe hørte han hende.

„Hva', hva' er der?“ spurgte han gnavent tilbage.

„Din Mor kalder.“

„Naa, Mor kalder, ja, det maa hun gerne, men det rager ikke mig,“ svarede han forsorent og belavede sig paa at løbe ud igen.

Kort efter lød det igen:

„Otto, Otto!“

Og denne Gang hørte han selv Moderens bedende Raab. Men det manglede da bare, at han skulde forlade sit gode Selskab, nu da Legen gik allerbedst, fordi Moderen fandt paa at kalde paa ham. Nej Tak! Det skulde han ikke have noget af.

Og han lod som ingen Ting.

Men Moderen blev ved at kalde, og da Børnene bemærkede det, brød den ene eiter den anden ud af Rækken og saa forundret paa Otto.

At han ikke engang vilde løbe hen og høre, hvad der var i Vejen, det var næsten uhørt; thi noget paa Færde maatte der jo være, siden Moderen blev saadan ved at kalde. Men nej! det rørte ikke Otto det bitterste.

Og da Legen var ved at gaa i Stykker, raabte han nok saa frækt:

„Bryd jer bare ikke noget om den „gamle“, men lad os komme i Gang igen. Hun bliver nok ked af at skraale. Kom!“

Men det var dog de fleste af Børnene for meget, og kun nogle faa Stykker meldte sig.

„Uh! sikken nogle Dydsmønstre,“ vrængede Otto, som nu bemærkede, at hans Opførsel ikke havde vundet Bifald, „I er nok vænnet til at komme springende, saa snart en af de „gamle“ lukker Munden op, jo, det kan de lide.“

Moderens Kalden lød paa ny, højere og bønligere end før.

Otto betænkte sig en Stund — og da han i næsten alle sine Kammeraters Ansigt læste noget, der hed Foragt — drejede han sig dog — omend lang-

somt — og slentrede ned mod Huset, men ikke i det allerbedste Humør.

„Otto,“ lød det fra Moderen, saa snart han havde lukket Døren, „du kommer til at løbe over hos Tante Karen i Risby med dette Brev, det er noget, som ha-ster.“

Hun rakte Brevet hen imod ham og saa saa mildt og kærligt paa ham.

Otto stod lige op og ned inden for Døren.

At skulle gaa den lange Vej, just nu som Legen var bedst i Gang, var ikke noget, som behagede ham, og uden at betænke sig, svarede han ogsaa:

„Du kan tro nej; jeg render ikke til Risby i Dag, vil du have Brev af Sted, kommer du selv til at gaa.“

Derpaa stak han Hænderne i Lommen og belavede sig til at forsvinde ud til Kammeraterne.

Men i det samme rejste Moderen sig, gik hen imod ham og lagde sin Haand paa hans Skulder.

„Aah, jo, Otto, vær nu en god Dreng,“ bad hun, „hvis du ikke gaar, kan du let komme til at fortryde det alle dine Dage.“

Hendes Øjne fyldtes med Taarer, og hun strøg ham kærligt over Haaret.

Men Otto lod, som han ikke saa Taarerne, slog et Kast med Hovedet for at blive fri for Moderens Kærtegn og vrissede:

„Lad være.“

„Otto, min egen Dreng, gaa nu.“

„Nej, og atter nej,“ skreg han, stampede i Gulvet og var paa Vej til at arbejde sig op til et sandt Ra-seri, „Kammeraterne venter paa mig.“

„Otto,“ Mor kunde næsten ikke tale for Bevægelse og Graad, „er Kammeraterne da mere end din Mor, sæt nu . . .“, men mere fik hun ikke sagt. Hun vaklede hen til Stolen, sank ligbleg ned og pressede Hænderne op mod Hjertet.

Otto stod ganske stille og saa ligegyldigt til. Mor fik saa tidt et Ildebefindende, der ret hurtigt gik over igen, saa det rørte ham ikke.

Nogle Minutter gik. Moderen blev nogenlunde sig selv igen, men mærkeligt nok, saa stod Otto stadig paa sin Plads; flere Gange strakte han Haanden ud efter Dørhaandtaget, men hver Gang trak han den tilbage uden at røre det — han kæmpede en haard Kamp med sig selv. Og om det nu har været Moderens blege Ansigt eller hendes kærlige Ord, der har vakt den sidste Rest af slumrende godt i hans Hjerte, vides ikke, men nok er det: Han gik hen over Gulvet, nappede Brevet uden et eneste Ord, og forsvandt ud ad Køkkendøren for at undgaa Kammeraterne.

Og med Hænderne dybt begravet i Bukselommerne og Blikket vendt mod Jorden slentrede han derpaa ind gennem Skoven ad Risby til. Kunde nogen have set ind i hans Indre, da havde de sikkert ikke blevet saa lidt forskrækket; thi der saa alt andet end godt ud.

Nu og da standsede han, knyttede Hænderne og skar Tænder. Uh! Og mer end een Gang var han ved at vende om eller kaste Brevet fra sig, naar Kammeraternes glade Raab lød til ham og fortalte, at Le-gen var i fuld Gang.

Uh! at han dog ogsaa havde givet efter! Det lignede ellers ikke ham, og det var sandelig til at blive gal over. Omsider kom han da ud ad Skoven, men havde det ikke været galt før, saa blev det nu. Solen sendte sine brændende Straaler ned fra en skyfri Himmel, og efter at have gaaet et lille Stykke Vej var Otto saa udmattet og tørstig, at han knapt kunde flytte en Fod. Aah! havde han dog bare haft et Glas Vand! Det vilde rigtignok have gjort godt, og vente, til han kom til Tanten, det blev vist ganske umuligt.

Mon det ikke kunde gaa an at gaa ind i et Hus og bede om en Taar at drikke? Jo, han vilde da prøve ad. Og som tænkt saa gjort.

Et lille Sykke længere fremme laa et Hus, og her besluttede Otto at gaa ind.

Men idet han aabnede Havelaagen og traadte ind i Haven, var han ikke langt fra at vende om igen; thi efter Haven at dømme maatte Huset være ubeboet. I Stedet for Kartofler, Køkkenurter og Blomster groede der Brændenælder, Tidsler og Græs. Værre Have havde Otto aldrig set.

Men hvad var det?

Lød der ikke Støj inde fra Huset, og gik der ikke en Dør?

Jo, det var ikke til at tage fejl af.

Aitsaa boede der Folk i Huset.

Og da Otto tilmed ikke var helt fri for at være nysgerrig, fik han en ubændig Lyst til at se, hvorledes der saa ud inde i Huset, naar der saa saaledes ud udenfor.

Han gik derfor rask op gennem Haven, aabnede Døren og traadte ind i en omtrent mørk Forsæue. Efter lidt Famen fandt han en Dør, bankede paa, og da der lød en svag Stemme indenfor, aabnede han den.

Men Otto blev staaende paa Dørtærskelen, ganske maanløs og forskrækket med Øjnene vidt opspærrede. Nej, saadan en Stue havde han dog aldrig set før.

Gulvet var omtrent kulsort, Bordet flød med snavsede Tallerkener og Kopper, og under Loftet og i Krogene hang store Spindelvæv

Uha, der kunde da umuligt bo Mennesker i saadan en Stue, han maatte da besæmt have hørt forkert.

Og Otto var ikke langt fra at forsvinde, men da

med eet ser han en Drengeskikke'ise dukke frem fra den ene Krog og komme hen imod sig.

„Far er ikke hjemme, han er paa Kroen.“ lød det med gribende Stemme. og et Par store bedrøvede Øjne fæstede sig paa Otto.

Otto ølemte helt sit Ærinde, men efter en lille Stunds For'øb fik han dog fremstammet, at det heller ikke var hans Fader, han søgte; han vilde bare bede om en Drik Vand.

Jo, det skulde han da gerne faa, og hurtig forsvandt den lille Fyr ud i Køkkenet.

Otto benyttede de Øjeblikke, han var ene, til rigtig at betragte Stuen. og han var ikke langt fra at komme til at gysse ved Tanken om at skulle bo i en saadan Leilighed. Sammenlignet med Dagligstuen i det lille Skovløberhus var den en hel Svinesti. Uha!

Otto førte Vandglasset op til Læberne, og havde han ikke været saa tørstig. som han var. saa havde han sikkert ikke kunnet bekvemme sig til at drikke af det; thi hvornaar det sidst var blevet vasket, var ikke nemt at afgøre.

„Er din Mor heller ikke hjemme?“ spurgte Otto, da han havde drukket og rakte den lille Fyr Glasset.

„Mor.“ det beovndte at bæve lidt omkring den lilles Mund, „nei, Mor er død,“ hulkede han, og Taa- rerne løb i stride Strømme ned ad hans snavsede Kinder.

„Saa, din Mor er død,“ svarede Otto og saa helt rørt paa ham.

„Ja, for 4 Maaneder siden, og hun var saa god — aah, Mor — havde hun bare levet, saa havde her ikke set saadan ud — aah, Mor!“

Og saa hulkede han, som hans Hjerte skulde briste.

Otto stod endnu en Stund, men da den lille blev ved med at hulke, aabnede han Døren, nikkede Far- vel og gik.

Otto drog Vejret dybt, da han kom udenfor; det gjorde rigtignok godt at komme ud i det dejlige Sol-skin, og han forsøgte at sætte i Trav ad Risby til, men efter at have løbet et lille Stykke sagtnede han Farten . . . stadig saa han den lille forsømte Fyr for sit Blik, og stadig hørte han hans Hulken:

„Nej, Mor er død, havde hun bare levet, saa havde her ikke set saadan ud.“

Og tilsidst stod Otto helt stille og kiggede ned i Jorden.

At det kunde have saa slemme Følger, at ens Moder døde, det havde han aldrig tænkt sig, og med eet slog det ned i ham: „Sæt nu, at hans Moder gik hen og døde — vilde det saa blive for ham, som det nu var for den lille Fyr? Aah, det var frygteligt, men nej, Moderen maatte ikke dø; han kunde ikke undvære hende, og pludselig stod det klart for ham, hvor meget Moderen var for ham, og hvor ond og uartig han var imod hende. Det havde han aldrig spildt en Tanke før. Og ved at tænke paa Moderens ufuldendte Sætning, blev han blussende rød.

„Sæt nu,“ havde hun sagt . . .

Bare hun dog ikke havde tænkt paa at fuldføre med at sige, „at jeg snart døde“. Ja, stærk var Mor ikke — men, nej, Mor maatte ikke dø, og helt ude af sig selv sank han ned paa Grøftekanten, gemte Ansigtet i Hænderne og hulkede: „Mor, Mor!“

— — Længe sad Otto paa Grøftekanten, men pludselig sprang han op: Brevet! Mor havde jo sagt, at det hastede; aah, bare det dog ikke indeholdt noget om Moderen. Og han satte i stærk Trav ad Risby til.

Til alt Held var Tanten hjemme, og nogle faa Minutter efter havde han afleveret Brevet.

Otto betragtede Tanten meget nøje under Læsning.

gen, og det forekom ham at være en Evighed, inden hun naaede Enden.

Men endelig skød hun da Brillerne op paa Panden, foldede Brevet sammen, saa alvorligt hen paa Otto og sagde:

„Din Mor har det nok ikke godt, Otto!“

Otto blev rød som det rødeste Blod. Saa var det altsaa om sig selv, at Mor havde skrevet, og inden Tanten vidste af det, laa han foran hende med Ansigtet gemt i hendes Skød og hulkede:

„Tante, sig mig, hvad Mor skriver, aah, sig det.“

Og nu kom hele Bekendelsen om, hvorledes han havde været, og om hvorledes han havde faaet Øjnene op for, hvilken Skat hans Moder var.

„Men bare det ikke er for sent; thi Mor er vist langt daarligere, end jeg har tænkt mig,“ sluttede han og klyngede sig ind til Tanten.

Tanten strøg ham blidt over Haaret; det kneb lidt for hende at faa begyndt, men endelig lykkedes det, og hun sagde med bevæget Stemme:

„Ja, Otto, desværre er din Formodning rigtig. Din Mor er meget svag, og hun beder mig derfor at komme hen og være hos jer, mens din Far er paa Rejse. Hun havde ellers tænkt at kunne undgaa at ulejlige mig, men bedst som hun sad i Eftermiddag kom der en ubeskrivelig Angst over hende — det er nok galt med Hjertet, saa vi maa være forberedt paa det værste.“

Tanten tav, og længe efter hørte hun Ottos Hulken.
— — At blive og følges med Tanten vilde tage for lang Tid for Otto; han løb derfor, opfyldt af bange Anelser, saa snart han var kommet nogenlunde til sig selv, ad Hjemmet til, og en Snes Minutter senere stod han stærkt forpustet ved Havegærdet uden for det lille Skovløberhjem og kiggede hen efter Vin-

duet, hvor Moderen altid plejede at sidde! Men nej, der sad ingen Mor.

Aah, bare hun dog havde siddet der med Strikkestrømpen, hvor vilde det have lettet! Hun skulde da vel ikke være blevet rigtig syg? Og rystende over hele Kroppen ved Tanken herom sneg han sig hen til Døren og listede ind i Stuen.

Men den var tom.

Heller ikke i Stuen ved Siden af eller i Køkkenet var der nogen Mor.

„Først inde i Sovekammeret fik han Øje paa hende — henne i den ene Seng.

„Mor,“ hviskede Otto, vaklede hen over Gulvet og sank ned ved Sengen, „du er da vel ikke meget syg?“

Moderen slog Øjnene op og strakte den ene Haand ud efter ham og stønnede med Besvær:

„Jo, Otto, saa snart du var gaaet, maatte jeg gaa til Sengs, aah, Otto, min Dreng.“

„Mor, Mor,“ hulkede Otto, „hvor har jeg dog været slem imod dig, saa slem, at jeg næsten ikke kan vente din Tilgivelse, men du maa ikke dø; fra i Dag af skal jeg være en bedre Dreng, og aldrig sige eller gøre dig imod.“

Moderen rejste sig en lille Smule op, lagde sin ene Haand paa hans Hoved, og med et lille Smil paa de blege Læber hviskede hun:

„Otto, min egen Dreng, tilgivet! Hvor naar jeg skal paa den sidste lange Rejse ved jeg ikke, det raader Gud for, men ret længe varer det sikkert ikke! Aah, Otto, lov mig, at du vil være en god Dreng.“

Derpaa sank hun ned i Puderne og lukkede Øjnene i.

En brændende hed Taare faldt fra Ottos Kind ned paa hendes kolde Haand og han hviskede: „Ja.“

Da Tanten kom, blev Doktoren hentet, men desværre kunde han intet udrette, og da Solen den næste Morgen kastede sine gyldne Straaler ind i det lille Skovløberhus, var Otto moderløs! — —

„For sent, for sent,“ hulkede Otto og græd, som hans Hjerte skulde briste.

Ja, for sent havde Otto faaet Øjnene op for sin Moders rige varme Kærlighed — for sent, for sent!

O, har du en Moder, da skøn derpaa!

Da Købstadniss'en mistede sin Julegaas.

Tegninger af Einar Olsen.

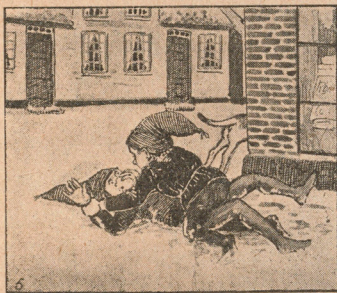
Den lille Landsby-nisse er kommet en Tur til Staden, og staar nu og betragter, al Legetøjet, som er udstillet i et Vindue. Da kommer Købstadniss'en slæbende med sin Julegaas.

Saa snart han faar Øje paa Niss'en fra Landet laver han en Snebold, som han stikker Landsby-niss'en lige i Nakken. Denne blev saa forstrækket, at han nær havde stukket Næsen gennem Runden.

Det var jo vældigt Sjov, syne Købstadniss'en. Men ikke nok med det. Han spørger oven i Købet Landsby-niss'en ad, om han ikke skal vaske ham, for det syntes han, at han trænger til.

Det vil den lille selvfølgelig ikke godvilligt finde sig i — og derfor kommer de i Cotterne paa hinanden.

Men den lange Købstadnise
 kan ikke klare sig for Landsby-
 nisen — og det blev nok en anden,
 som fik vasket sig. Det værste var
 dog, at Slagterens Trofast imens
 snappede Gaasen.

Og da den lange endelig kom-
 mer paa Benene — noget flod
 over Vasketuren — og opdager,
 at Gaasen er væk, saa fortryder
 han rigtignok, at han ikke lod den
 lille Landsbynise være i fred.

Fra Sønderjylland.

Af Niels Larsen.

„De vog dem, vi grov dem
en Grav i vor Have,
lagde dem ved Siden af den alfar Vej.“

Saaledes er der engang en af vore bekendte Digtere, der har skrevet. Og de fleste kender vist ogsaa, ja maaske har sunget denne kønne Sang. Men det er vist de færreste, der ved, hvad Digteren har tænkt paa, da han skrev dette Vers. Der ligger nemlig en virkelig Begivenhed til Grund for Sangen.

Det var i Aaret 1864; vor lille Hær var, tvungen af den knusende Overmagt, blevet nødt til at trække sig tilbage fra Dannevirkestillingen. Midt i den haarde Vinter med Frost og Sne marcherede den Dag og Nat mod Nord. Trætte og forkomne naaede Soldaterne til Flensborg By, men videre gik Marchen ad Landevejen mod Sønderborg til Dybbølstillingen.

Før denne Stilling blev stormet af Tyskerne, fandt der mange Forpostfægtninger Sted foran Dybbøl.

Omtrent en Fjerdingvej fra Dybbøl ligger der en dejlig stor Bøgeskov, kaldet „Bøffelkøbbel“. Hvor den

støder op til Landevejen, ligger inde mellem Træer et lille straatækt Hus med en hyggelig velholdt Have foran. Derinde boede en Mand ved Navn Jørgen Fink og Hustru. Inde i denne Have ligger der en Grav. Om Sommeren er den helt overskygget af dejlige duftende Roser; i hvert Hjørne ligger en stor Kanonkugle, og paa en smuk Granitsten staar følgende Indskrift:

„Minde over to tapre danske Soldater af 4. Dragonregiment og 18. Infanteriregiment, som faldt ved Bøffelkobbøl den 22. Februar 1864 og jordedes i denne Have.

Fjendehaand brød Livsens Veje,
Vennehaand redte det sidste Leje.“

Den 22. Februar 1864 var der Forpostfægtning i og ved Bøffelkobbøl. Dragonen, der ligger begravet inde i Haven, havde været inde i et Hus i Nærheden, hvor de havde givet ham en Kop Kaffe. Mens han sad og drak denne, blev der pludselig raabt: „De skyder.“ Hurtig sagde han Farvel til Folkene, svang sig i Sadlen og red bort, men ret langt naaede han ikke, før han faldt af Hesten, ramt af en fjendtlig Kugle. Om Hesten fortælles der, at da den havde mistet sin Rytter, galoperede den tilbage til de danske Tropper og stillede sig i Geled med de andre Heste. Hvorledes Infanteristen blev dræbt, ved man ikke bestemt, men begge de faldne blev baaret ind til Finks. Mens Kampen rasede, havde Jørgen Fink og hans Hustru skjult sig i en Hule. Da Kampen

var forbi, stormede Tyskerne ind i Huset og tvang Fink til at vise dem omkring i hele Huset for at se, om der var danske Soldater skjult derinde.

Dagen efter blev der sendt Bud til den danske Lejr om at hente de to faldne, der nu var døde, men da de endnu ikke den følgende Dag var blevet afhentet, besluttede Fink sig til at begrave dem.

Den pæneste Plads i Haven blev udsøgt, en Grav blev gravet, og de to danske Soldater, indsvøbt i deres Kapper, blev lagt ned i denne. Jørgen Fink bad derpaa en Bøn og kastede Graven til.

Aftensang.

Af J. Bundgaard.

Solen sank i Havets Skød,
 farved Himlen luerød.
 Nu hver Sjæl til Hvile maa
 efter Dagens Gerning gaa.

Læg de trætte Lemmer ned,
 som er badet med din Sved;
 læg til Puden blød din Kind,
 snart du da vil slumre ind.

Tak dog først for Dag, der gik,
 og fordi du Kræfter fik
 til frimodig, glad og stærk
 at fuldføre Dagens Værk.

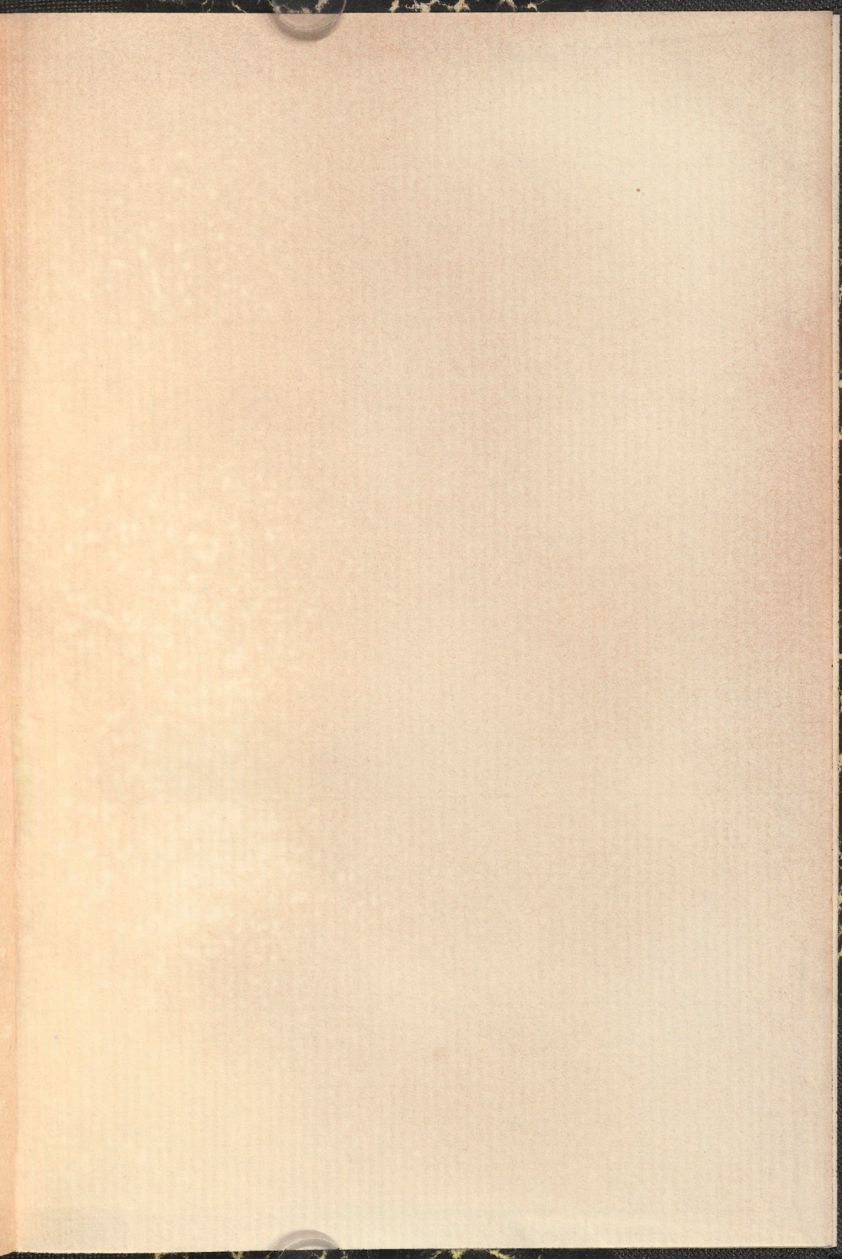
Glem og ej at være blid
 mod den Sjæl, som ypped' Strid.
 Glem det helt og glem det alt,
 da er og din Gæld betalt.

Selv saa meget du forbrød,
 som du siden heri fortrod;
 derfor glem de Synder smaa,
 som din Næste kan begaa.

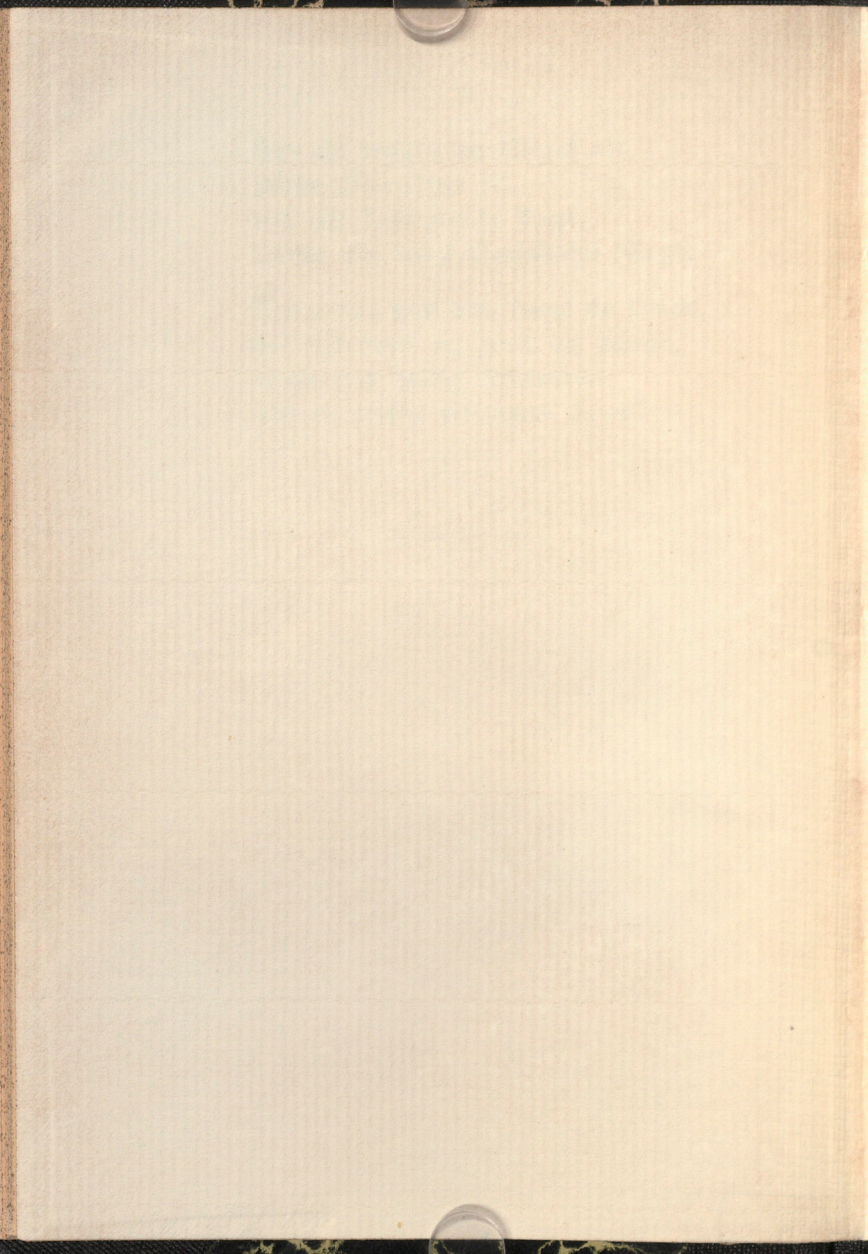
Sov da trygt; en Engel vil
lukke dine Øjne til,
ved dit Leje holde Vagt,
værne dig mod Ondskabs Magt.

Drøm saa kun om, hvad du fandt,
der var rent og godt og sandt,
drøm om hellig Aftenfred
ved en yndig Skovsøs Bred!

OSCAR
JACOBSEN

